

ΠΑΝΤΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΤΜΗΜΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Διπλωματική Εργασία
Μεταπτυχιακού Αστικής και Περιφερειακής Ανάπτυξης
«Αστική και Βιώσιμη Ανάπτυξη: Η περίπτωση του Δήμου
Αχαρνών»

Ξαγοράρης Ν. Λουκάς

Επιβλέπων Καθηγητής : Βασίλειος Τσέλιος

Δεκέμβριος 2020

Η παρούσα εργασία καθώς και τα αποτελέσματα αυτής, αποτελούν συνιδιοκτησία του Παντείου Πανεπιστημίου και του φοιτητή, ο καθένας από τους οποίους έχει το δικαίωμα ανεξάρτητης χρήσης, αναπαραγωγής και διανομής τους (στο σύνολο ή τμηματικά) για διδακτικούς και ερευνητικούς σκοπούς, σε κάθε περίπτωση αναφέροντας τον τίτλο και το συγγραφέα της εργασίας καθώς και το όνομα του πανεπιστημίου όπου εκπονήθηκε.

Περίληψη

Αναντίρρητα οι αστικές περιοχές αποτελούν ζωντανούς οργανισμούς, οι οποίοι λειτουργούν ως καταλύτες δημιουργικότητας και καινοτομίας, δημιουργώντας ταυτόχρονα τις βάσεις για τη βιωσιμότητα μιας χώρας. Σε αντιδιαστολή με τη δυναμική που μπορούν να αναπτύξουν οι δήμοι σε μια περιφέρεια όπως η Αττική, ο Δήμος Αχαρνών λειτουργεί υπό καθεστώς διαχείρισης προβλημάτων χωρίς ωστόσο να μπορεί να αναστρέψει τη δυσμενή κατάσταση στην οποία έχει περιέλθει, καθιστώντας ανέφικτη τη βιώσιμη ανάπτυξή του.

Σ' αυτό όμως το σημείο τίθεται το ερώτημα πώς ένα δήμος που παρουσιάζει σύνθετα προβλήματα οικονομικής, κοινωνικής και περιβαλλοντικής φύσεως μπορεί να ελπίζει σε ένα καλύτερο και βιώσιμο μέλλον ;

Είναι δυνατόν η βιώσιμη αστική ανάπτυξη να προκύπτει αυτόνομα, όταν υπάρχουν οι κατάλληλες οικονομικές, κοινωνικές καθώς επίσης και περιβαλλοντικές συνθήκες;

Βασικό στόχο της παρούσας διπλωματικής εργασίας αποτελεί η ανάδειξη της πολιτικής ως η βάση που στηρίζονται οι πυλώνες της αειφόρου ανάπτυξης προκειμένου μια πόλη να εισέλθει σε τροχιά βιώσιμης ανάπτυξης, αναβαθμίζοντας την ποιότητα ζωής των κατοίκων της. Μελετώντας την περίπτωση της πόλης των Αχαρνών θα συμπεριλάβουμε την Πολιτική στο τρίπτυχο Οικονομία – Κοινωνία – Περιβάλλον, ως τη δυναμική και καταλυτική συνιστώσα της βιώσιμης αστικής ανάπτυξης, που καλείται να συνδυάσει τις υπόλοιπες τρεις. Πιο συγκεκριμένα, θα αναφερθούμε στο θεωρητικό υπόβαθρο της βιώσιμης ανάπτυξης, τις σχολές της και τις διάφορες θεωρίες που την περιστοιχίζουν. Επιπλέον θα αναλύσουμε τα προβλήματα του Δήμου Αχαρνών, όπως και τις προοπτικές του, σύμφωνα πάντοτε με τη γεωγραφική του θέση. Η μεθοδολογία στη παρούσα ερευνητική εργασία είναι σύνθετη, διότι απαρτίζεται παράλληλα από ποσοτική και ποιοτική ανάλυση, έτσι ώστε να αποκρυσταλλώσουμε μία ολοκληρωμένη και αξιόπιστη εικόνα για την υπό μελέτη περιοχή. Όσον αφορά στην ποσοτική ανάλυση χρησιμοποιήσαμε ως εργαλείο, ένα κλειστού τύπου διαδικτυακό ερωτηματολόγιο που απευθύνθηκε αποκλειστικά σε δημότες του δήμου Αχαρνών. Από την άλλη πλευρά, για τη διενέργεια ποιοτικής ανάλυσης, πραγματοποιήθηκαν συνεντεύξεις με πολιτικούς ηγέτες του Δήμου Αχαρνών της χρονικής περιόδου των ετών 1988 έως και σήμερα. Τα ανωτέρω στοιχεία τα οποία αναλύθηκαν με γραμμική παλινδρόμηση μέσω του προγράμματος SPSS, σκιαγράφησαν την υφιστάμενη εικόνα της πόλης κι ανέδειξαν την πολιτική ως το «αόρατο χέρι», που τοποθετεί μια πόλη σε στιγμιαία τροχιά βιώσιμης ανάπτυξης. Μια βιώσιμη ανάπτυξη όμως, η οποία για κάθε πόλη είναι στιγμιαία αλλά υπάρχει στο διηνεκές ως μια πορεία προς την εξέλιξη της ανθρωπότητας. Τέλος, η εργασία ολοκληρώνεται με μια σειρά αστικών παρεμβάσεων ακολουθώντας μια ρεαλιστική πορεία, από τη θεωρία της βιωσιμότητας στην υλοποίησή της, με προτάσεις ρηξικέλευθων πολιτικών λύσεων δημιουργικής πνοής οι οποίες πρόκειται να συμπαρασύρουν το Δήμο Αχαρνών σε μια οικονομική και κοινωνική αναπτυξιακή τροχιά με χαμηλό περιβαλλοντικό αποτύπωμα.

Λέξεις κλειδιά : Αστική ανάπτυξη, Βιωσιμότητα, Αειφορία, Δήμος Αχαρνών.

Abstract

Undoubtedly, urban areas are living organisms that act as catalysts for creativity and innovation, while laying the foundations for a country's viability. In contrast to the dynamics that municipalities can develop in a region such as Attica, the Municipality of Acharnes operates under a problem management regime without being able to reverse the unfavorable situation in which it has found itself, making its sustainable development impossible.

At this point, however, the question arises as to how a municipality with complex economic, social and environmental problems can hope for a better and more sustainable future?

Is it possible for sustainable urban development to occur autonomously, when the right economic, social as well as environmental conditions exist?

The main goal of this dissertation is to highlight the policy as the basis on which the pillars of sustainable development are based in order for a city to enter a path of sustainable development, upgrading the quality of life of its inhabitants. Studying the case of the city of Acharnes we will include Politics in the triptych Economy - Society - Environment, as the dynamic and catalytic component of sustainable urban development, which is called to combine the other three. More specifically, we will refer to the theoretical background of sustainable development, its schools and the various theories that surround it. In addition, we will analyze the problems of the Municipality of Acharnes, as well as its prospects, always according to its geographical location. The methodology in the present research work is complex, because it consists of both quantitative and qualitative analysis, so as to crystallize a complete and reliable picture of the area under study. Regarding the quantitative analysis, we used as a tool, a closed type online questionnaire that was addressed exclusively to citizens of the municipality of Acharnes. On the other hand, in order to conduct a qualitative analysis, interviews were conducted with political leaders of the Municipality of Acharnes from the period of 1988 until today. The above data, which were analyzed by linear regression through the SPSS program, outlined the existing image of the city and highlighted politics as the "invisible hand", which places a city on a momentary trajectory of sustainable development. A sustainable development, however, which for every city is instantaneous but exists in perpetuity as a path towards the evolution of humanity. Finally, the work is completed with a series of urban interventions following a realistic course, from the theory of sustainability to its implementation, with proposals of groundbreaking political solutions that will drag the Municipality of Acharnes in an economic and social development trajectory with a low environmental track.

Keywords: Urban development, Sustainability, Municipality of Acharnes.

Ευχαριστίες :

Ολοκληρώνοντας τη μεταπτυχιακή διπλωματική μου εργασία, θα ήθελα να εκφράσω τις ευχαριστίες μου σε όλους εκείνους που συνέβαλαν για την εκπόνησή της, από τους δημότες των Αχαρνών που συμμετείχαν στο διαδικτυακό ερωτηματολόγιο μέχρι τους Δημάρχους και τον Αντιδήμαρχο Περιβάλλοντος και Αστικής Ανάπτυξης του Δήμου Αχαρνών που με τίμησαν με την συμμετοχή τους στην διαδικασία των συνεντεύξεων.

Επίσης θα ήθελα να ευχαριστήσω τον καθηγητή του τμήματος Οικονομικής και Περιφερειακής Ανάπτυξης του Παντείου Πανεπιστημίου κ. Βασίλειο Τσέλιο, για την βοήθεια του και τις κατευθύνσεις που μου έδωσε κατά τη διάρκεια της εκπόνησης της παρούσας διπλωματικής μου εργασίας.

Αισθάνομαι δε, την ανάγκη να ευχαριστήσω στους γονείς μου, που με στηρίζουν και ενθαρρύνουν τις προσπάθειες μου όλα αυτά τα χρόνια.

Τέλος, θερμά ευχαριστώ την σύζυγο μου Μαρία και τα παιδιά μου Νικόλαο και Ειρήνη για την ανεξάντλητη υπομονή και την αμέριστη ηθική υποστήριξη τους.

Στη Μαρία, το Νικόλα και την Ειρήνη

Πίνακας περιεχομένων

Εισαγωγή.....	8
Κεφάλαιο 1 : Ορισμός και Ιστορική Αναδρομή της Βιώσιμης Ανάπτυξης.....	9
Κεφάλαιο 2 : Οι Σχολές της Βιώσιμης Ανάπτυξης και οι Προσεγγίσεις της	12
2.1 Η Σχολή της Ασθενούς και της Ισχυρής Βιωσιμότητας.....	12
2.2 Οι Κύριες Απειλές της Βιώσιμης Ανάπτυξης.....	14
2.3 Οι Αρχές της Αειφόρου Ανάπτυξης	16
Κεφάλαιο 3 : Η Πόλη και η Σχέση της με τη Βιώσιμη Ανάπτυξη	20
3.1 Οι ιδιαιτερότητες των Αστικών Κέντρων	20
3.2 Η Αστική Μετάβαση προς τη Βιωσιμότητα	21
Κεφάλαιο 4 : Η Μεθοδολογία της Έρευνας και οι ιδιαιτερότητες των Αχαρνών	25
4.1 Η Ποσοτική Ανάλυση μέσω Διαδικτυακού Ερωτηματολογίου.....	26
4.2 Η Ποιοτική Ανάλυση μέσω των Συνεντεύξεων	35
4.2.1 Τα Γεωγραφικά Στοιχεία των Αχαρνών.....	36
4.2.2 Οι Υποδομές των Αχαρνών.....	37
4.2.3 Τα Οικιστικά Στοιχεία των Αχαρνών.....	37
4.2.4 Οι Παραγωγικοί Τομείς των Αχαρνών	38
4.2.5 Η Πληθυσμιακή Διάρθρωση των Αχαρνών	38
4.2.6 Η Πολιτισμική Ταυτότητα των Αχαρνών	39
4.2.7 Ανάλυση των Συσχετίσεων με το Πρόγραμμα SPSS	39
Κεφάλαιο 5 : Συμπεράσματα της Έρευνας και Αστικές Παρεμβάσεις	45
Βιβλιογραφία :	59
Παράρτημα Α : Ανάλυση Διαδικτυακού Ερωτηματολογίου	64
Παράρτημα Β : Ανάλυση των Συνεντεύξεων	79

Πίνακας Εικόνων

Εικόνα 1: Το τρίπτυχο της βιώσιμης αστικής ανάπτυξης (Πηγή : Ανδρικοπούλου κ.α. 2014)	11
Εικόνα 2 : Passet's model (1979)	15
Εικόνα 3: Μεθοδολογικό πλαίσιο επιχειρησιακών σχεδίων των Δήμων (Πηγή : 44).....	23
Εικόνα 4 : Χάρτης Παραλλαγή Passet's Model (Ιδία επεξεργασία).....	47
Εικόνα 5 : Η βιώσιμη αστική ανάπτυξη (Ιδία επεξεργασία)	49
Εικόνα 6: Πρόγραμμα Αποκομιδής Ογκωδών (Πηγή : Δήμος Αχαρνών- Facebook)	51
Εικόνα 7 : Ιεραρχία Αναγκών κατά Maslow (Πηγή : Wikipedia).....	53

Κατάλογος Χαρτών

Χάρτης 1 : Δήμος Αχαρνών (Πηγή: https://maps.google.com).....	36
Χάρτης 2 : Εργοστάσια Εντός Οικιστικού Ιστού (Πηγή : google.maps)	50
Χάρτης 3 : Γραμμή Λεωφορείων Α10 – Β10 (Ιδία επεξεργασία με QGIS).....	52
Χάρτης 4 : Γραμμή Τρένου – Προαστιακού (Ιδία επεξεργασία με QGIS)	52
Χάρτης 5 : Περιοχή Αμυγδαλέζας (Πηγή : google.maps).....	54
Χάρτης 6 : Περιοχή Λεκάνες (Πηγή : google.maps).....	55
Χάρτης 7 : Απόσταση ΣΚΑ – Πρόποδες Πάρνηθας (Ιδία επεξεργασία με QGIS)	56

Κατάλογος Πινάκων

Πίνακας 1 : Απαντήσεις ανά Περιοχή.....	30
Πίνακας 2 : Διαστροφάτωση Φύλου (Πηγή : ΕΛΣΤΑΤ).....	31
Πίνακας 3 : Μορφωτικό Επίπεδο (Πηγή : ΕΛΣΤΑΤ)	31
Πίνακας 4 : Δήμαρχοι Αχαρνών (Πηγή : Υπουργείο Εσωτερικών).....	40
Πίνακας 5 : Ύπαρξη Εργοστασίων που Ρυπαίνουν.....	71
Πίνακας 6: Στοιχεία Κάδων Ανακύκλωσης ανά Περιοχή	73
Πίνακας 7 : Αξιολόγηση Δημοτικής Αρχής ανά Περιοχή.....	77

Κατάλογος Γραφημάτων

Γράφημα 1 : Διασπορά Δημοτικών Διαμερισμάτων	29
Γράφημα 2 : Περιβαλλοντική Υποβάθμιση Ανά Περιοχή (Ιδία επεξεργασία)	32
Γράφημα 3 : Συσχετισμοί Ασφάλειας - Καθαριότητας (Ιδία επεξεργασία)	33
Γράφημα 4 : Συσχέτιση των Αξιολογήσεων (Ιδία επεξεργασία)	34
Γράφημα 5 : Συσχετισμοί του Κοινωνικού Συνόλου (Ιδία επεξεργασία)	34
Γράφημα 6 : Συσχέτιση Πολιτικής και Βιώσιμης Ανάπτυξης (Ιδία επεξεργασία με SPSS).....	44
Γράφημα 7 : Κατηγορία Απασχόλησης Δημοτών.....	64
Γράφημα 8 : Κατηγορία Φύλου.....	64
Γράφημα 9 : Ηλικιακές Κατηγορίες Δημοτών	65
Γράφημα 10 : Επίπεδο Εκπαίδευσης Δημοτών	65
Γράφημα 11 : Ποσοστά Χρήσης Διαδικτύου	66
Γράφημα 12 : Ενεργειακή ταμπέλα Προϊόντων	67
Γράφημα 13 : Χρήση Οικιακών Λαμπτήρων LED	67
Γράφημα 14 : Χρήση Μέσων Μετακίνησης	68

Γράφημα 15 : Εθελοντισμός.....	68
Γράφημα 16 : Αστικές Καλλιέργειες.....	69
Γράφημα 17 : Εργοστάσια.....	70
Γράφημα 18 : Κάδοι Ανακύκλωσης.....	72
Γράφημα 19 : Ογκώδη Απορρίμματα.....	74
Γράφημα 20 : Ευθύνη περί Καθαριότητας.....	75
Γράφημα 21 : Αξιολόγηση Καθαριότητας Κοινόχρηστων Χώρων.....	76
Γράφημα 22 : Προτεραιότητες Δημοτών	76
Γράφημα 23 : Αξιολόγηση Δημοτικής Αρχής.....	77

Εισαγωγή

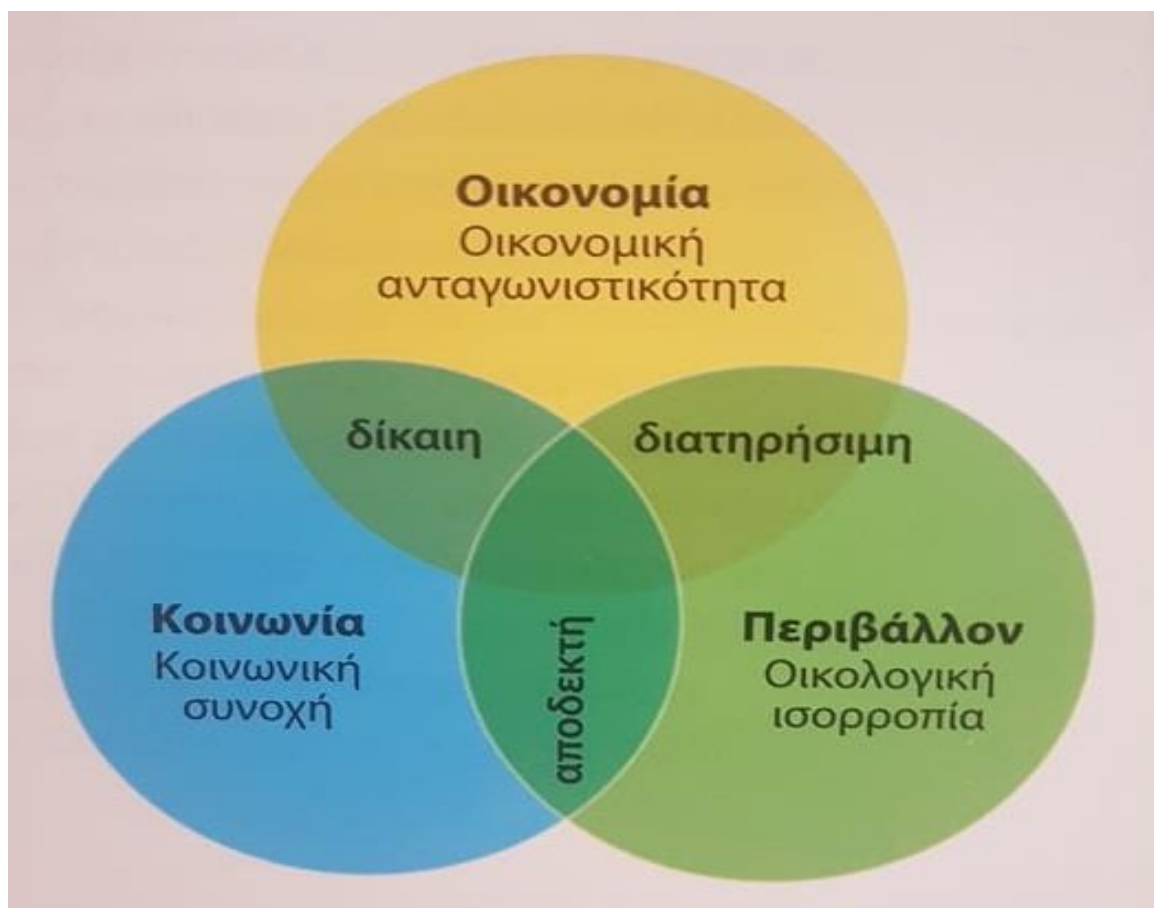
Καθίσταται ευρέως αποδεκτό το γεγονός ότι τα τελευταία χρόνια, η ανθρωπότητα έχει έρθει αντιμέτωπη με ποικίλες περιβαλλοντικές, κοινωνικές και οικονομικές προκλήσεις. Ιδιαίτερα η παράμετρος του περιβάλλοντος, η οποία δε γνωρίζει σύνορα, έχει αναδείξει την ανάγκη μιας συλλογικής ανάλυσης και συζήτησης για τη χάραξη μιας κοινής περιβαλλοντικής πολιτικής και την υιοθέτηση μιας νέας οικολογικής συνείδησης. Όσο συνεχίζουμε να αναλαμβάνουμε δράσεις και μέτρα τοπικού χαρακτήρα, μοιραία θα συνεχίσουμε να είμαστε εγκλωβισμένοι σε ένα φαύλο κύκλο όπου τα προβλήματα θα μεταλλάσσονται και θα ανανεώνονται διαρκώς. Στόχος της παρούσας διπλωματικής εργασίας είναι να αναδειχθεί ο ρόλος της πολιτικής καθώς και η σχέση της με τα θεμέλια της βιώσιμης αστικής ανάπτυξης. Στο πλαίσιο αυτό, θα μελετήσουμε την περίπτωση του Δήμου Αχαρνών και θα αναλύσουμε τα συμπεράσματα που θα εξαχθούν.

Στο πρώτο μέρος της εργασίας, πραγματοποιείται μια θεωρητική επισκόπηση της βιώσιμης ανάπτυξης μέσα από το πρίσμα μιας ιστορικής αναδρομής, εμβαθύνοντας ταυτόχρονα σε διαφορετικές θεωρίες και προσεγγίσεις. Η βιώσιμη ανάπτυξη ως έννοια καλύπτει όλες εκείνες τις προϋποθέσεις, ώστε να καταστεί εφικτή η αντιμετώπιση των προβλημάτων του αστικού χώρου και οι πόλεις να αναδειχθούν σε χώρους οικονομικής, κοινωνικής και περιβαλλοντικής ευημερίας. Ως εκ τούτου, στο δεύτερο μέρος επιτυγχάνεται μια ενδεδειγμένη ανάλυση του αστικού χώρου στο Δήμο Αχαρνών, τα ιδιαίτερα τοπικά χαρακτηριστικά του, καθώς και τα οιονεί προβλήματα που αντιμετωπίζει. Για τη σκιαγράφηση της υπάρχουσας κατάστασης του Δήμου που μελετάται, ακολουθεί το μέρος όπου χρησιμοποιούμε ως μεθοδολογία: ποσοτική ανάλυση (διαδικτυακό ερωτηματολόγιο) και ποιοτική ανάλυση (συνεντεύξεις). Κατά την ποσοτική ανάλυση, διενεργήθηκε διαδικτυακή έρευνα με ερωτηματολόγιο googleforms σε κατοίκους του Δήμου Αχαρνών με ερωτήματα που προέκυψαν, κυρίως, από την καθημερινότητα των κατοίκων. Μέσα από την έρευνα αυτή εξάγονται σημαντικές παρατηρήσεις, καθοριστικές για τη συνέχεια της εργασίας. Όσον αφορά στην ποιοτική ανάλυση θα λέγαμε ότι υλοποιείται με συνεντεύξεις στους Δημάρχους κ. Μουστακάτο Τάσο, κ. Ντούρο Σωτήρη, κ. Βρεττό Σπύρο και στον Αντιδήμαρχο Περιβάλλοντος και Αστικών Παρεμβάσεων κ. Ξαγοράρη Νικόλαο, μέσω των οποίων καταγράφονται και αναλύονται τα πλεονεκτήματα και οι αδυναμίες της υπό μελέτη περιοχής, καθώς και οι προσδοκίες που έχουν οι ιθύνοντες της τοπικής αυτοδιοίκησης. Το τελευταίο μέρος της διπλωματικής αναφέρεται στα συμπεράσματα τα οποία συνοδεύονται από αστικές παρεμβάσεις, μέσω των οποίων η περιοχή του Δήμου Αχαρνών θα αναδειχθεί ως πηγή ευκαιριών για τους νέους της και χώρος ευημερίας για όλους τους κατοίκους. Με αυτά τα συμπεράσματα, θα διαγράψουμε μια τροχιά από τη θεωρητική επισκόπηση της βιωσιμότητας σε μια ρεαλιστική υλοποίηση της.

Κεφάλαιο 1 : Ορισμός και Ιστορική Αναδρομή της Βιώσιμης Ανάπτυξης

Το διαχρονικό πρόβλημα της οικονομικής επιστήμης είναι η μεγιστοποίηση της ευημερίας των ανθρώπων με δεδομένα, τους περιορισμένους φυσικούς πόρους και τις απεριόριστες ανάγκες τους. Εντούτοις, τα ανθρώπινα συστήματα στα οποία συμπεριλαμβάνεται και το κυρίως οικονομικό σύστημα, δε δύνανται παρά να είναι ενσωματωμένα σε ευρύτερα βιοφυσικά συστήματα, γεγονός που ωθεί ακόμα και τους επιστήμονες που ασχολούνται με κοινωνικά και φυσικά συστήματα, να ανοίξουν την οπτική της έρευνας τους πέραν των ορίων του στενού επιστημονικού τους πεδίου (Liu, 2007; Mavrommati, 2014; D'iaz, 2015; Steffen, 2015). Οπότε για την αποτελεσματική ερμηνεία της βιωσιμότητας και της αιφορίας, οι επιστήμονες διαφορετικών επιστημονικών κλάδων θα πρέπει να συζητήσουν και να εντάξουν νέα δεδομένα στην έρευνα τους. Από την μία πλευρά οι βιολόγοι και οι φυσικοί γνωρίζουν και μελετούν τις κλιματικές αλλαγές και τις διάφορες τροποποιήσεις που υφίστανται τα οικοσυστήματα στην πάροδο των ετών. Από την άλλη, οι οικονομολόγοι μελετούν τις ανάγκες των ανθρώπων και τις προτιμήσεις τους, οι οποίες όμως είναι άρρηκτες με το περιβάλλον και τις εκάστοτε περιβαλλοντικές συνθήκες. Ως εκ τούτου, ο στόχος του οικονομολόγου για την επίτευξη της οικονομικής ευημερίας δεν είναι διαφορετικός από τον στόχο του φυσικού επιστήμονα για την διατήρηση του οικοσυστήματος. Άλλωστε, η αυξανόμενη οικονομική δραστηριότητα πολλές φορές δημιουργεί εκτενή και δυσεπίλυτα προβλήματα στη διατήρηση των οικοσυστημάτων αλλά παρ' όλα αυτά, συνιστά την προτεραιότητα σε κάθε κοινωνία παγκοσμιοποιημένης οικονομίας (Baumol, 2007). Για πρώτη φορά λοιπόν, εισήχθη η έννοια της αιφορίας στην επιστήμη της δασολογίας από το δασολόγο Χ. φον Κάρλοβιτς, ο οποίος το 1713 χρησιμοποίησε πρώτος την έκφραση «αιφόρος» στην ακόλουθη φράση: «Η τέχνη, η επιστήμη και το καθεστώς αυτής της χώρας βασίζεται στη δυνατότητα διατήρησης και ανάπτυξης του ξυλώδους κεφαλαίου με τέτοιο τρόπο, ώστε να επιτευχθεί μια σταθερή, μόνιμη και αιφορική εκμετάλλευση του, διότι αυτό είναι μια απαραίτητη προϋπόθεση χωρίς την οποία δεν μπορεί η χώρα να υπάρξει [55]. Ετυμολογικά, το ουσιαστικό «αιφορία» προέρχεται από το διαρκής, συνεχής και σημαίνει «κατακράτηση» δηλαδή αυτό που μένει πίσω» μέσα από την πάροδο των ετών (Καραμανώλης, 1998). Εν συνεχεία και στα τέλη του 20^{ου} αιώνα, η πετρελαϊκή κρίση του 1973 και η οικονομική ύφεση της δεκαετίας του '70 δημιούργησαν στην ουσία τις πρώτες σοβαρές αμφιβολίες για τη δυνατότητα των οικονομιών να μεγεθύνονται απεριόριστα, θέτοντας έτσι επί τάπητος το θέμα της σπανιότητας των φυσικών πόρων. Βέβαια, το θέμα της σπανιότητας των φυσικών πόρων είχε αναλυθεί και προβλεφθεί και από οικονομολόγους παλαιότερα, οι οποίοι είχαν συνδέσει τις απεριόριστες ανάγκες των ανθρώπων με τη σπανιότητα των φυσικών πόρων. Με αυτόν τον τρόπο προέκυψε μία έντονη στροφή στην αντίληψη των πραγμάτων, η οποία αρχικά εκφράστηκε ως ανησυχία για τα περιβαλλοντικά προβλήματα και τις επιπτώσεις που έχει η υποβάθμιση του περιβάλλοντος στην υγεία και την ποιότητα ζωής των ανθρώπων, αλλά και την οικονομική ανάπτυξη, έτσι ώστε όλα συνετέλεσαν στη συνειδητοποίηση ότι οι φυσικοί πόροι έπρεπε να διατηρηθούν και για τις επόμενες γενεές.

Η έννοια της βιώσιμης ανάπτυξης και το πως την αντιλαμβανόμαστε σήμερα, αποδίδεται στις τελευταίες δεκαετίες του 20ου αιώνα. Το 1972 το συνέδριο των Ηνωμένων Εθνών με κύριο θέμα συζήτησης το Περιβάλλον, εκκίνησε με ενεργό και επίσημο τρόπο τις πρώτες διαβουλεύσεις γύρω από τους κινδύνους που ελλοχεύουν στην περιβαλλοντική απαξίωση. Συνδέθηκε ,κατά κάποιο τρόπο, το περιβάλλον και η παραγωγική δραστηριότητα και υπήρξαν τα πρώτα ψήγματα ότι η μορφή της οικονομικής ανάπτυξης θα έπρεπε να μεταβληθεί αποκτώντας ευρύτερη έννοια, σεβόμενη το περιβάλλον. Πιο συγκεκριμένα και μάλιστα το έτος 1980, δημοσιεύτηκε από την Παγκόσμια Ένωση Διατήρησης (World Conservation Union) η διατήρηση των βασικών οικολογικών διαδικασιών, η διαφύλαξη της γενετικής βιοποικιλότητας και η βιώσιμη χρήση των φυσικών πόρων (Adams, 1996). Σύμφωνα με τον ορισμό, βιώσιμη ανάπτυξη είναι η διατήρηση των απαραίτητων οικολογικών διαδικασιών και συστημάτων υποστήριξης της ζωής, καθώς και η βιώσιμη εκμετάλλευση ειδών και των οικοσυστημάτων. Όπως είναι λογικό, δόθηκε έμφαση στην ανάγκη επιμέλειας των κρίσιμων φυσικών πόρων και την προστασία της βιοποικιλότητας. Σύμφωνα με τον Γεωργόπουλο (1998), από περιβαλλοντικής άποψης, αειφόρος ανάπτυξη σημαίνει εξασφάλιση της παραγωγής τροφής, με ελαχιστοποίηση της χρήσης λιπασμάτων και φυτοφαρμάκων, αποτελεσματική χρήση γεωργικής γης και αποθεμάτων νερού, καθώς επίσης μείωση της ρύπανσης του αέρα και του νερού με παράλληλη προστασία των οικοσυστημάτων και της βιοποικιλότητάς τους. Βέβαια, ο γνωστότερος και σωστότερος ορισμός ανήκει στην πρώτη πρωθυπουργό της Νορβηγίας GroHarlemBrundtland. Ως πρόεδρος της Παγκόσμιας Επιτροπής για το Περιβάλλον και την Ανάπτυξη, η κ. Brundtland παρέδωσε στη Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών το 1987, την αναφορά της, με τίτλο «Το Κοινό μας Μέλλον», γνωστή ως “BrundtlandReport”, στην οποία ανέφερε ότι « Η Βιώσιμη Ανάπτυξη ορίζεται ως: η Ανάπτυξη που ικανοποιεί τις ανάγκες της παρούσας γενιάς χωρίς να θέτει σε κίνδυνο την δυνατότητα των μελλοντικών γενεών να ικανοποιούν τις δικές τους ανάγκες. Η έκθεση Brundtland ανέφερε ότι τα κρίσιμα παγκόσμια περιβαλλοντικά προβλήματα ήταν κυρίως το αποτέλεσμα της τεράστιας φτώχειας του Νότου, καθώς και των μη βιώσιμων προτύπων κατανάλωσης και παραγωγής στο Βορρά. Είχε ως όραμα, μια στρατηγική που ενώνει την ανάπτυξη και το περιβάλλον - που περιγράφεται από τον πλέον κοινό όρο «αειφόρος ανάπτυξη». Το 1989, η έκθεση συζητήθηκε στη Γενική Συνέλευση του ΟΗΕ, η οποία αποφάσισε να οργανώσει διάσκεψη του ΟΗΕ για το περιβάλλον και την ανάπτυξη. Στη Διεθνή Συνδιάσκεψη του Ρίο, το 1992, διατυπώθηκαν για πρώτη φορά και επίσημα οι αρχές της Βιώσιμης Ανάπτυξης. Εκεί, η Βιώσιμη Ανάπτυξη ορίστηκε ως: η ανάπτυξη που παρέχει μακροπρόθεσμα οικονομικά, κοινωνικά και περιβαλλοντικά οφέλη φροντίζοντας τις ανάγκες όχι μόνο της παρούσας αλλά και των μελλοντικών γενεών. Η βιώσιμη ανάπτυξη συνιστά ένα μετακινούμενο στόχο του οποίου τα όρια μεταβάλλονται συνεχώς, καθώς αλλάζουν οι δυναμικές και οι πολιτικές κατευθύνσεις των κοινωνικών, περιβαλλοντικών και οικονομικών συνιστωσών. Ανεξαρτήτως οιονδήποτε μεταβολών και σύμφωνα με Ανδρικοπούλου κ.α. (2014) όπως παρουσιάζεται στην παρακάτω εικόνα, η βασική επιδίωξη παραμένει το συνονθύλευμα της οικονομικής ανταγωνιστικότητας, κοινωνικής συνοχής και οικολογικής ισορροπίας σεβόμενη τις επιδιώξεις και τις ανάγκες των επόμενων γενεών.



Εικόνα 1: Το τρίπτυχο της βιώσιμης αστικής ανάπτυξης (Πηγή : Ανδρικοπούλου κ.α. 2014)

Κεφάλαιο 2 : Οι Σχολές της Βιώσιμης Ανάπτυξης και οι Προσεγγίσεις της

Μέσα σε αυτό το πλαίσιο του καθορισμού των ορίων της βιώσιμης ανάπτυξης και των προτεραιοτήτων μεταξύ των τριών πυλώνων της, δημιουργήθηκαν δύο διαφορετικές σχολές οι οποίες έκτοτε ασχολούνται με τη βιώσιμη ανάπτυξη και η καθεμιά δίνει το δικό της αποτύπωμα που αντανακλά στην οικονομική και περιβαλλοντική διαχείριση των πόρων.

2.1 Η Σχολή της Ασθενούς και της Ισχυρής Βιωσιμότητας

Οικονομολόγοι όπως ο Pezzey (1989) και ο Solow (1993) υποστήριξαν ότι η βιωσιμότητα μπορεί να οριστεί με όρους διατήρησης της χρησιμότητας ή της ευημερίας ενός μέλους της κοινωνίας. Σε μια κοινωνία στην οποία οι άνθρωποι λαμβάνουν ορθολογικές αποφάσεις, η χρησιμότητα που επιτυγχάνεται από ένα συγκεκριμένο άτομο αποκαλύπτει την αποτελεσματική ποιότητα των ευκαιριών ζωής όπως αυτή δόθηκε από τους προηγούμενους. Όπως έχει αναφέρει ο Solow (1974), διατηρώντας την κατά κεφαλήν ευημερία πέρα από τις γενεαλογικές κλίμακες του χρόνου δεν χρειάζεται η διατήρηση των συγκεκριμένων φυσικών πόρων. Για παράδειγμα, εάν το κοινωνικό κόστος της εξάντλησης των πόρων έχει αντισταθμιστεί από την αύξηση των επενδύσεων, τότε το τελικό άθροισμα των τριών παραγόντων που συνθέτουν την βιωσιμότητα είναι θετικό. Πιο συγκεκριμένα, η μεν σχολή της Ασθενούς Βιωσιμότητας (Weak Sustainability) υποστηρίζει ότι, η κατά κεφαλήν ευημερία της κοινωνίας δε θα πρέπει να είναι διαχρονικά φθίνουσα. Λόγω του γεγονότος όμως, η ευημερία αποτελεί συνάρτηση πολλών παραγόντων όπως η κατανάλωση προϊόντων, το διαθέσιμο εισόδημα, η περιβαλλοντική ευημερία κ.α., καθετί που μειώνεται θα πρέπει να αντισταθμίζεται από κάποιον άλλο παράγοντα, ώστε το τελικό άθροισμα να είναι θετικό. $U = f(Y, E_n, \dots)$. Κι αυτό γιατί, οι παράγοντες που επηρεάζουν και συνθέτουν την ευημερία λειτουργούν με τη μορφή της υποκατάστασης. Επομένως, η σχολή της Ασθενούς Βιωσιμότητας (Weak Sustainability) αποδέχεται κάποιο περιβαλλοντικό κόστος, εφόσον αντισταθμιστεί από κάποιον οικονομικό παράγοντα κι έχει συντελέσει στη θετική επίδραση, τη συνολική ευημερία και χρησιμότητα. Απαραίτητη προϋπόθεση είναι οι μελλοντικές γενιές να έχουν τις ίδιες προτιμήσεις με τις σημερινές. Σε αυτή τη θεωρητική προσέγγιση προστίθεται ο κανόνας της καθαρής επένδυσης, στον οποίο αναφέρεται χαρακτηριστικά ότι μια δυναμική οικονομία θα διατηρήσει ένα σταθερό ή αυξανόμενο επίπεδο κατά κεφαλή(ν) ευημερίας, μόνο εάν οι επενδύσεις σε κεφάλαιο υπερβαίνουν τη νομισματική αξία της εξάντλησης των φυσικών πόρων σε όλη την οικονομία (Neumayer, 1999; Hartwick, 2000; Pezzey, 2004). Από την άλλη πλευρά, η σχολή της Ισχυρής Βιωσιμότητας (Strong Sustainability) υποστηρίζει ότι οι παράγοντες που καθορίζουν την ευημερία λειτουργούν συμπληρωματικά και όχι ως υποκατάστατα. Μια ελάχιστη απαραίτητη προϋπόθεση για τη

βιωσιμότητα είναι η διατήρηση του συνολικού αποθέματος φυσικού κεφαλαίου στο ίδιο τουλάχιστον τρέχον επίπεδο » (Costanza and Daly, 1992). Πάνω σε αυτήν τη θεμελιώδη αρχή, θεωρεί ως προτεραιότητα των σημερινών γενεών τη διασφάλιση της βιολογικής υπόστασης του ανθρώπου, διότι αν δεν υπάρχει υγεία τότε η ευημερία τείνει στο μηδέν. Επίσης, επειδή θεωρεί τις προτιμήσεις των μελλοντικών γενεών ως άγνωστες και απροσδιόριστες, υποστηρίζει ότι είναι απαραίτητο να διαφυλαχτεί το δικαίωμα τους να σχηματίσουν τις προτιμήσεις τους με προϋπόθεση τη διαφύλαξη των ασφαλών περιβαλλοντικών πλαισίων για την επίτευξη της ευημερίας του μέλλοντος (Bithas, 2008). Επιπροσθέτως, οι προτιμήσεις των μελλοντικών γενεών δεν μπορούν να είναι πλήρως γνωστές, διότι οι τιμές και οι προτιμήσεις αλλάζουν με την πάροδο του χρόνου ταυτόχρονα με την εξέλιξη της τεχνολογίας. Αυτό σημαίνει ότι η πρόβλεψη της ευημερίας των μελλοντικών γενεών είναι μια πρόβλεψη με αβέβαιο αποτέλεσμα. Σύμφωνα με μελέτες που έχουν γίνει, τα τελευταία 30 χρόνια αντικατοπτρίζουν την αδυναμία της επιστήμης να κατανοήσει τα οικοσυστήματα με αποτέλεσμα τη λανθασμένη διαχείριση των πόρων για την επίτευξη της βιωσιμότητας. Η βιωσιμότητα αποτελεί κοινωνική αξία που θα έπρεπε να αντικατοπτρίζεται επαρκώς στο πλαίσιο των θεσμικών πλαισίων των οικονομικών αποφάσεων. Η αποτίμηση του οικοσυστήματος αποδεικνύεται στην πράξη ανεπαρκής, επειδή βασίζεται στις προτιμήσεις των ατόμων της τρέχουσας γενιάς, μη λαμβάνοντας υπ' όψιν αυτές των μελλοντικών γενεών. Η θεωρία των ελάχιστων ασφαλών ορίων (SMS: safe minimum standards) του Bishop (1978) είναι μία θεωρία σταθμός προς τη βιωσιμότητα, καθώς ενσωματώνει το συγκερασμό της γνώση των φυσικών επιστημών με τις οικονομικές και κοινωνικές επιστήμες. Πάνω σε αυτή τη βάση προσδιορίζονται τα κρίσιμα οικολογικά όρια, τα οποία είναι απαραίτητο να διατηρούμε, ώστε να έχουμε ένα μέλλον με ικανοποιητικό και ασφαλές περιβαλλοντικό αποτύπωμα. Αυτή η θεωρία των ελάχιστων ασφαλών ορίων, όπως υιοθετείται από την σχολή ισχυρής βιωσιμότητας (Strong), έρχεται σε αντιπαράθεση με την θεωρία της ανάλυσης κόστους – ωφέλειας, που αναπτύχθηκε από τον Pareto. Η θεωρία της ανάλυσης κόστους – ωφέλειας (BCA: cost benefit – analysis) υιοθετείται από την σχολή ασθενούς βιωσιμότητας (Weak) κι εκεί αναλύεται και αναπτύσσεται ένα πλαίσιο αποτίμησης της αξίας των φυσικών πόρων, έτσι ώστε να μπορεί να γίνει αντιστάθμιση κατά την υποβάθμιση τους λόγω της αυξανόμενης οικονομικής δραστηριότητας. Σε αυτό το σημείο, αξίζει να σημειωθεί ότι και οι δύο σχολές βιωσιμότητας προσφέρουν ένα αρκετά αδύναμο έδαφος για μια επιχειρησιακή εφαρμογή της περιβαλλοντικά βιώσιμης οικονομικής ανάπτυξης (Bithas, 2006). Το σχολείο υπέρ της ισχυρής βιωσιμότητας προτείνει ένα κριτήριο που μπορεί να είναι εξαιρετικά περιοριστικό για την οικονομική ανάπτυξη, χωρίς να αποδεικνύεται ότι ένας τέτοιος περιορισμός είναι απαραίτητος για ένα λειτουργικό σχέδιο βιώσιμης ανάπτυξης. Ταυτόχρονα, τα επιχειρήματα που προτάθηκαν από το σχολείο υπέρ της ασθενούς βιωσιμότητας στερούνται οποιασδήποτε επιχειρησιακής προάσπισης των φυσικών πόρων, δεδομένου ότι δεν υπάρχουν διαθέσιμοι δείκτες για να εκτιμηθεί η ευημερία που μπορούν να επιτύχουν οι μελλοντικές γενιές, πόσο μάλλον να εκτιμήσουμε τις προτιμήσεις τους σύμφωνα με τις μελλοντικές συνθήκες και την εξέλιξη της τεχνολογίας.

Παρ' όλα αυτά, αυτές οι δύο σχολές έχουν προσφέρει πολλά σε θεωρητικό επίπεδο, ώστε να διευρυνθεί ο διάλογος μεταξύ των επιστημόνων σχετικά με τους στόχους αλλά και τις προοπτικές της βιώσιμης ανάπτυξης. Η προσέγγιση της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη

βιώσιμη ανάπτυξη είναι η λεγόμενη «προσέγγιση των τριών πυλώνων» (οικονομική αποτελεσματικότητα, περιβαλλοντική προστασία, κοινωνική δικαιοσύνη), η οποία προϋποθέτει την ενσωμάτωση των οικονομικών, κοινωνικών και περιβαλλοντικών πολιτικών. Η ανάπτυξη μπορεί να θεωρηθεί βιώσιμη εάν και μόνο αν το παραγόμενο αποτέλεσμα από τη χρήση του αποθέματος του κεφαλαίου, δηλαδή η «ευημερία», παραμένει σταθερό ή αυξάνεται με την πάροδο του χρόνου (GHK, 2002).

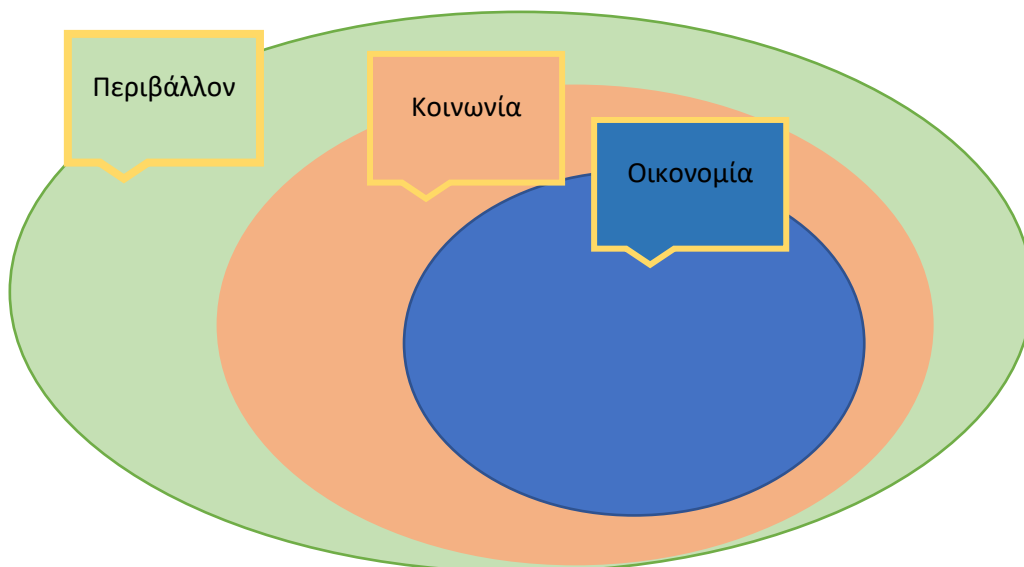
2.2 Οι Κύριες Απειλές της Βιώσιμης Ανάπτυξης

Στην πορεία αυτή για την επίτευξη της βιώσιμης ανάπτυξης, η ΕΕ αναγνωρίζει έξι κύριες πηγές απειλής, οι οποίες είναι:

- α) Οι κλιματικές αλλαγές οι οποίες επιδρούν στην άνοδο της θερμοκρασίας του πλανήτη και στην παρουσία ακραίων καιρικών φαινομένων.
- β) Οι κίνδυνοι για τη δημόσια υγεία από τη χρήση χημικών ουσιών στην καθημερινή ζωή.
- γ) Η φτώχεια και ο κοινωνικός αποκλεισμός.
- δ) Η γήρανση του πληθυσμού.
- ε) Η αυξανόμενη πίεση στους ζωτικούς φυσικούς πόρους και η μείωση της βιοποικιλότητας.
- στ) Το πρόβλημα των μεταφορών και η ρύπανση που αυτές προκαλούν.

Στην προσπάθεια να τεθούν τα θεμέλια αυτής της ανάπτυξης και να οριστούν τα κρίσιμα όρια τα οποία θα επιτρέψουν την παράδοση ενός βιώσιμου οικονομικού, κοινωνικού και φυσικού περιβάλλοντος στις επόμενες γενιές είναι αναγκαίο να αναφέρουμε το Passet's model (1979) στο οποίο απεικονίζονται οι τρεις πυλώνες της βιώσιμης ανάπτυξης. Το οικονομικό σύστημα στηρίζεται στον ανθρώπινο παράγοντα και εν συνεχεία η προϋπόθεση για τη βιολογική υπόσταση του ανθρώπου είναι η εξασφάλιση ενός βιώσιμου φυσικού περιβάλλοντος. Έχοντας εισέλθει στο κυριολεκτικό περιεχόμενο και των δύο θεμελιωδών όρων της περιβαλλοντικά βιώσιμης οικονομικής ανάπτυξης, τότε μπορεί κανείς να διερευνήσει τη σχέση τους. Για να εξερευνήσουμε τη σχέση μεταξύ του φυσικού περιβάλλοντος και της οικονομικής ανάπτυξης, φαίνεται ότι το μοντέλο του Passet, που βασίζεται στη συστημική θεωρία, αποτελεί ένα κατάλληλο επιστημονικό εργαλείο. Το μοντέλο του Passet εστιάζει στη σχέση μεταξύ του φυσικού, του κοινωνικού και του οικονομικού συστήματος (Passet, 1979). Όπως φαίνεται στην Εικόνα 2, η ουσιαστική σχέση μεταξύ των τριών συστημάτων, όσον αφορά στη φυσιολογία τους, είναι ότι το οικονομικό σύστημα είναι ένα υποσύστημα του κοινωνικού, ενώ ένα κοινωνικό σύστημα είναι ένα υποσύστημα του φυσικού συστήματος. Σαφώς τότε, η περιβαλλοντικά βιώσιμη οικονομική ανάπτυξη (ESED) σχετίζεται με τη θεμελιώδη σχέση μεταξύ του φυσικού περιβάλλοντος και του οικονομικού συστήματος και, στην ουσία, προβλέπει μια εξέλιξη κατά την οποία το φυσικό περιβάλλον είναι ικανό να υποστηρίξει την οικονομική ανάπτυξη τόσο βραχυπρόθεσμα όσο και μακροπρόθεσμα και συνεπώς δεν επιβάλλει κανένα σοβαρό περιορισμό στην οικονομική ανάπτυξη. Αν κι αυτή η περιγραφή είναι

μάλλον λιτή και απογυμνωμένη από όλα τα φινιρίσματα, φαίνεται ότι μπορεί και προσφέρει ένα ουσιαστικό σημείο εκκίνησης για το ερώτημα που ακολουθεί: Τι είδους «υποστήριξη» προσφέρει το φυσικό σύστημα στην οικονομική ανάπτυξη; Ως απάντηση, πρέπει να διερευνήσουμε περαιτέρω τη θεμελιώδη σχέση μεταξύ του φυσικού συστήματος και της οικονομικής ανάπτυξης. Αυτή η σχέση βέβαια τα τελευταία χρόνια ενώ έχει αναλυθεί και επεξεργαστεί πλήρως από επιστήμονες και τεχνικούς αναλυτές φαίνεται ότι στην πράξη τα πράγματα είναι διαφορετικά.



Εικόνα 2 : Passet's model (1979)

Θα ήταν άσκοπο να μιλήσουμε για **την** περιβαλλοντικά βιώσιμη οικονομική ανάπτυξη χωρίς να βεβαιωθούμε πρώτα ότι το βιολογικό περιβάλλον **κι** η εξέλιξη των ανθρώπων προστατεύονται μέσω της σωστής λειτουργίας του φυσικού συστήματος. Οι σχέσεις μεταξύ των τριών μεγάλων συνιστωσών της βιωσιμότητας οδηγούν αναπόφευκτα στο συμπέρασμα ότι οποιαδήποτε σημαντική και κρίσιμη διαταραχή στο φυσικό σύστημα, θα οδηγήσει αναμφίβολα σε βιολογικές επιπτώσεις στο ανθρώπινο σύστημα, υπονομεύοντας έτσι σίγουρα τη βιολογική υπόσταση των ανθρώπων (VonBartalanffy , 1972). Καθίσταται σαφές ότι η διατήρηση της σωστής λειτουργίας και της εξέλιξης του φυσικού συστήματος αποτελεί την πρώτη προϋπόθεση για **την** περιβαλλοντικά βιώσιμη οικονομική ανάπτυξη.

Ένα ουσιαστικά διαφορετικό «στήριγμα» προσφέρεται απευθείας από το οικονομικό σύστημα. Οι οικονομικές διεργασίες απαιτούν φυσικές εισροές, καθώς οποιαδήποτε διαδικασία παραγωγής χρησιμοποιεί φυσικό πλούτο και ενέργεια που λαμβάνεται απευθείας από το φυσικό σύστημα. Αυτό που ονομάζουμε «φυσικοί πόροι» είναι η κινητήριος φυσική ύπαρξη για την παροχή φυσικών εισροών σε οποιαδήποτε οικονομική διαδικασία. Η συζήτηση σχετικά με τη σπανιότητα των φυσικών πόρων είναι υψίστης σημασίας για την οικονομική διαδικασία και τις ουσιαστικά διαφορετικές προσεγγίσεις. Ενδεικτικά, ο Solow (1986), **αναφέρεται στη** σημαντική μείωση της αναγκαιότητας των φυσικών εισροών που οφείλονται στην τεχνολογική ανάπτυξη, ενώ ο Georgescu-Roegen (1979) ισχυρίζεται ότι, καθώς αυξάνεται ο πληθυσμός της γης και η

οικονομική παραγωγή, οι φυσικές εισροές στην οικονομική διαδικασία θα αυξάνονται εξίσου.

Στο παρελθόν, υπήρχαν διακυμάνσεις σε φυσικά στοιχεία, τα οποία δεν είχαν σοβαρές επιπτώσεις στις φυσικές λειτουργίες και τη σύσταση του βιολογικού περιβάλλοντος. Ωστόσο, σήμερα, τα στοιχεία που έχουμε μπροστά μας δείχνουν ότι οι τρέχουσες τάσεις ξεπερνούν τα σχετικά επίπεδα ανθεκτικότητας. Έχοντας αυτό κατά νου, μπορεί κανείς να ισχυριστεί ότι, προκειμένου να διασφαλιστεί η κατάσταση ευεξίας των φυσικών λειτουργιών, τα φυσικά στοιχεία πρέπει να διατηρούνται εντός ορισμένων ορίων που αντικατοπτρίζουν είτε τα επίπεδα αποθεμάτων είτε τα ποιοτικά χαρακτηριστικά τους. Η διαφύλαξη των φυσικών λειτουργιών απαιτεί τη διατήρηση ορισμένων κρίσιμων ασφαλών επιπέδων φυσικών στοιχείων και τον περιορισμό των ρύπων κάτω από τα κρίσιμα όρια. Τα κρίσιμα επίπεδα των φυσικών - βιοτικών και μη βιοτικών - ειδών και ρύπων που καθορίζουν την υγιά ύπαρξη και την εξέλιξη των φυσικών λειτουργιών θα μπορούσαν ενδεικτικά να ονομαστούν «βιολογικά κρίσιμα επίπεδα». Ένα «βιολογικά κρίσιμο επίπεδο» είναι εκείνο που καθορίζει το ανώτατο όριο της συγκέντρωσης ενός ρύπου ή προσδιορίζει το χαμηλότερο, την ποιότητα ή το επίπεδο αποθεμάτων ενός φυσικού είδους στοιχείου, το οποίο εξασφαλίζει την κατάλληλη κατάσταση κι εξέλιξη για τις αντίστοιχες περιβαλλοντικές λειτουργίες. Προφανώς, από μια τέτοια εκτίμηση απορρέουν τα ακόλουθα ερωτήματα :

- α) Σε ποια φυσικά στοιχεία πρέπει να διατηρηθούν τα βιολογικά κρίσιμα επίπεδα (BCLs);
- β) Πως μπορούν να οριστούν τα σχετικά BCL;

Προκειμένου να προσδιοριστούν βιολογικά κρίσιμα επίπεδα πρέπει να έχουμε κατά νου ότι η μείωση των φυσικών πόρων πρέπει να είναι σε τέτοιο βαθμό, που να μην επηρεάζεται αρνητικά η προοπτική των μελλοντικών γενεών να επιδιώξουν τη δική τους ευημερία και να διαμορφώσουν τις δικές τους ανάγκες. Αυτό αφορά είτε στην ποιότητα και τη φυσική σύσταση των φυσικών πόρων, είτε την ποσότητα σε σημείο που να δημιουργεί πρόβλημα (Rammel, 2003).

2.3 Οι Αρχές της Αειφόρου Ανάπτυξης

Γνωρίζουμε λοιπόν ότι πρωταρχικός στόχος των οικονομολόγων τίθεται η προστασία του περιβάλλοντος μέχρι του σημείου που εκείνη έρθει αντιμέτωπη με την οικονομική μεγέθυνση. Η οικονομική μεγέθυνση προϋποθέτει αύξηση της παραγωγικής διαδικασίας με συνέπεια την κατανάλωση υψηλού ποσοστού των φυσικών πόρων. Ωστόσο, έχουν προταθεί ορισμένες αρχές περιβαλλοντικής βιωσιμότητας που σχετίζονται με τις γενικές περιβαλλοντικές λειτουργίες της προμήθειας πόρων, της απορρόφησης αποβλήτων και της υποστήριξης της ζωής. Για παράδειγμα, ο Daly (1991) έχει προτείνει τέσσερις αρχές της αειφόρου ανάπτυξης.

- 1) Περιορισμό της ανθρώπινης παραγωγικής δραστηριότητας στο βαθμό που βρίσκεται εντός της φέρουσας ικανότητας της γης.

2) Αξιοποίηση τεχνολογικής προόδου, έτσι ώστε να αυξηθεί η απόδοση των φυσικών πόρων και όχι να επέλθει η εξάντληση τους.

3) Όσον αφορά στους ανανεώσιμους φυσικούς πόρους, τα ποσοστά συγκομιδής δεν θα πρέπει να υπερβαίνουν τα ποσοστά ανανέωσης κι οι εκπομπές των αποβλήτων δεν θα πρέπει να υπερβαίνουν τις αφομοιωτικές ικανότητες του περιβάλλοντος υποδοχής.

4) Οι μη ανανεώσιμοι φυσικοί πόροι δεν θα πρέπει να αξιοποιούνται ταχύτερα από το ρυθμό δημιουργίας ανανεώσιμων υποκατάστατων.

Σύμφωνα με την Περιβαλλοντικά Βιώσιμη Οικονομική Ανάπτυξη (ESED : Environmentally Sustainable Economic Development) οι φυσικοί πόροι ταξινομούνται σε τρεις κύριες κατηγορίες :

α) Μη ανανεώσιμοι

β) Ανανεώσιμοι οι οποίοι εξαντλούνται όπως για παράδειγμα το νερό, και

γ) Ανανεώσιμοι οι οποίοι δεν εξαντλούνται όπως είναι η ηλιακή ενέργεια

Η διατήρηση των BCLs οδηγεί στο Pareto Optimum Status το οποίο αναδεικνύει την οικονομική μεγέθυνση και τον πλούτο ως πρωτεύοντα σε σχέση με τη βιωσιμότητα των φυσικών πόρων. Σε αυτό το σημείο και έπειτα από πολλές αναλύσεις κι ακόμα περισσότερους δημόσιους διαλόγους, οι αρχές που προτείνονται σύμφωνα με Bithas (2006), αποτυπώνονται στις εξής αρχές:

α) Χρήση των ανανεώσιμων φυσικών πόρων που εξαντλούνται με ρυθμό χαμηλότερο από το ρυθμό εξάντλησής τους, και

β) Αξιοποίηση των μη ανανεώσιμων φυσικών πόρων με φειδώ.

Η τρέχουσα χρήση μη ανανεώσιμων πόρων δείχνει κατά κάποιον τρόπο ότι η μελλοντική τους διαθεσιμότητα θα μειωθεί. Οποιοσδήποτε εξωγενής περιορισμός στην τρέχουσα χρήση μη ανανεώσιμων πόρων συνιστά ένα εξωγενές όριο στην τρέχουσα οικονομική ανάπτυξη. Υπό αυτήν την έννοια, η «υποστήριξη» κάθε μελλοντικής ανάπτυξης απαιτεί τον περιορισμό της τρέχουσας.

Ποιος τύπος ανάπτυξης μετράει περισσότερο όμως, ο τρέχον ή ο μελλοντικός;

Αυτό το ερώτημα έχει απαντηθεί στην πράξη από την ανθρώπινη κοινωνία, η οποία βρίσκει την τρέχουσα εξέλιξη, προτιμότερη καθώς, τελικά, αυξάνει τη χρησιμότητα των σημερινών γενεών. Ωστόσο, σε ένα πλαίσιο ανταγωνισμού μεταξύ της τρέχουσας και της μελλοντικής ανάπτυξης και εφόσον αποκλείονται αμοιβαία, δεν μπορεί κανείς να χρησιμοποιήσει ένα ηθικό κριτήριο για τη στήριξη της μελλοντικής ανάπτυξης. (Georgescu-Roegen, 1971). Ως αποτέλεσμα, δεν μπορεί κανείς να προτείνει επιχειρησιακό κριτήριο για τον περιορισμό της τρέχουσας χρήσης μη ανανεώσιμων φυσικών πόρων προς το παρόν για χάρη της μελλοντικής χρήσης. Το μόνο κριτήριο που θα μπορούσε να εφαρμοστεί είναι, αυτό της «σοφής» χρήσης, το οποίο θα υποστήριζε την αποφυγή τυχόν περιττής σπατάλης μη ανανεώσιμων πόρων (Bithas, 2006) . Όσον αφορά τους ανεξάντλητους ανανεώσιμους πόρους, τα τρέχοντα πρότυπα χρήσης δεν επηρεάζουν τη μελλοντική τους προσβασιμότητα. Απεναντίας, το τρέχον πρότυπο χρήσης των αναλώσιμων ανανεώσιμων

πόρων επηρεάζει άμεσα τη μελλοντική τους προσβασιμότητα, όταν ο ρυθμός τρέχουσας χρήσης υπερβαίνει τον φυσικό ρυθμό αναγέννησης. Ένας ρυθμός που υπερβαίνει τον αντίστοιχο ρυθμό αναγέννησης μειώνει το διαθέσιμο απόθεμα πόρων. Επιπλέον, εάν ο ρυθμός χρήσης υπερβαίνει μονίμως τον αντίστοιχο ρυθμό ανανέωσης, τότε οι φυσικοί πόροι μοιραία οδηγούνται σε εξάντληση (Clark, 1976). Οποιοδήποτε πρότυπο χρήσης, που μειώνει ανεπανόρθωτα, ή ακόμη κι εξαντλεί, το απόθεμα των ανανεώσιμων πόρων ουσιαστικά στερεί από τις επόμενες γενιές τη μελλοντική του χρήση.

Κατά τον Howard (2007), οι άνθρωποι πρέπει να ζουν και να αναπτύσσονται διαρκώς σκεπτόμενοι το μέλλον. Εστιάζει στο ότι τα μέλη των μελλοντικών γενεών έχουν το ηθικό δικαίωμα να απολαύσουν ευκαιρίες ζωής που είναι τουλάχιστον τόσο καλές όσο αυτές που απολαμβάνουν σήμερα οι άνθρωποι. Ιδιαίτερα αυτή η αρχή προκύπτει κι είναι απολύτως σύμφωνη με την άποψη ότι πρέπει να παρέχονται ίσες ευκαιρίες σε κάθε μέλος της κοινωνίας διαγενεακά. Υπό αυτήν την άποψη, πρώτον η έννοια της αειφορίας συνδέεται στενά και στηρίζεται σε μια γνωστή αντίληψη της ενδογενεακής δικαιοσύνης. Δεύτερον, οι ευκαιρίες ζωής θα διατηρηθούν εάν η χρησιμότητα κι η ευημερία ενός τυπικού μέλους της κοινωνίας διαφυλάσσεται μεταξύ των γενεών σε όρους οικονομικούς. Ωστόσο, είναι ορθά αναγνωρισμένο ότι τα βραχυπρόθεσμα και μεσοπρόθεσμα μοντέλα πρόβλεψης συχνά αποτυγχάνουν στην πρόβλεψη σημαντικών εξελίξεων της οικονομίας και της κοινωνίας. Αυτά τα ζητήματα συνδυάζονται σε ένα μακροπρόθεσμο περιβάλλον όπου οι τεχνολογίες και οι προτιμήσεις είναι ενδογενείς και όπου τα περιβαλλοντικά συστήματα μπορεί να διαταραχθούν με τρόπους που θα οδηγούσαν σε απρόβλεπτες συνέπειες, αναλόγως των οικονομικών επιλογών της τρέχουσας γενιάς.

Για να αποφευχθούν όμως, οι όσο το δυνατόν περισσότερες αρνητικές συνέπειες στις μελλοντικές γενεές και για να πετύχουμε διόρθωση των οποιονδήποτε πολιτικών αστοχιών, μπορούμε να συνεκτιμήσουμε νέους κανόνες και να επιδιώξουμε την αναδιατύπωση των υπαρχόντων κανόνων Daly (1991) / Turner (1993) σε ένα σύνολο επτά αρχών αειφορίας που καλύπτουν τις τέσσερις βασικές κατηγορίες περιβαλλοντικών λειτουργιών και που αποσκοπούν στη διασφάλιση της διατήρησης εκείνων των περιβαλλοντικών ορίων που είναι κρίσιμα, προσδιορίζονται το είδος της συμβολής τους στην ανθρώπινη ευημερία.

1) Υποστήριξη της ζωής, η οποία να περιλαμβάνει τη σταθεροποίηση παγκόσμιων περιβαλλοντικών διαδικασιών, όπως η διατήρηση της βιοποικιλότητας, η πρόληψη της κλιματικής αλλαγής με τη σταθεροποίηση της ατμοσφαιρικής συγκέντρωσης αερίων του θερμοκηπίου και η προστασία της στιβάδας του όζοντος με τη διακοπή της εκπομπής ουσιών που καταστρέφουν το όζον.

2) Υποστήριξη των κρίσιμων οικοσυστημάτων για τη διασφάλιση της βιολογικής ποικιλομορφίας. Η ανθεκτικότητα των οικοσυστημάτων εξαρτάται από τη λειτουργική ποικιλομορφία τους.

3) Η ανανέωση των ανανεώσιμων πόρων η οποία θα πρέπει να ενισχύεται μέσω της διαφύλαξης της γονιμότητας του εδάφους, των υδροβιολογικών κύκλων και της απαραίτητης φυτικής κάλυψης καθώς και της αυστηρής επιβολής της βιώσιμης συγκομιδής. Επίσης, εξασφάλιση ότι η αναφύτευση καθίσταται ουσιαστικό μέρος

δραστηριοτήτων όπως η δασοκομία κι η χρήση νέων τεχνολογιών για καλλιέργεια και συγκομιδή, που δεν υποβαθμίζουν το σχετικό οικοσύστημα και δεν καταστρέφουν ούτε το έδαφος ούτε τη γενετική ποικιλομορφία.

4) Η εξάντληση των μη ανανεώσιμων πόρων θα πρέπει να επιδιώκει συνεχώς την εξισορρόπηση της διατήρησης του ελάχιστου προσδόκιμου ζωής των φυσικών πόρων με την ανάπτυξη υποκατάστατων αυτών. Για τη χρηματοδότηση της έρευνας για εναλλακτικές λύσεις και την ενδεχόμενη μετάβαση σε ανανεώσιμα υποκατάστατα, κάθε εξάντληση των μη ανανεώσιμων πόρων θα πρέπει να συνεπάγεται συνεισφορά σε κεφάλαιο. Ο σχεδιασμός για αποδοτικότητα πόρων κι ανθεκτικότητα μπορεί να διασφαλίσει ότι η πρακτική επισκευής, ανακατασκευής, επαναχρησιμοποίησης κι ανακύκλωσης (τα «τέσσερα Rs» δηλ. repair, reconditioning, re-use and recycling) πλησιάζει τα όρια της αποδοτικότητάς τους.

5) Προστασία της ανθρώπινης υγείας : οι εκπομπές στον αέρα, το έδαφος και το νερό δεν θα πρέπει να υπερβαίνουν το κρίσιμο φορτίο τους, χωρίς να διαταράσσονται άλλες λειτουργίες.

6) Πρόσθετη ευημερία: θα πρέπει να διατηρηθούν τοπία ιδιαίτερης ανθρώπινης ή οικολογικής σημασίας, λόγω της σπανιότητάς ή της αισθητικής τους ποιότητας.

7) Πρόληψη σχετικά με διάφορες και υπόλοιπες απειλές : οι κίνδυνοι καταστροφικών για τη ζωή γεγονότων από την ανθρώπινη δραστηριότητα πρέπει να διατηρούνται σε πολύ χαμηλά επίπεδα. Τεχνολογίες που απειλούν να προκαλέσουν σοβαρές και μακροχρόνιες βλάβες στα οικοσυστήματα ή την ανθρώπινη υγεία, σε οποιοδήποτε επίπεδο κινδύνου, πρέπει να ξεχαστούν [41].

Κεφάλαιο 3 : Η Πόλη και η Σχέση της με τη Βιώσιμη Ανάπτυξη

Πριν εξετάσουμε την αστική περιβαλλοντική βιωσιμότητα του Δήμου Αχαρνών θα προχωρήσουμε στην ανάλυση της περιβαλλοντικά βιώσιμης οικονομικής ανάπτυξης στα αστικά συστήματα και θα απαντήσουμε στα ερωτήματα:

- 1) Τι ονομάζουμε πόλη;
- 2) Πως σχετίζεται η πόλη με την περιβαλλοντικά βιώσιμη οικονομική ανάπτυξη;

Από την πλευρά της βιωσιμότητας κι όπως έχουμε ήδη προαναφέρει, το κύριο χαρακτηριστικό είναι, ότι η εξέλιξη της πραγματικής αξίας των φυσικών πόρων δε θα πρέπει να είναι αρνητική σε αθροιστικό επίπεδο (Hamilton, 1995 ; Maler, 1991). Οι χώρες είναι αλληλεξαρτώμενες όσον αφορά στους φυσικούς πόρους και σε αυτό συμβάλλει το εμπόριο μεταξύ τους. Η άποψη μας για τη βιωσιμότητα αλλάζει καθώς μετακινούμαστε από μία κλειστή οικονομία σε μία ανοικτή. Η βιωσιμότητα και το εξωτερικό εμπόριο των φυσικών πόρων διερευνήθηκαν στα μοντέλα των Asheim (1986) και Hartwick (1994) και αποδείχθηκε ότι οι τιμές των φυσικών πόρων σχετίζονται με την κατανάλωση και δεδομένου ότι το μεγαλύτερο μέρος του πληθυσμού ζει στις πόλεις, η πολιτική των πόλεων επηρεάζει τη βιωσιμότητα όλης της ανθρωπότητας σε παγκόσμιο επίπεδο.

3.1 Οι ιδιαιτερότητες των Αστικών Κέντρων

Λέγοντας πόλη εννοούμε μία γεωγραφική οντότητα με κάποια βασικά χαρακτηριστικά όπως είναι η μεγάλη συγκέντρωση πληθυσμού, η συγκέντρωση οικονομικών δραστηριοτήτων, η αυξημένη παραγωγική διαδικασία και ως εκ τούτου μία συνεχώς αυξανόμενη περιθωριοποίηση του φυσικού περιβάλλοντος. Η πόλη προσφέρει επίσης υψηλή δημιουργικότητα και καινοτομία καθώς και σπουδαία κοινωνική εξέλιξη. Με αυτό τον τρόπο, προσδίδει υψηλό επίπεδο προστιθέμενης αξίας στους κατοίκους της και κατ' επέκταση υψηλό βιοτικό επίπεδο. Παρ' όλα αυτά, έχει διαπιστωθεί ότι οι πόλεις είναι οι μεγαλύτεροι καταναλωτές σπάνιων πόρων και οι μεγαλύτεροι παραγωγοί μιας μεγάλης κλίμακας ρυπαντών. Με άλλα λόγια, η συσσώρευση ανθρώπων κι οικονομικών δραστηριοτήτων στον αστικό χώρο οδηγεί σε περιβαλλοντικές, κοινωνικές και οικονομικές επιπτώσεις. Αυτές οι επιπτώσεις έχουν γίνει πιο έντονες στη σύγχρονη εποχή. Οι υπερβολές που παρατηρήθηκαν σε ορισμένα από αυτά τα μεγέθη κι η αύξηση της πυκνότητας των πόλεων συνοδεύτηκαν από την εμφάνιση σοβαρών ανησυχητικών δυσλειτουργιών, όπως

- α) η ατμοσφαιρική ρύπανση
- β) η δημιουργία υγρών και στερεών αποβλήτων
- γ) η κυκλοφοριακή συμφόρηση
- δ) η εγκληματικότητα
- ε) η κοινωνική αποξένωση.

Υπό το πρίσμα αυτών των περιβαλλοντικών δυσλειτουργιών, ευσταθεί τελικώς η υπόθεση ότι τα οριακά κοινωνικά οφέλη (χωρικά, πληθυσμιακά, οικονομικά) που ήταν απόρροια της πρόσθετης ανάπτυξης των πόλεων, είναι μικρότερα από τα αντίστοιχα περιβαλλοντικά προβλήματα που δημιουργήθηκαν στο αστικό οικοσύστημα.

Σύμφωνα με Pickett, Grove, Ogden, Whitmer (2014), οι βιομηχανικές πόλεις του δέκατου όγδοου και του δέκατου ένατου αιώνα ήταν ιδιαίτερα παραγωγικές, αλλά δεν είχαν σχεδιαστεί για να απομονώσουν τις πόλεις από τους κινδύνους που σχετίζονται με το περιβάλλον και την υγεία των κατοίκων. Η ενσωμάτωση νέων συνθηκών υγιεινής και περιβαλλοντικής αναβάθμισης στο χώρο των πόλεων, περιελάμβανε έναν επανασχεδιασμό υποδομών νερού, αποχέτευσης, διαχείρισης αποβλήτων κι ελέγχου της ρύπανσης για να τις καταστήσει ασφαλέστερες για τους κατοίκους. Ωστόσο, το αστικό μοντέλο μιας υγιεινής πόλης υιοθέτησε σε μεγάλο βαθμό φθηνές και άκαμπτες λύσεις με αποτέλεσμα τις αδιέξοδες και ατελέσφορες προσπάθειες. Στις περισσότερες περιπτώσεις, αυτές οι προσεγγίσεις απαιτούσαν σημαντικές κυβερνητικές επενδύσεις σε μεγάλες υποδομές με παράλληλη συντήρηση αυτών των υποδομών. Κατά αυτό τον τρόπο προέκυψε το εξής ερώτημα :

«Θέλουμε μια πόλη υγιεινή και καθαρή, αδιαφορώντας για τις όποιες παράπλευρες απώλειες – θυσίες στην οικονομία και την κοινωνία;»

3.2 Η Αστική Μετάβαση προς τη Βιωσιμότητα

Εξετάζοντας τι θα μπορούσε να αντικαταστήσει το μονοδιάστατο μοντέλο των υγιεινών πόλεων, αναδύθηκε ένα νέο μοντέλο το οποίο ήταν οι βιώσιμες πόλεις. Σε γενικές γραμμές, αυτή η μετάβαση από την υγιεινή προς την ενισχυμένη αστική βιωσιμότητα ισοδυναμούσε με μια μετατόπιση από την εστίαση στην ανθρώπινη υγεία προς την εστίαση στην ανθρώπινη ευημερία. Ιδιαίτερη έμφαση δόθηκε στις περιβαλλοντικές και κοινωνικές διαδικασίες που καλύπτουν την ανθρώπινη ευημερία (Wolch, Byrne, & Newell, 2014). Έτσι, καθώς οι πόλεις καθίστανται πιο βιώσιμες, θα πρέπει να χρησιμοποιούν προσαρμοστική και ολοκληρωμένη διαχείριση για τη μείωση των απαιτήσεων σε φυσικούς πόρους, την ελαχιστοποίηση των επιπτώσεων της επεξεργασίας αποβλήτων και την απορρόφηση των δυσμενών συνεπειών της λειτουργίας και της οικονομικής δραστηριότητας που αναπτύσσει μια αστική περιοχή (Farr, 2008). Υποστηρίχθηκε λοιπόν η άποψη ότι η ανάπτυξη κι εφαρμογή αυτού του βιώσιμου αστικού μοντέλου θα απαιτήσει: (α) την κατανόηση ότι η αειφορία, αυτή καθαυτή, αποτελεί μια διαδικασία κι όχι ένα αποτέλεσμα, (β) την εις βάθος επιστημονική γνώση των αστικών περιοχών λόγω ετερογενών κοινωνικό-οικολογικών συστημάτων (Redman, Grove, & Kuby, 2004), (γ) την κατανόηση των κοινωνικών, οικονομικών, βιοφυσικών, θεσμικών και τεχνολογικών περιορισμών και των αναδυόμενων τρόπων διακυβέρνησης (Pickett, S. T. A., Cadenasso, M. L., & Grove, 2010) και (δ) τις προοπτικές των εκτεταμένων πεδίων αστικού σχεδιασμού (Steiner, 2011).

Οι στρατηγικές όμως που ακολουθούνται πολλές φορές δεν έχουν τα αναμενόμενα αποτελέσματα. Σε αυτό συντελούν εκτός από τους ενδογενείς παράγοντες που άπτονται των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών της εκάστοτε πόλης και εξωγενείς παράγοντες, όπως μια

οικονομική κρίση ή κάποια φυσικά φαινόμενα πχ. σεισμός, πλημμύρες, πυρκαγιές. Σε τέτοιες περιπτώσεις κι όταν οι διαταραχές είναι μεγάλες και ανεξαρτήτως των ενδεχομένων κυβερνητικών επιλογών, η πλέον ανθεκτική και μη ευάλωτη πόλη αλλάζει βιαίως κατάσταση σε μια πολύ λιγότερο επιθυμητή κατάσταση με σημαντικό ανθρώπινο, κοινωνικό, οικονομικό και περιβαλλοντικό κόστος.

Μπορεί τελικά ένα πραγματικά βιώσιμο μέλλον για μια πόλη να προκύψει από τη συσώρευση λύσεων που «τροποποιούν» τα υπάρχοντα συστήματα ή είναι απαραίτητος ένας ολοκληρωτικός μηχανισμός αλλαγής;

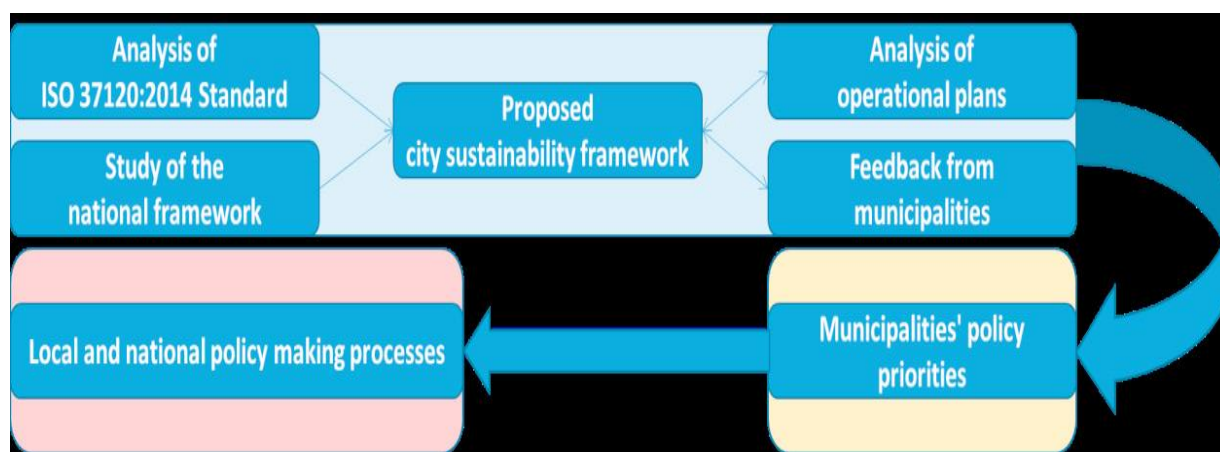
Αυτό εξαρτάται κάθε φορά από τα χαρακτηριστικά της υπό μελέτη περιοχής, των οικονομικών-κοινωνικών-περιβαλλοντικών συνθηκών που υφίστανται και της επιστημονικής γνώσης που υπάρχει. Όσο οι ανθρώπινες ανάγκες αυξάνονται και αλλάζουν οι προτιμήσεις σύμφωνα με την εξέλιξη της τεχνολογίας, οι νέες πόλεις επιβαρύνονται περισσότερο και ποσοτικά, αυξάνοντας το μέγεθος τους αλλά και ποιοτικά, αλλάζοντας την πυκνότητα του αστικού οικισμού κι επηρεάζοντας έτσι τους ρυθμούς ζωής προς το χειρότερο. Γι' αυτό κι είναι απαραίτητο πλέον να δοθεί ιδιαίτερη έμφαση στην περιβαλλοντική και κοινωνική ισότητα με εστίαση στην ανθρώπινη υγεία που καθορίζει την ανθρώπινη ευημερία. Η αστική μετάβαση σε ένα βιώσιμο μοντέλο οικονομικής ανάπτυξης και κοινωνικής ισότητας είναι ζήτημα επιβίωσης της παρούσας γενιάς και δυνατότητας των νέων να χτίσουν το δικό τους μέλλον. Αξίζει επίσης να αναφερθεί, ότι αυτό που χαρακτηρίζει την αστική ανάπτυξη, είναι η σχέση ανάμεσα στην επιπρόσθετη αστική οικονομική απόδοση και τις συνέπειές της για το περιβάλλον, η οποία είναι σίγουρα θετική. Όσο αυξάνεται η οικονομική δραστηριότητα τόσο αυξάνονται οι δυσμενείς συνέπειες. Τα τελευταία χρόνια έχει επισημανθεί η σημασία της τεχνολογίας, η οποία αν χρησιμοποιηθεί προς τη σωστή κατεύθυνση δύναται να βοηθήσει σε μία αλλαγή αυτής της σχέσης που χαρακτηρίζουν την αστική οικονομική. Στο πλαίσιο αξιολόγησης μιας αστικής βιώσιμης ανάπτυξης έχουν αρχίσει να χρησιμοποιούνται διάφοροι οικονομικοί, περιβαλλοντικοί κι άλλοι αστικοί δείκτες με τους οποίους προσπαθούμε να κατανοήσουμε πού βρισκόμαστε και ποιοι είναι οι εφικτοί στόχοι μας. Όλοι αυτοί οι δείκτες είναι χρήσιμοι διότι μας δείχνουν απτά αποτελέσματα και εκτιμούν την επίδραση της οικονομίας στο φυσικό περιβάλλον.

Ιδιαίτερα τα Κράτη Μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης ενθαρρύνονται να κάνουν χρήση αυτών των χρηματοοικονομικών εργαλείων που αποσκοπούν στην υποστήριξη της βιώσιμης αστικής ανάπτυξης. Οι τοπικές αρχές αναγνωρίζονται ως βασικοί παράγοντες στην αρωγή των κρατών για την επίτευξη του επιθυμητού αποτελέσματος και την παγκόσμια ανάπτυξη. Η νέα ατζέντα αναγνωρίζει ότι η αειφόρος αστική ανάπτυξη κρίνεται ζωτικής σημασίας για την ποιότητα ζωής των ανθρώπων και επιβεβαιώνει ότι τα υπογράφοντα κράτη θα συνεργαστούν με τις τοπικές αρχές και τις κοινότητες για να σχεδιάσουν τις πόλεις και τους ανθρώπινους οικισμούς, έτσι ώστε να προωθήσουν τη συνοχή, την ισότητα και την ευημερία για την περαιτέρω τόνωση της καινοτομίας και της απασχόλησης. Υπάρχουν διάφορες πρωτοβουλίες σε ευρωπαϊκό επίπεδο με στόχο την τόνωση του ενδιαφέροντος και των δράσεων των τοπικών αρχών προς την αειφόρο ανάπτυξη, όπως το Σύμφωνο των Δημάρχων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής [36], το οποίο επικεντρώνεται στον μετριασμό της κατανάλωσης ενέργειας και στην αναστροφή της

κλιματικής αλλαγής. Εστιάζοντας στην Ελλάδα, [7] οι τοπικές αρχές, ιδίως οι δήμοι, έχουν εμπλακεί σε δίκτυα και δράσεις με στόχο τη βελτίωση της ποιότητας ζωής των πολιτών τους, τη βελτίωση των υπηρεσιών τους και, τελικά, τη συμβολή στην βιώσιμη ανάπτυξη σε τοπικό επίπεδο. Ως αποτέλεσμα του έργου στην Ελλάδα και σύμφωνα με [29] παρουσιάστηκε η περίπτωση του Δήμου Αχαρνών όπου εγκαταστάθηκαν δροσερές στέγες με τη μορφή πλακιδίων οροφής στην ταράτσα του κτιρίου, του δήμου για τη μείωση των απαιτήσεων ψύξης και τελικά της κατανάλωσης ενέργειας. Οι τοπικές αρχές και συγκεκριμένα οι δήμοι, αναγνωρίζονται πλέον από τη διεθνή κοινότητα ως φορείς αειφόρου ανάπτυξης. Επίσης, το επίπεδο διακυβέρνησής τους είναι πιο κοντά στους πολίτες κι η εφαρμογή κατάλληλων τοπικών πολιτικών μπορεί να βελτιώσει την ποιότητα ζωής τους. Στην Ελλάδα, οι δήμοι ετοιμάζουν επιχειρησιακά σχέδια που καθοδηγούν την τοπική ανάπτυξη. Αν και δεν δηλώνεται ρητά, οι περισσότεροι από τους τομείς παρέμβασης των δήμων θα πρέπει να συμβάλλουν στην αειφόρο ανάπτυξη.

Η μεθοδολογική προσέγγιση προτείνει στους δήμους να καθορίσουν μέτρα, στόχους και δράσεις γύρω από μια στρατηγική που αποτελείται από τέσσερις άξονες, συγκεκριμένα

- 1) περιβάλλον και ποιότητα ζωής,
- 2) κοινωνική πολιτική, υγεία, εκπαίδευση, πολιτισμός και αθλητισμός,
- 3) τοπική οικονομία και απασχόληση , και
- 4) βελτίωση της τεχνικής, διαχειριστικής και οικονομικής ικανότητας του δήμου. Επιπλέον, πρέπει να ορίσουν δείκτες εισόδου, εξόδου και αποτελεσμάτων βάσει των οποίων θα παρακολουθείται η πρόοδος. Το μεθοδολογικό πλαίσιο για την εκπόνηση των επιχειρησιακών σχεδίων παρουσιάζεται στην Εικόνα3 [7].



Εικόνα 3: Μεθοδολογικό πλαίσιο επιχειρησιακών σχεδίων των Δήμων (Πηγή : [7])

Στο Σιάτλ [30], το SeattleGreenFactor βαθμολογεί τη βλάστηση και τις δομές ενός οικοπέδου και τίθενται στόχοι. Η υπέρβαση των ελάχιστων στόχων που έχουν τεθεί για την ταξινόμηση της χρήσης γης, καθιστά δυνατή τη διαπραγμάτευση σχετικά με τον επιτρεπόμενο όγκο κτιρίου για το οικόπεδο, όπου περισσότερη έκταση ανά όροφο μπορεί

να χτιστεί σε ένα ιδιωτικό οικόπεδο (εμπορικό ή οικιστικό) εάν η ποσότητα των πράσινων επιφανειών στην περιοχή αυξάνεται αναλόγως (LaClergue, 2007). Το SeattleGreenFactor βασίστηκε στο μοντέλο του Βερολίνου, Biotope Area Factor (BAF, 1997) το οποίο είχε διατυπώσει ελάχιστα οικολογικά πρότυπα και διαρθρωτικές αλλαγές για μια νέα ανάπτυξη που να καλύπτει συγκεκριμένες αστικές μορφές χρήσης –οικιστικές και εμπορικές υποδομές. Στο BAF περιλαμβάνονται όλες οι πιθανές περιοχές πρασίνου, όπως αυλές, στέγες, τοίχοι, και μπαλκόνια.

Πρέπει να καταστεί σαφές ότι οι πόλεις κι οι γειτονιές δεν είναι χώροι που δημιουργούνται αυτοτελώς. Είναι μέρος της ιστορίας ενός τόπου που αλλάζει διαρκώς, είτε προς το καλύτερο είτε προς το χειρότερο. Η εκ νέου σχεδίαση του χώρου συνδέοντας το μέλλον με τις ρίζες του παρελθόντος, ενθαρρύνει τους ανθρώπους με τέτοιο τρόπο που να αποκτούν εγγενώς κίνητρο να το διατηρήσουν και να το φροντίσουν. Είναι σημαντική η συμβολή των γραφικών οικισμών και της αρχιτεκτονικής τους στο περιβάλλον με σκοπό την οικονομική, κοινωνική και πολιτιστική βιωσιμότητα [33]. Καταλαβαίνουμε λοιπόν ότι η αστική ανάπτυξη για να είναι βιώσιμη χρειάζεται ένα συνονθύλευμα διαφόρων επιλογών και δράσεων, ιδιαίτερα στην περίπτωση που εξετάζουμε μια περιοχή που βρίσκεται υπό ανάπτυξη όπως είναι ο δήμος Αχαρνών.

Κεφάλαιο 4 : Η Μεθοδολογία της Έρευνας και οι ιδιαιτερότητες των Αχαρνών

Ο στόχος του 4ου κεφαλαίου της παρούσας εργασίας είναι να εφαρμόσει τις μεθοδολογικές προσεγγίσεις για την καλύτερη εξαγωγή αξιόπιστων και αντικειμενικών αποτελεσμάτων. Αρχικά, θα ασχοληθούμε με την σημασία των διαφορετικών ειδών έρευνας και θα εξηγήσουμε σε τι αποσκοπούν.

Στην κοινωνική και εμπειρική έρευνα, έχει επικρατήσει να αναφερόμαστε σε δύο διακριτές μεταξύ τους προσεγγίσεις: την «ποσοτική» και την «ποιοτική». Η ποσοτική προσέγγιση εφαρμόζεται σε δειγματοληπτικές εμπειρικές έρευνες και με αναγωγή στο γενικό πληθυσμό αποσκοπεί στην αποκάλυψη τάσεων που διερευνώνται μέσω των ερωτήσεων. Σύμφωνα με τον Τσιώλη (2015), μέσω της εξέτασης μεγάλου όγκου διαφορετικών περιπτώσεων εξισορροπούνται οι ιδιομορφίες των μεμονωμένων περιπτώσεων και, ως εκ τούτου, οι κανονικότητες ή οι τάσεις που προκύπτουν μπορούν να θεωρηθούν ως γενικώς ισχύουσες. Οι περιπτώσεις, που περιλαμβάνονται στην έρευνα, δεν εξετάζονται στην ολότητά τους, αλλά μόνον σε σχέση με εκείνες τις παραμέτρους, η συσχέτιση των οποίων ερευνάται. Οι παράμετροι αυτές παίρνουν τη μορφή μεταβλητών και η συσχέτισή τους, που ελέγχεται εμπειρικά, παίρνει τη μορφή υποθέσεων. Σύμφωνα με την ποσοτική προσέγγιση, κάθε έρευνα πρέπει να πληροί τα κριτήρια της εγκυρότητας, της αντιπροσωπευτικότητας, της αξιοπιστίας και της αντικειμενικότητας, ώστε ο ερευνητής να μπορεί να υποστηρίξει πως τα ευρήματά του δύνανται να γενικευτούν. Όσον αφορά στην ποιοτική προσέγγιση, τα φαινόμενα της κοινωνικής ζωής συνιστούν μια ρέουσα πραγματικότητα κι οι ερευνητές προσπαθούν να την κατανοήσουν στη δυναμική της διάσταση. Δίνεται ιδιαίτερη έμφαση στους τρόπους με τους οποίους βιώνεται κι ερμηνεύεται ο κόσμος από τους κοινωνικούς δρώντες μέσα στο πλήθος των καθημερινών τους δραστηριοτήτων. Το έτος 1995, οι Murphy, Dingwall, Greeatbatch, Parker και Watson, στην προσπάθειά τους να εξηγήσουν τις διαφορές μεταξύ της ποσοτικής και της ποιοτικής έρευνας, ισχυρίστηκαν ότι οι ποσοτικές έρευνες είναι περισσότερο ευνοϊκές για την διεξαγωγή ερευνών σε ελεγχόμενες συνθήκες εργαστηρίου, ενώ οι ποιοτικές προσεγγίσεις προσιδιάζουν στα φαινόμενα του «πραγματικού κόσμου». Σε αντιδιαστολή με τις δύο προσεγγίσεις των ποιοτικών – ποσοτικών ερευνών έρχεται (κι) ένα «τρίτο ερευνητικό παράδειγμα» (Johnson & Onwuegbuzie, 2004), που καλείται να γεφυρώσει το χάσμα μεταξύ της ποσοτικής και της ποιοτικής προσέγγισης, αντλώντας από τα δυνατά τους σημεία και ελαχιστοποιώντας τις αδυναμίες τους.

Για τους σκοπούς της έρευνάς μας θα ακολουθήσουμε μια σύνθετη προσέγγιση με τη χρήση διαδικτυακού ερωτηματολογίου κλειστού τύπου και συνεντεύξεων σε τοπικούς άρχοντες της Δημοτικής Αρχής. Πιο συγκεκριμένα και βάσει της βιβλιογραφίας, οι Ρόντος και Παπάνης (2006) υποστήριξαν ότι ένα ερωτηματολόγιο περιλαμβάνει τεχνικές συλλογής δεδομένων, όπου κάθε ερωτώμενος απαντά στο ίδιο σύνολο ερωτήσεων, με μια προκαθορισμένη σειρά. Στην περίπτωση αυτή, το ερωτηματολόγιο θα πρέπει να είναι πλήρως κατανοητό κι άρτιο ώστε να εξυπηρετεί τους στόχους της έρευνας που έχουμε θέσει εξ αρχής. Στη δική μας περίπτωση θα χρησιμοποιηθεί ερωτηματολόγιο κλειστού

τύπου μέσω διαδικτύου, προσπαθώντας να εκμεταλλευτούμε τις δυνατότητες των νέων τεχνολογιών. Με αυτό τον τρόπο, επιτυγχάνεται η άμεση, γρήγορη και χωρίς κόστος αποστολή του ερωτηματολογίου στο κοινό-στόχο, μέσω των κοινωνικών δικτύων Facebook και Viber. Έτσι, προσεγγίζονται ερωτώμενοι από διαφορετικές και απομακρυσμένες περιοχές, οι οποίοι μπορούν να εκφραστούν με ένα τυποποιημένο τρόπο χωρίς ο ερευνητής να μπορεί να επηρεάσει τις απαντήσεις τους. Μέσα από το ερωτηματολόγιο θα εξαχθούν ποσοτικά δεδομένα τα οποία θα συνδυαστούν και θα εξετασθούν ως μεταβλητές φτιάχνοντας γραφήματα. Τα εν λόγω γραφήματα θα μας δείξουν τις τάσεις όσον αφορά στο κοινωνικό, περιβαλλοντικό και πολιτικό αποτύπωμα και θα σκιαγραφήσουν τη παρούσα κατάσταση. Σχετικά με το οικονομικό αποτύπωμα και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της πόλης θα τα εκμαιεύσουμε μέσω της διαλεκτικής μεθόδου των ημι-δομημένων συνεντεύξεων. Με αυτό τον τρόπο και χρησιμοποιώντας το πρόγραμμα SPSS θα αναδείξουμε τον ρόλο της πολιτικής στην βιώσιμη ανάπτυξη και θα προχωρήσουμε σε μια ανάλυση γραμμικής παλινδρόμησης με δύο μεταβλητές.

Σε ό,τι αφορά στο τελευταίο μέρος της εργασίας και σχετικά με τις αστικές παρεμβάσεις, θα επιχειρήσουμε μια χαρτογράφηση της πόλης με σημεία ενδιαφέροντος. Για αυτόν το σκοπό, θα χρειαστούμε το γεωγραφικό σύστημα πληροφοριών QGIS (Geographic Information System). Το QGIS συνιστά ένα ελεύθερο, ανοιχτού κώδικα σύστημα γεωγραφικών πληροφοριών με δυνατότητες απεικόνισης, τροποποίησης και ανάλυσης χωρικών δεδομένων. Μια ολοκληρωμένη έννοια των GIS συμπεριλαμβάνει τόσο τα δεδομένα, το λογισμικό και τον μηχανικό εξοπλισμό, όσο και τις διαδικασίες και το ανθρώπινο δυναμικό ενός οργανισμού, ο οποίος έχει σαν πρωταρχική του δραστηριότητα τη διαχείριση πληροφορίας με τη βοήθεια GIS. Δυστυχώς, ο δήμος Αχαρνών δε διέθετε οποιοδήποτε ηλεκτρονικό αρχείο για την ανάλυση σε γεωγραφικά συστήματα πληροφοριών. Οπότε για τη διπλωματική εργασία χρησιμοποιήθηκε η ιστοσελίδα του OpenStreetMap κι από την οποία εξήχθησαν κομμάτια του δήμου Αχαρνών σε μορφή .osm. Τα αρχεία φορτώθηκαν στο λογισμικό QGIS και με πρόσθετη βοήθεια στην επιλογή web του OpenStreetMap, άνοιξε ο χάρτης των Αχαρνών. Έτσι, χρησιμοποιήθηκαν τα περιγραφικά δεδομένα από τα αρχεία .osm, ώστε να επεξεργαστούμε την υπό μελέτη περιοχή. Σε συνδυασμό με τα προαναφερθέντα, χρησιμοποιήθηκε η εφαρμογή googlemaps με αεροφωτογραφίες συγκεκριμένων περιοχών.

4.1 Η Ποσοτική Ανάλυση μέσω Διαδικτυακού Ερωτηματολογίου

Ξεκινώντας με τα εργαλεία ποσοτικής επεξεργασίας κι ανάλυσης του θέματός μας, θα αναφερθούμε ιδιαίτερα στο ερωτηματολόγιο με τίτλο «Αστική και Βιώσιμη Ανάπτυξη Δήμου Αχαρνών». Το ερωτηματολόγιο ήταν διαδικτυακό με τη χρήση του googleforms και στην επεξεργασία των απαντήσεων χρησιμοποιήθηκε το πρόγραμμα Microsoft Excel. Ο σχεδιασμός του ερωτηματολογίου έγινε με τέτοιο τρόπο, ώστε να είναι ανώνυμο και τα στοιχεία που συλλέχθηκαν να μην μπορούν να αντιστοιχηθούν με συγκεκριμένα πρόσωπα, ακολουθώντας το πρότυπο ασφάλειας και ιδιωτικότητας κατά ISO 27001:2013 και σύμφωνα με τον Γενικό Κανονισμό Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων (ΓΚΠΠΔ ή αλλιώς GDPR: General Data Protection Regulation) και το Ν. 4624/2019 .

Η συνολική έκταση του ερωτηματολογίου είναι 18 ερωτήσεις με τις πρώτες πέντε να εμπεριέχουν ατομικές πληροφορίες, χωρίς ωστόσο να μπορούν να αντιστοιχηθούν με πρόσωπα όπως προαναφέρθηκε ρητώς. Οι υπόλοιπες 6 αφορούν στην αξιολόγηση της υφιστάμενης κατάστασης σχετικά με την καθαριότητα της υπό μελέτη περιοχής και το περιβάλλον. Εν συνεχεία διατυπώνονται τέσσερις ερωτήσεις που σχετίζονται με τους ερωτώμενους κι αφορούν στις οικολογικές πρακτικές που έχουν υιοθετήσει κι άλλες δύο που πρόκειται για πιθανές δράσεις στο εγγύς μέλλον με περιβαλλοντικό αποτύπωμα. Τέλος, υπάρχουν δύο ερωτήσεις για την προτεραιότητα των πολιτών σχετικά με την καθημερινότητα τους και μια αξιολόγηση των προσπαθειών που καταβάλλει η νέα Δημοτική Αρχή. Επίσης, η σύνταξη του ερωτηματολογίου έγινε με τέτοιο τρόπο, ώστε να ανταποκρίνεται σε ορισμένα από τα βασικά ποσοτικά και ποιοτικά πρότυπα σχεδίασης ερωτηματολογίου:

- 1) Δε χρησιμοποιούνται εξειδικευμένοι όροι, ώστε το ερωτηματολόγιο να είναι κατανοητό από τους ερωτηθέντες.
- 2) Οι ερωτήσεις είναι σύντομες και περιεκτικές.
- 3) Η κάθε ερώτηση είναι δομημένη, ώστε να μην κατευθύνει σε συγκεκριμένη απάντηση.
- 4) Οι απαντήσεις είναι τυποποιημένες με τέτοιον τρόπο που να μην μπορούν να παρερμηνευθούν από τον ερευνητή.
- 5) Δεν υπάρχει περιοριστικός χρόνος και το γεγονός ότι είναι διαδικτυακό δίνει την δυνατότητα να συμπληρωθεί χωρίς ουδεμία πίεση και τα συμπεράσματα να αντανakλούν τις σκέψεις των συμμετεχόντων.

Η εισαγωγή στο ερωτηματολόγιο γίνεται με πέντε ερωτήσεις που σκοπό έχουν την παροχή των ατομικών πληροφοριών των συμμετεχόντων, καθώς και το σημαντικότερο στοιχείο που είναι το δημοτικό διαμέρισμα όπου διαμένουν. Με την αντιστοίχιση του γεωγραφικού δημοτικού διαμερίσματος και συγκεκριμένων απαντήσεων, θα έχουμε τη δυνατότητα να κάνουμε χωρική ανάλυση της περιοχής. Πιο συγκεκριμένα περιλαμβάνονται οι ερωτήσεις:

1. «Παρακαλώ επιλέξτε το Δημοτικό Διαμέρισμα του Δήμου Αχαρνών όπου διαμένετε.» με πιθανές απαντήσεις όλα τα δημοτικά διαμερίσματα του δήμου που επιλέγονται από ένα αναπτυσσόμενο μενού.
2. «Σε ποια κατηγορία ανήκετε;» με πιθανές απαντήσεις «Συνταξιούχος» , «Εργαζόμενος/νη», «Οικιακά», «Άνεργος/η», «Φοιτητής/τρια» .
3. «Σε ποια ηλικιακή ομάδα ανήκετε ; » με πιθανές απαντήσεις «Κάτω των 25 ετών», «26 - 35 ετών», «36 - 45 ετών», «46 - 55 ετών», «Άνω των 56 ετών».
4. «Φύλο» με πιθανές απαντήσεις «Άνδρας» , «Γυναίκα».

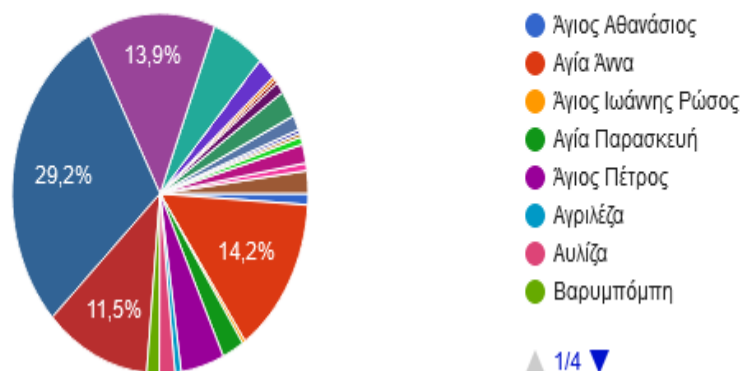
5. «*Επίπεδο Εκπαίδευσης*» με πιθανές απαντήσεις «Κάτοχος Μεταπτυχιακού – Διδακτορικού», «Απόφοιτος Πανεπιστημίου – ΤΕΙ», «Απόφοιτος Μεταλυκειακής Εκπαίδευσης (ΙΕΚ)», «Απόφοιτος Λυκείου», «Απόφοιτος Γυμνασίου», «Απόφοιτος Δημοτικού».
6. «*Πως αξιολογείτε την Καθαριότητα των Κοινόχρηστων Χώρων του Δήμου (δρόμοι, πάρκα, πλατείες) ;* » με πιθανές απαντήσεις στην γραμμική κλίμακα Likert από το 1 (Πολύ Αρνητικά) έως και το 5 (Πολύ Θετικά).
7. «*Ποιος ευθύνεται για την καθαριότητα και σε ποιο βαθμό ;* » με πολλαπλό πλέγμα πιθανών απαντήσεων «Περιφέρεια» , «Δημοτική Αρχή», «Κάτοικοι», «Υπάλληλοι» σε οριζόντιο πλέγμα αξιολόγησης του βαθμού υπευθυνότητας «Πολύ», «Αρκετά», «Λίγο», «Καθόλου».
8. «*Υπάρχουν στην γειτονιά σας κάδοι ανακύκλωσης ;* » με πιθανές απαντήσεις «Ναι» ή «Όχι».
9. «*Γνωρίζετε σε ποια σημεία μπορείτε να πετάξετε ογκώδη απορρίμματα(πχ. μπάζα);* » με πιθανές απαντήσεις «Ναι» ή «Όχι».
10. «*Υπάρχουν στην περιοχή σας, εργοστάσια που μολύνουν την γύρω περιοχή ;* » με πιθανές απαντήσεις «Ναι», «Όχι» ή «Δεν γνωρίζω».
11. «*Θα λαμβάνατε μέρος στη δημιουργία μιας νέας δημοτικής εθελοντικής ομάδας ;* » με πιθανές απαντήσεις «Ναι» ή «Όχι».
12. «*Πως θα αξιολογούσατε τη δωρεάν παραχώρηση ελεύθερων χώρων για αστικές βιολογικές καλλιέργειες σε άνεργους δημότες;* » με πιθανές απαντήσεις «Θετικά» ή «Αρνητικά».
13. «*Όταν αγοράζετε ηλεκτρικές συσκευές, διαβάζετε την ενεργειακή τους ταμπέλα ;* » με πιθανές απαντήσεις «Ναι» ή «Όχι».
14. «*Έχετε υιοθετήσει τη χρήση οικιακών λαμπτήρων εξοικονόμησης ενέργειας LED ;* » με πιθανές απαντήσεις «Ναι» ή «Όχι».
15. «*Ποιο από τα παρακάτω μέσα μετακίνησης, χρησιμοποιείτε καθημερινά ;* » με πιθανές απαντήσεις «ΙΧ» , «Μηχανή», «Μέσα Μαζικής Μεταφοράς», «Ποδήλατο», «Κανένα».
16. «*Πόσο συχνά χρησιμοποιείτε το διαδίκτυο ;* » με πιθανές απαντήσεις στην κλίμακα Likert από το 1 (Καθόλου) έως και το 5 (Καθημερινά).
17. «*Μπορείτε να επιλέξετε δύο από τα παρακάτω, που έχουν σημασία για την ποιότητα ζωής σας και δεν είστε ικανοποιημένος ;* » με πιθανές απαντήσεις σε απλό πλέγμα με κάθετο άξονα απαντήσεων κατά προτεραιότητα τις εξής : «Ασφάλεια», «Καθαριότητα» , «Δρόμοι - Τεχνικά Έργα» , «Παιδική χαρά – Πλατεία», «Εξυπηρέτηση πολιτών από τις Υπηρεσίες του Δήμου».

18. «Πως αξιολογείτε την προσπάθεια της νέας Δημοτικής Αρχής μέχρι στιγμής ; » με πιθανές απαντήσεις στην κλίμακα Likert από το 1 (Πολύ Αρνητικά) έως και το 5 (Πολύ Θετικά).

Το παρόν ερωτηματολόγιο αναρτήθηκε σε κοινωνικές ιστοσελίδες του Facebook (Εφημερίδα Δυτική Όχθη, ACHARNORAMA, Δημότες των Αχαρνών, Μενιδιάτης, Κάθε Μέρα Αχαρνές, Αγανακτισμένοι κάτοικοι Αχαρνών, Εθελοντές Κοκκινομυλιώτες, Newsitamea–Θρακομακεδόνες και Αχαρνές, Σύλλογος Κρητών «Η Κρήτη», Εύξεινος Λέσχη Αχαρνών «Ο Καπετάν Ευκλείδης», Σύλλογος Αγίας Παρασκευής Αχαρνές) και διήρκεσε από 25-09-2020 έως και 7-10-2020 με συμμετοχή δημοτών από 24 διαφορετικά διαμερίσματα. Τα αποτελέσματα έχουν ως εξής όσον αφορά στις ερωτήσεις όπου το σύνολο των απαντήσεων ανήλθε στις 295 :

Παρακαλώ επιλέξτε το Δημοτικό Διαμέρισμα του Δήμου Αχαρνών όπου διαμένετε.

295 απαντήσεις



Γράφημα 1 : Διασπορά Δημοτικών Διαμερισμάτων

Σύμφωνα με το παραπάνω γράφημα συγκεντρώθηκαν 295 απαντήσεις με διασπορά ανά δημοτικό διαμέρισμα και συμμετοχή από όλα τα πιθανά διαμερίσματα με εξαίρεση την περιοχή των Λεκάνων όπου τα στοιχεία αναλυτικά εμφανίζονται στον παρακάτω πίνακα.

Α/Α	ΠΕΡΙΟΧΕΣ	ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΕΣ
1	Αγία Άννα	42
2	Αγία Παρασκευή	7
3	Άγιος Αθανάσιος	3
4	Άγιος Ιωάννης Ρώσος	1
5	Άγιος Πέτρος	14

6	Αγριλέζα	2
7	Αυλίζα	5
8	Βαρυμπόμπη	4
9	Θρακομακεδόνες	34
10	Κέντρο Αχαρνών	86
11	Κόκκινος Μύλος	41
12	Λαθέα	17
13	Λεκάνες	0
14	Μεγάλα Σχοίνα	6
15	Μεσονύχι	1
16	Μονομάτι	1
17	Μπόσκιζα	3
18	Νεάπολη	7
19	Ολυμπιακό Χωριό	4
20	Πανόραμα	1
21	Πλάτωνας	1
22	Προφήτης Ηλίας	2
23	Πύργουθι	5
24	Χαμόμυλος	2
25	Χαραυγή	6
		295

Πίνακας 1 : Απαντήσεις ανά Περιοχή

Η συγκεκριμένη διασπορά μας βοηθάει να αναλύσουμε τα αποτελέσματα ανά περιοχή εφόσον η καθεμία έχει τις δικές της ιδιαιτερότητες. Εκτός αυτού, αποδεικνύει ότι το διαδικτυακό ερωτηματολόγιο απαντήθηκε από διάφορους δημότες ανεξαρτήτως αν κάποιος ζει σε απομακρυσμένη περιοχή ή όχι εντός του δήμου. Αυτό επετεύχθη με τη

χρήση του διαδικτύου. Μεγαλύτερη συμμετοχή υπήρξε στο κέντρο των Αχαρνών με ποσοστό 29,15% με 2^η την περιοχή της Αγίας Άννας με ποσοστό 14,24% . Ο Κόκκινος Μύλος είχε συμμετοχή με ποσοστό 13,90% και οι Θρακομακεδόνες με 11,53%.

Όσον αφορά στο φύλο και την κατανομή του δείγματος , τα αποτελέσματα φαίνονται στον παρακάτω πίνακα και σε σχέση με την τελευταία απογραφή του 2011 από επίσημα στοιχεία της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής έχουμε τον παρακάτω πίνακα.

ΕΛΣΤΑΤ/ΑΠΟΓΡΑΦΗ 2011	ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ	ΠΟΣΟΣΤΟ	ΔΕΙΓΜΑ	ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ	ΠΟΣΟΣΤΟ
ΑΝΤΡΕΣ	50.122	50,45%	ΑΝΤΡΕΣ	118	40,00%
ΓΥΝΑΙΚΕΣ	49.224	49,55%	ΓΥΝΑΙΚΕΣ	177	60,00%
ΣΥΝΟΛΟ	99.346		ΣΥΝΟΛΟ	295	

Πίνακας 2 : Διαστρωμάτωση Φύλου (Πηγή : ΕΛΣΤΑΤ)

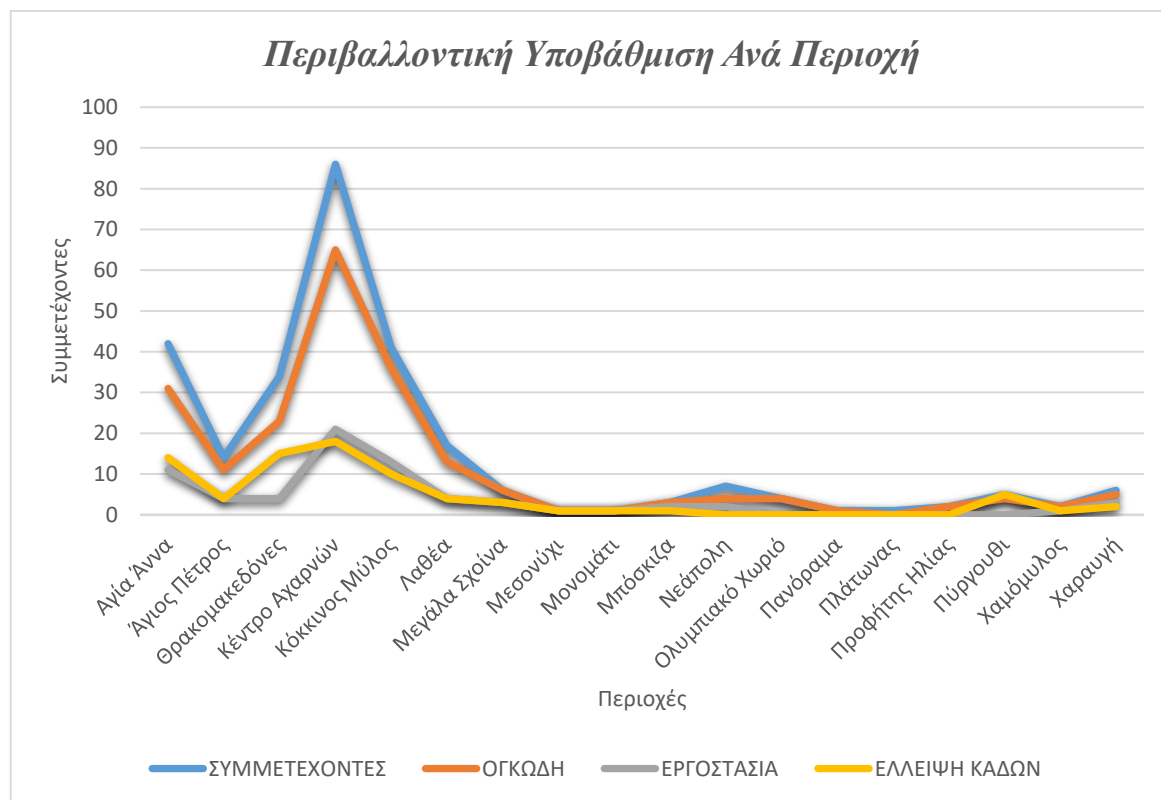
Σύμφωνα με τα αποτελέσματα που παρουσιάζονται στον πίνακα 2, η κατανομή των δύο φύλων στο δείγμα φαίνεται να μην έχει μεγάλη απόκλιση από αυτή που αντιστοιχεί στην απογραφή του δήμου κατά το έτος 2011. Μπορούμε λοιπόν να εξάγουμε το συμπέρασμα ότι υπάρχει ορθή διαστρωμάτωση του δείγματος.

Σχετικά με το μορφωτικό τους επίπεδο το 14,9% είναι κάτοχοι διδακτορικού – μεταπτυχιακού, το 31,2% απόφοιτοι ΑΕΙ-ΑΤΕΙ, το 16,3% είναι απόφοιτοι ΙΕΚ και το 32,2% απόφοιτοι 32,2%. Επίσης, αξίζει να σημειωθεί ότι υπάρχει κι ένα ποσοστό 14,9% που είναι απόφοιτοι δημοτικού. Αυτό μπορεί να αξιολογηθεί αν παρατηρήσουμε τον παρακάτω πίνακα σύμφωνα με την απογραφή του 2011.

ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΠΟΓΡΑΦΗΣ 2011	ΠΟΣΟΣΤΟ ΔΕΙΓΜΑΤΟΣ
ΑΕΙ-ΑΤΕΙ	12,75%	46,31%
ΙΕΚ	4,47%	16,44%
ΛΥΚΕΙΟ	26,68%	31,88%
ΓΥΜΝΑΣΙΟ	15,61%	3,36%
ΔΗΜΟΤΙΚΟ	32,50%	14,96%
ΜΗ ΚΑΤΑΤΑΣΣΟΜΕΝΟΙ	7,99%	

Πίνακας 3 : Μορφωτικό Επίπεδο (Πηγή : ΕΛΣΤΑΤ)

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα και τις διαφορές που εντοπίζονται ανάμεσα στο δείγμα και την απογραφή του 2011, θεωρούμε ότι είναι λογική η αύξηση των ποσοστών σε ανώτερο μορφωτικό επίπεδο. Όσον αφορά δε στο ποσοστό 14,9 % που αντιστοιχεί σε αποφοίτους δημοτικού, αυτό συσχετίζεται με την ύπαρξη αρκετά μεγαλύτερου ποσοστού κατά το 2011 και μια ιδιαίτερα πτωτική τάση εν έτει 2020. Οι ερωτήσεις ομαδοποιήθηκαν ανά τομείς που έχουν κοινωνικό και περιβαλλοντικό αποτύπωμα. Ιδιαίτερως, δόθηκε έμφαση στο περιβαλλοντικό αποτύπωμα και πώς το αντιλαμβάνονται οι πολίτες, τη σχέση αιτίου και αιτιατού όσον αφορά στο περιβάλλον, καθώς και τις ευθύνες που αναλογούν σε κάθε περίπτωση. Παρακάτω παρατίθεται ένα σύνθετο γράφημα με τρεις μεταβλητές ανά περιοχή. Συγκεκριμένα εμφανίζονται οι συμμετέχοντες ανά περιοχή κι οι απαντήσεις που δόθηκαν σχετικά με την έλλειψη κάδων ανακύκλωσης, την ύπαρξη εργοστασίων που μολύνουν το περιβάλλον και την απουσία τοποθεσίας απόρριψης ογκωδών απορριμμάτων. Τα αποτελέσματα δεν είναι καθόλου ενθαρρυντικά αν λάβουμε υπ' όψιν τα ποσοστά των απαντήσεων σε σχέση με το σύνολο των συμμετεχόντων.



Γράφημα 2 : Περιβαλλοντική Υποβάθμιση Ανά Περιοχή (Ιδία επεξεργασία)

Η σύνθεση της περιβαλλοντικής υποβάθμισης με τρεις μεταβλητές (εργοστάσια + έλλειψη κάδων + ογκώδη απορρίμματα) εμφανίζει ως μέσο όρο 6,83 κατοίκους ανά περιοχή και τυπική απόκλιση 8,09 η οποία μας δείχνει πόσο αποκλίνει από την ισοκατανομή κατά μέσο όρο η κάθε περιοχή. Ο δε συντελεστής μεταβλητότητας είναι 1,18% το οποίο μας παρουσιάζει σε ποσοστό, πόσο αποκλίνουν οι τιμές των μεταβλητών από την ισοκατανομή. Αυτό σημαίνει ότι υπάρχει μια συσχέτιση ανάμεσα στο πλήθος των συμμετεχόντων ανά περιοχή και τις μεταβλητές που αναφέρονται στην περιβαλλοντική υποβάθμιση.

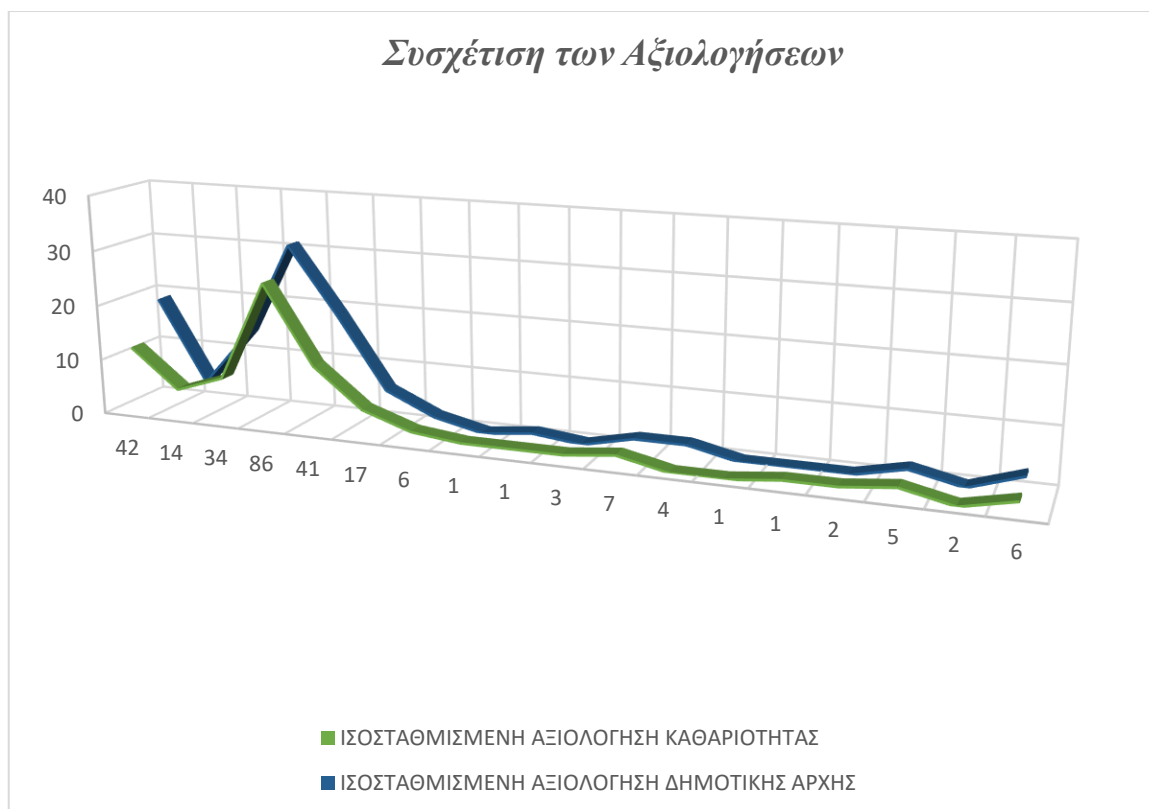
Επίσης διαμέσου των ερωτήσεων επιχειρήθηκε μια συσχέτιση του περιβάλλοντος

και του κοινωνικού προσώπου της πόλης με μεταβλητές την ασφάλεια και την καθαριότητα όπως φαίνεται στο παρακάτω γράφημα. Μέσω αναλύσεων προέκυψε ότι ο μέσος όρος επί του πληθυσμιακού δείγματος είναι 39,94% τα άτομα του οποίου έχουν ως προτεραιότητα το δίπτυχο ασφάλειας – καθαριότητας και δεν είναι ικανοποιημένοι. Η ασφάλεια και η καθαριότητα οι οποίες συνιστούν τις πιο σημαντικές μεταβλητές που έχουν απήχηση στον απλό πολίτη αλληλεπιδρούν με την αξιολόγηση της Δημοτικής Αρχής.



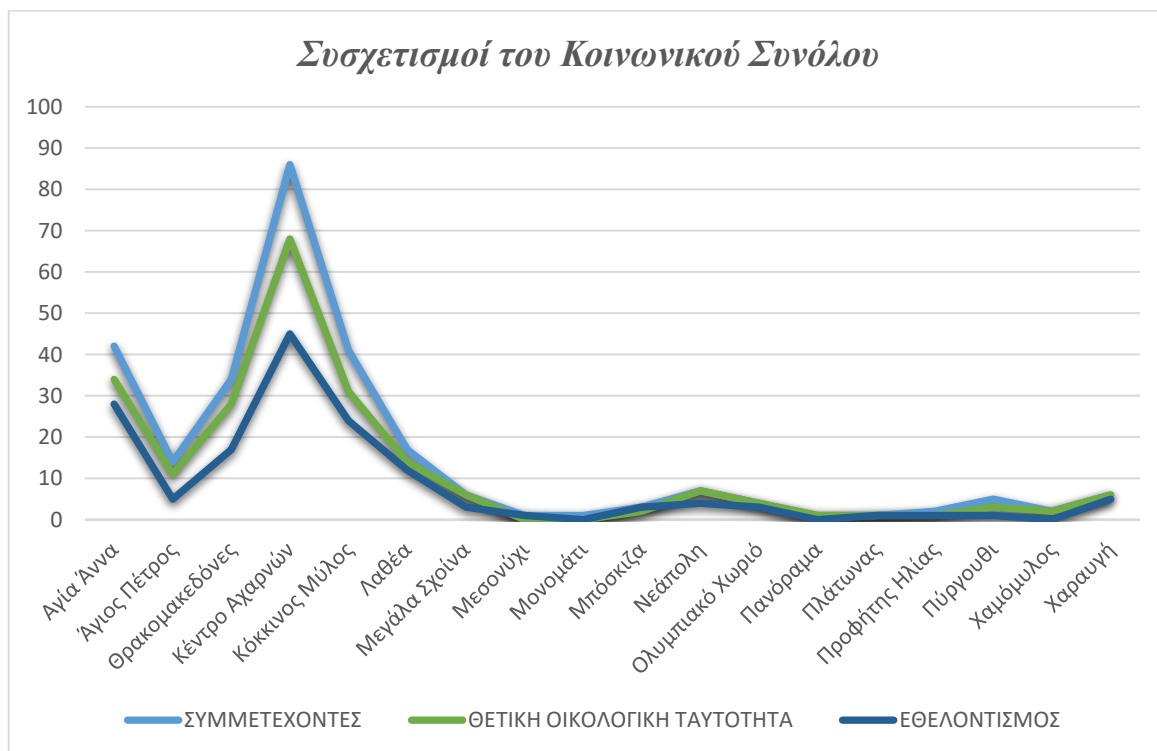
Γράφημα 3 : Συσχετισμοί Ασφάλειας - Καθαριότητας (Ιδία επεξεργασία)

Καθόσον το περιβαλλοντικό αποτύπωμα κι η αποτελεσματικότητα της καθαριότητας όπως την αντιλαμβάνονται οι πολίτες συσχετίζεται με την αποτελεσματική άσκηση πολιτικής εκ μέρους της Δημοτικής Αρχής, θα προβούμε στη συσχέτιση των αξιολογήσεων των πολιτών. Στο κατωτέρω γράφημα διαφαίνεται ότι η ισοσταθμισμένη αξιολόγηση της καθαριότητας των κοινόχρηστων χώρων της πόλης έχει άμεση σχέση με την αξιολόγηση της Δημοτικής Αρχής (Αξιολόγηση 3 βάσει της κλίμακας Likert ερωτήσεων 6, 18). Αυτό σημαίνει ότι οι πολίτες έχουν ως προτεραιότητα τους την καθαριότητα η οποία συνιστά ισχυρό κριτήριο αξιολόγησης της προσπάθειας που καταβάλλει η διοίκηση του δήμου. Η τάση που ακολουθούν οι δύο γραμμές είναι κοινή για το σύνολο των περιοχών της πόλης.



Γράφημα 4 : Συσχέτιση των Αξιολογήσεων (Ιδία επεξεργασία)

Τέλος επιχειρείται μια επισκόπηση της οικολογικής ταυτότητας που χαρακτηρίζει τον κάθε πολίτη μέσω των ερωτήσεων 12, 13 14 και της διάθεσης εθελοντικής προσφοράς που τον διέπει (ερώτηση 11).



Γράφημα 5 : Συσχετισμοί του Κοινωνικού Συνόλου (Ιδία επεξεργασία)

Το αποτέλεσμα που προκύπτει όσον αφορά στην ομαδοποιημένη σύνθεση των απαντήσεων 12, 13, 14 που συνθέτουν την οικολογική ταυτότητα είναι πολύ ενθαρρυντικό με το μέσο όρο να φτάνει το 59,13% και εξαιρώντας το Μεσονύχτι και το Μονομάτι που επιδρούν λόγω ακραίων τιμών, ο μέσος όρος διαμορφώνεται στο 84,72%. Σε αυτό μας οδήγησε ο υπολογισμός της διαμέσου η οποία είναι ελεύθερη από ακραίες τιμές και ανέρχεται στο 77,09%.

Η θετική οικολογική ταυτότητα των πολιτών κι η διάθεσή τους να συμμετάσχουν στην επίλυση των προβλημάτων, παρέχουν το απαραίτητο κοινωνικό υπόβαθρο ώστε η Τοπική Αυτοδιοίκηση να συνεργαστεί μαζί τους. Επίσης, από τα ανωτέρω γραφήματα εξάγεται το συμπέρασμα ότι υπάρχει μια ομοιογένεια στα ποσοστά των απαντήσεων, γεγονός που δείχνει ότι οι πολίτες έχουν ποιοτική ομοιογένεια οικολογικής αντίληψης και αντιλαμβάνονται τα ίδια πράγματα ανεξαρτήτως σε ποια περιοχή εντός του δήμου διαμένουν.

Μέσω της ποσοτικής ανάλυσης αποκρυσταλλώσαμε μια πρώτη εικόνα σχετικά με τη σημερινή κατάσταση των Αχαρνών και το πώς αντιλαμβάνονται οι κάτοικοι την ποιότητα ζωής τους. Επιπλέον, αναλύοντας με γραφήματα τις διάφορες τάσεις έχουμε εξαγάγει το συμπέρασμα ότι οι περιβαλλοντικές και κοινωνικές συνθήκες συνδέονται με την αξιολόγηση της Δημοτικής Αρχής. Ποιες είναι όμως οι ιδιαιτερότητες της πόλης των Αχαρνών και πώς συσχετίζονται με τη βιώσιμη ανάπτυξή της στην πάροδο των ετών; Ποια είναι η σχέση της Πολιτικής με τη Βιώσιμη Ανάπτυξη; Για να απαντήσουμε σε όλα αυτά τα ερωτήματα θα προχωρήσουμε σε ποιοτική ανάλυση πραγματοποιώντας συνεντεύξεις με σημαίνοντα πρόσωπα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης του Δήμου Αχαρνών.

4.2 Η Ποιοτική Ανάλυση μέσω των Συνεντεύξεων

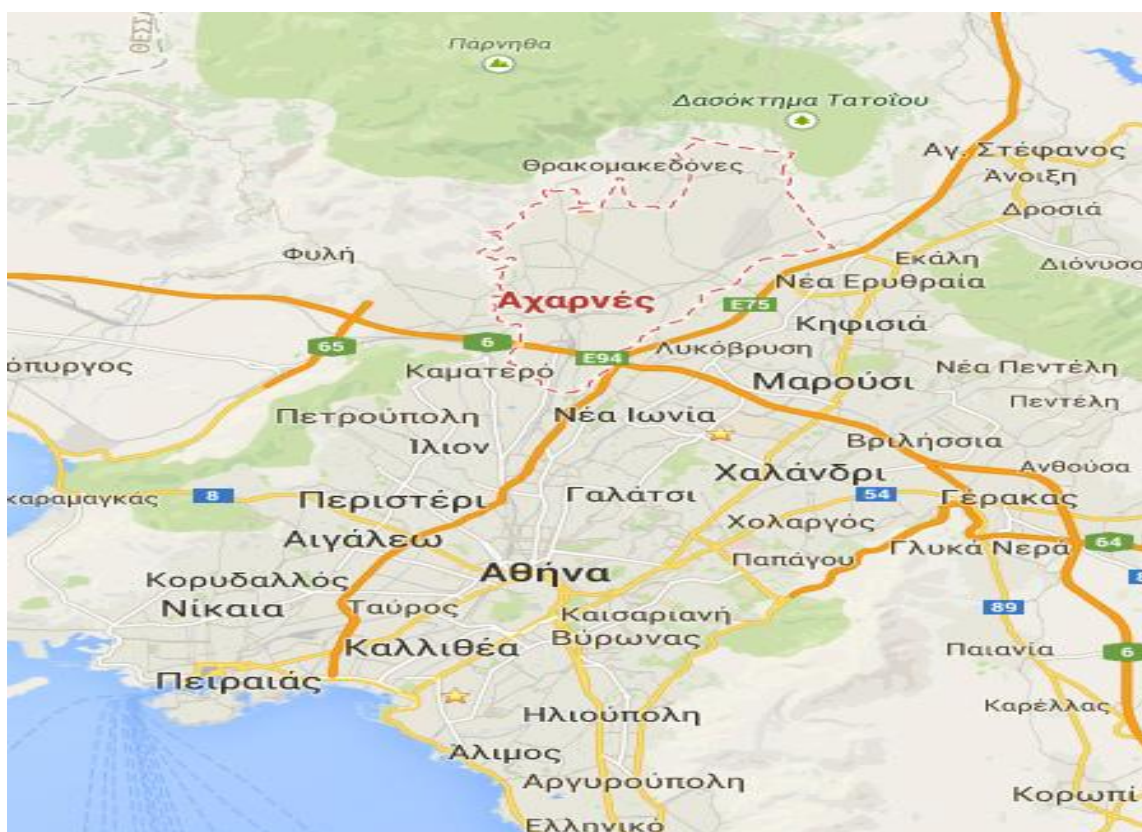
Μέσω της ποιοτικής έρευνας, διερευνώνται υπό το πρίσμα της εμπειρίας των υποκειμένων, οι περιβαλλοντικές, κοινωνικές και οικονομικές συνθήκες του δήμου Αχαρνών στην πάροδο των ετών και πώς αυτές συσχετίζονται με την άσκηση πολιτικής, ξεκινώντας από το έτος 1988 έως και σήμερα. Η υλοποίηση πραγματοποιήθηκε με την αξιοποίηση ημιδομημένων συνεντεύξεων, οι οποίες παρουσιάζουν ευελιξία, ως προς την τροποποίηση του περιεχομένου και ως προς την εμβάθυνση. Αυτό σημαίνει ότι οι ερωτήσεις αναπροσαρμόζονται σύμφωνα με τις απαντήσεις ενώ ταυτόχρονα μπορούν να αλλάξουν σειρά ή να προστεθούν κάποιες άλλες, προκειμένου να προκύψει το βέλτιστο αποτέλεσμα. Επιπροσθέτως, με επισκόπηση βιβλιογραφίας αποσκοπούμε στην παραγωγή ποιοτικών δεδομένων ώστε να εξαγάγουμε ορθά συμπεράσματα, σχετικά με το πεδίο της έρευνάς μας. Σύμφωνα με Ίσαρη & Πουρκό (2015), στις ποιοτικές μεθοδολογικές προσεγγίσεις, η έρευνα επιχειρείται να είναι πλαισιοθετημένη και ολιστική με δυνατότητα αυτοσχεδιασμού στη διάρκειά της. Αναλύω και μελετώ ολιστικά το νόημα μιας συμπεριφοράς σημαίνει την πλαισιοθετώ κοινωνικο-ιστορικά και πολιτικά λαμβάνοντας υπ' όψιν τις διάφορες πτυχές/διαστάσεις της και τις σχέσεις της με το στενότερο αλλά κι ευρύτερο πλαίσιο. Σε μια ποιοτική έρευνα συλλέγονται ενδελεχή και πολυτροπικά δεδομένα (λεκτικά, οπτικά κ.ά.), έτσι ώστε να καθίσταται δυνατή η ανάλυση πολλαπλών πτυχών ή διαστάσεων του

υπό μελέτη θέματος. Ένας ποιοτικός ερευνητής είναι ελεύθερος από τους περιορισμούς των στατιστικών απαιτήσεων και κριτηρίων έχοντας τη δυνατότητα να «αυτοσχεδιάσει» στην προσπάθειά του να προσεγγίσει βαθύτερα τα ζητήματα που τον απασχολούν, να ανιχνεύσει με προσοχή την πολυπλοκότητα του θέματος, να μελετήσει ιδιαίτερα τις εξαιρέσεις και τα σύνθετα πρότυπα αναπτύσσοντας, με βάση το υλικό, τις δικές του αναλυτικές κατηγορίες.

Σε αυτό το σημείο επιδιώκεται μία επισκόπηση των χαρακτηριστικών του Δήμου Αχαρνών με σκοπό την καλύτερη κατανόηση των ιδιαιτεροτήτων της περιοχής. Αξιοποιούνται κυρίως στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ καθώς και στοιχεία – διαπιστώσεις από τις συνεντεύξεις (Παράρτημα 2, Συνεντεύξεις 1^η, 2^η, 3^η, 4^η)

4.2.1 Τα Γεωγραφικά Στοιχεία των Αχαρνών

Ο Δήμος Αχαρνών βρίσκεται στο βόρειο τμήμα του Λεκανοπεδίου της Αττικής. Εντάσσεται διοικητικά στη Νομαρχία Ανατολικής Αττικής της Περιφέρειας Αττικής και οριοθετείται βόρεια από το Δήμο Αυλώνας και την Κοινότητα Μαλακάσας, ανατολικά από τους Δήμους Νέας Ερυθραίας, Κηφισιάς και Μεταμόρφωσης, νότια από τους Δήμους: Ν. Φιλαδέλφειας, Αγίων Αναργύρων και Καματερού και δυτικά από τους Δήμους Άνω Λιοσίων και Φυλής. Το βόρειο τμήμα της διοικητικής περιφέρειας του Δήμου καταλαμβάνεται από τον ορεινό όγκο της Πάρνηθας και το νότιο τμήμα από τον οικιστικό ιστό της πόλης. Η θέση του Δήμου στο Λεκανοπέδιο, η σχέση του με τον ορεινό όγκο της Πάρνηθας, οι ιστορικές διαδικασίες οργάνωσης του αστικού ιστού και οι σημερινές τάσεις ανάπτυξης συγκροτούν την ταυτότητα του Δήμου.



Χάρτης 1 : Δήμος Αχαρνών (Πηγή: <https://maps.google.com>)

4.2.2 Οι Υποδομές των Αχαρνών

Στην Πάρνηθα υπάρχουν σημαντικές εκτάσεις ιδιαίτερου φυσικού κάλλους και μεγίστης οικολογικής σημασίας διαδραματίζοντας καθοριστικό ρόλο για το σύνολο του πληθυσμού του Λεκανοπεδίου. Ωστόσο, στην περιοχή του Δήμου βρίσκονται χωροθετημένες 22 χρήσεις υπερτοπικής σημασίας (αεροδρόμια, στρατόπεδα, αγωγός μεταφοράς φυσικού αερίου, εγκαταστάσεις ΔΕΗ, ΕΥΔΑΠ, κλπ.), πολλές φορές εντός των κατοικημένων περιοχών, ασύμβατες με τις αναπτυξιακές προοπτικές της πόλης. Οι χρήσεις αυτές σε συνδυασμό με την εκτεταμένη κατάρτιση της γης, την αυθαίρετη δόμηση και τις ολέθριες συνέπειες από το σεισμό της 7/9/1999 έχουν δημιουργήσει μια εκρηκτική πραγματικότητα (Παράρτημα 2, Συνέντευξη 1^η). Ο Δήμος Αχαρνών αποτελεί έναν από τους μεγαλύτερους σε έκταση και πληθυσμό, δήμους της χώρας μας. Η έκταση είναι 146.406 στρέμματα από τα οποία τα 40.000 είναι οικιστικά. Ο Δήμος αποτελεί το δεύτερο μεγαλύτερο Δήμο σε έκταση της Περιφέρειας Αττικής. Ο αριθμός δε των κατοίκων του Δήμου σήμερα υπολογίζεται ότι ανέρχεται περίπου στα 150.000 άτομα. Εν όψει των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004 της Αθήνας, στο Δήμο Αχαρνών κατασκευάστηκε το Ολυμπιακό χωριό και μεγάλα συγκοινωνιακά έργα (διέλευση της Αττικής Οδού, το Σιδηροδρομικό Κέντρο Αχαρνών κι ο Προαστιακός Σιδηρόδρομος). Όλα αυτά επέφεραν και συνεχίζουν να επιφέρουν περαιτέρω πληθυσμιακή αύξηση. Μονάχα το Ολυμπιακό Χωριό συγκεντρώνει πάνω από 10.000 κατοίκους. Η αλματώδης πληθυσμιακή αύξηση όταν δε συνοδεύεται από αντίστοιχη αύξηση των πόρων, είναι δεδομένο ότι δημιουργεί τεράστια οικονομικά προβλήματα τα οποία με τη σειρά τους επιφέρουν αδιέξοδα στη διαχείριση των τοπικών προβλημάτων (Παράρτημα 2, Συνέντευξη 2^η). Επίσης, όσον αφορά στις βασικές υποδομές όπως το αποχετευτικό δίκτυο και τα αντιπλημμυρικά έργα η πόλη υστερεί σημαντικά και δεν μπορεί να ανταποκριθεί στις προσδοκίες των δημοτών. Απόρροια των προαναφερθέντων αποτελεί το γεγονός ότι δημιουργούνται συνεχώς προβλήματα και η Πολιτική Προστασία δεν μπορεί να ανταποκριθεί στο ρόλο της λόγω της έλλειψης βασικών υποδομών (Παράρτημα 2, Συνέντευξη 3^η).

4.2.3 Τα Οικιστικά Στοιχεία των Αχαρνών

Για τις οικιστικές περιοχές του Δήμου, θα λέγαμε ότι χαρακτηρίζονται από ανομοιομορφία **κι** αυθαίρετη δόμηση. Το φαινόμενο της έντονης αστυφιλίας επέφερε αλματώδη πληθυσμιακή αύξηση στις πόλεις χωρίς να υφίστανται οι απαραίτητες υποδομές αλλά και προϋποθέσεις (Παράρτημα 2, Συνεντεύξεις 1^η, 2^η, 3^η). Ο κεντρικός πυρήνας του Δήμου αποτελεί την πρώτη οικιστική ενότητα που απέκτησε ρυμοτομικό σχέδιο, με στοιχειώδεις λειτουργίες και διαμορφωμένους χώρους. Το κέντρο των Αχαρνών αποτελεί το πιο πυκνοδομημένο τμήμα του Δήμου με διάφορους τύπους κατοικιών (μονώροφα αγροτόσπιτα, νεοκλασικές, μεσοπολεμικές μονοκατοικίες και αρκετές πολυκατοικίες). Οι οικιστικές περιοχές εκτός του κέντρου εμφανίζουν προβλήματα και δυσλειτουργίες πολεοδομικής οργάνωσης. Σε αυτή την αρνητική εικόνα συνέδραμαν επιπρόσθετα οι απαλλοτριώσεις που πραγματοποιήθηκαν με σκοπό τη δημιουργία κοινόχρηστων χώρων. Δυστυχώς οι απαλλοτριώσεις υλοποιήθηκαν τμηματικά και χωρίς τον απαιτούμενο συντονισμό από την εκάστοτε Δημοτική Αρχή. Αυτό είχε σαν αποτέλεσμα να υπάρχουν

διάσπαρτα κομμάτια αναξιοποίητης γης ακόμα και μέσα στον οικιστικό ιστό της πόλης. Στο εσωτερικό του ιστού, το οδικό δίκτυο δομείται από την ύπαρξη λίγων διαμπερών αξόνων στις εκτάσεις των οποίων αναπτύσσεται ο οικιστικός ιστός του Δήμου με το αντίστοιχο εσωτερικό οδικό δίκτυο. Φυσικό επακόλουθο αυτών είναι να δημιουργείται κυκλοφοριακό κομφούζιο ακόμα και χωρίς την ύπαρξη μεγάλου αριθμού Ι.Χ., με συνέπεια την αύξηση του κυκλοφοριακού θορύβου, την καθυστέρηση των πολιτών να φτάσουν στον προορισμό τους καθώς και την αύξηση των ρύπων που εκπέμπονται αναπόφευκτα (Παράρτημα 2, Συνέντευξη 2^η).

4.2.4 Οι Παραγωγικοί Τομείς των Αχαρνών

Ο Δήμος Αχαρνών αποτελεί έναν από τους πόλους εγκατάστασης μονάδων του δευτερογενούς τομέα παραγωγής στο Λεκανοπέδιο, αλλά και γενικότερα χρήσεων που συνδέονται με αυτόν (χονδρεμπόριο, αποθήκες). Οι δραστηριότητες του πρωτογενούς τομέα στην περιοχή είναι περιορισμένες και τείνουν προς εγκατάλειψη. Σε αυτό συνέβαλε η αστικοποίηση κι η παραμέληση της γεωργίας από τους αγρότες για χάρη της απασχόλησης σε μεταποιητικές μονάδες του δευτερογενούς τομέα (Παράρτημα 2, Συνέντευξη 2^η). Οι μεταποιητικές μονάδες παρόλο που αποτελούν το πιο δυναμικό παραγωγικό τμήμα του Δήμου, δημιούργησαν με τη διάσπαρτη χωροθέτησή τους δυσλειτουργίες στο εσωτερικό του οικιστικού ιστού. Οι περισσότερες μεταποιητικές επιχειρήσεις είναι εγκατεστημένες στις εκτός σχεδίου περιοχές και κυρίως στις περιοχές Χαμόμηλο και Μονομάτι-Χελιδονού προς τον Κηφισό και την Εθνική οδό, καθώς και κατά μήκος της λεωφόρου Καραμανλή και της οδού Δεκελείας. Αυτό οφείλεται στη γεωγραφική θέση του Δήμου, στη διασύνδεσή του με το εθνικό δίκτυο, τη φθινή γη και την ανυπαρξία ελέγχου στις χρήσεις γης. Σχετικά με τον τριτογενή τομέα, αξίζει να αναφερθεί η ύπαρξη του Καζίνο της Πάρνηθας το οποίο αποφέρει πολύ μεγάλα έσοδα για την πόλη που όμως βρίσκεται σε διαδικασία μετεγκατάστασης σε άλλο δήμο. Επίσης, η ύπαρξη πολλών ξενοδοχείων, εστιατορίων και μαγαζιών λιανικής συνθέτουν το παζλ του τριτογενούς τομέα, ο οποίος έχει πληγεί λόγω Κορονοϊού από το Μάρτιο του 2020 (Παράρτημα 2, Συνέντευξη 4^η).

4.2.5 Η Πληθυσμιακή Διάρθρωση των Αχαρνών

Ο πληθυσμός του Δήμου Αχαρνών (παλιοί Μενιδιάτες, Πόντιοι, Τσιγγάνοι, νέοι οικιστές) συνθέτει ένα πολύχρωμο και πολύ-πολιτισμικό μωσαϊκό βάσει των εθνικών, φυλετικών, θρησκευτικών κι άλλων χαρακτηριστικών του. Επιπλέον, αναλύοντας τα πληθυσμιακά δεδομένα των Αχαρνών προκύπτουν σημαντικά συμπεράσματα τα οποία αναφέρονται στην γήρανση του πληθυσμού, το γεγονός_δηλαδή ότι ο πληθυσμός των ηλικιωμένων χρόνο με το χρόνο ξεπερνά τα άτομα μικρών ηλικιών. Το συμπέρασμα βέβαια αυτό ισχύει σχεδόν για το σύνολο των Δήμων της χώρας. Αν όμως συνδυαστεί με την παρουσία πολλών μεταναστών αλλά και της ιδιαίτερης κοινωνικής κατηγορίας των τσιγγάνων, για τους οποίους δεν έχει μοντελοποιηθεί ακόμα η ένταξη τους στον κοινωνικό ιστό, τότε όλο αυτό

συνθέτει ένα πρόβλημα που δυσχεραίνει ακόμα περισσότερο την όποια προσπάθεια για βιώσιμη οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη (Παράρτημα 2, Συνέντευξη 3^η).

4.2.6 Η Πολιτισμική Ταυτότητα των Αχαρνών

Αξίζει να αναφέρουμε ότι ο τόπος έχει μια μακρά ιστορία, με πλήθος ιστορικών μνημείων και χώρων πολιτισμού. Τα σημαντικότερα μνημεία των Αχαρνών θεωρούνται ο Θολωτός Τάφος, το Αρχαίο Θέατρο των Αχαρνών, το Αδριάνειο Υδραγωγείο (ρωμαϊκό) και το Λαογραφικό Μουσείο (Παράρτημα 2 Συνέντευξη 4^η).

4.2.7 Ανάλυση των Συσχετίσεων με το Πρόγραμμα SPSS

Κάνοντας μια πολιτική επισκόπηση από το έτος 1998 έως και σήμερα συνάγουμε το συμπέρασμα ότι ο Δήμος Αχαρνών δεν παρουσιάζει σταθερότητα κι οι πολίτες δεν είναι ικανοποιημένοι, με αποτέλεσμα αυτό να αποτυπώνεται κάθε τέσσερα χρόνια στις δημοτικές εκλογές. Στον παρακάτω πίνακα φαίνονται οι εναλλαγές Δημάρχων στην ηγεσία της Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Αν λάβουμε υπ' όψιν τις συνεντεύξεις (Παράρτημα 2, Συνεντεύξεις 1^η, 2^η, 3^η) θα καταλάβουμε ότι το βιοτικό επίπεδο ζωής των κατοίκων των Αχαρνών ήταν πολύ χαμηλό και οι διάφορες πολιτικές ηγεσίες δεν κατόρθωσαν να αναστρέψουν τη δυσμενή κατάσταση αναλαμβάνοντας ρηξικέλευθες πολιτικές πρωτοβουλίες. Ως εκ τούτου, το αποτέλεσμα μιας ΜΗ βιώσιμης πορείας της πόλης αποτυπώθηκε σε όλες τις εκλογικές αναμετρήσεις.

	ΥΠΟΨΗΦΙΟΙ ΔΗΜΑΡΧΟΙ	Α΄ ΚΥΡΙΑΚΗ	Β΄ ΚΥΡΙΑΚΗ
ΕΚΛΟΓΕΣ ΕΤΟΥΣ 1998	ΠΑΠΑΝΙΚΑΣ ΔΗΜ.	25,90%	59,50%
	ΝΤΟΥΡΟΣ ΣΩΤ.	27,20%	40,50%
ΕΚΛΟΓΕΣ ΕΤΟΥΣ 2002	ΣΤΙΦΤΟΣ ΣΠ.	37,20%	65,00%
	ΜΟΥΣΤΑΚΑΤΟΣ ΑΝ.	20,30%	35,00%
ΕΚΛΟΓΕΣ ΕΤΟΥΣ 2006	ΦΩΤΙΑΔΗΣ ΠΑΝ.	22,96%	50,17%
	ΣΤΡΙΦΤΟΣ ΣΠ.	39,83%	49,83%
ΕΚΛΟΓΕΣ ΕΤΟΥΣ 2010	ΝΤΟΥΡΟΣ ΣΩΤ.	19,34%	58,78%
	ΦΩΤΙΑΔΗΣ ΠΑΝ.	21,10%	41,22%
ΕΚΛΟΓΕΣ ΕΤΟΥΣ 2014	ΚΑΣΣΑΒΟΣ ΙΩΑΝ.	22,51%	54,05%
	ΝΤΟΥΡΟΣ ΣΩΤ.	22,94%	45,95%

ΕΚΛΟΓΕΣ ΕΤΟΥΣ 2019	ΒΡΕΤΤΟΣ ΣΠ.	22,22%	51,50%
	ΔΑΜΑΣΚΟΣ ΧΑΡ.	20,12%	48,50%

Πίνακας 4 : Δήμαρχοι Αχαρνών (Πηγή : Υπουργείο Εσωτερικών)

Αυτό βέβαια σημαίνει ότι η πολιτική έχει αντίκτυπο στη βιωσιμότητα μιας πόλης. Θα μπορούσαμε να ισχυριστούμε ότι η αειφόρος ανάπτυξη αποτελεί ένα πολιτικό σχέδιο που στοχεύει στη διασύνδεση του περιβάλλοντος και της ανάπτυξης, αποδεικνύοντας ότι στην πράξη είναι αλληλοσυνδεόμενα [28]. Σύμφωνα με Hedren&Linner (2008) η βιώσιμη ανάπτυξη υπάρχει στο διηνεκές ως μια πορεία προς την εξέλιξη της ανθρωπότητας. Η πρόκληση είναι να αγγίξουμε το όριο του άριστου μίγματος της οικονομίας, του περιβάλλοντος και της κοινωνίας. Κι αυτό μπορεί να επιτευχθεί μόνο μέσω της ορθής και αποτελεσματικής άσκησης πολιτικής. Σε αυτό το σημείο, αξίζει να σημειωθεί ότι μια πολιτική μπορεί να λειτουργεί θετικά σε ένα τόπο κι αρνητικά σε έναν άλλο. Επομένως, δεν υπάρχει κατάλληλο πρότυπο πολιτικής για την επίτευξη της αειφορίας. Αυτό όμως που έχει ιδιαίτερη σημασία ότι σε κάθε τόπο η αειφορία κι η πολιτική συνδέονται άρρηκτα και αυτό καθίσταται έκδηλο και στην περίπτωση του Δήμου Αχαρνών.

Για να αναλύσουμε τη σχέση της αειφορίας με την πολιτική, λάβαμε υπ' όψιν μας τα ποσοτικά δεδομένα που εξήχθησαν από το ερωτηματολόγιο που αξιολογούν την βιωσιμότητα και θεωρήσαμε την παρακάτω σχέση $y = b_0 + b_1x$, όπου y είναι η εξαρτημένη μεταβλητή δηλαδή η βιωσιμότητα. Το x είναι η πολιτική, το b_0 εκτιμητής και τα κατάλοιπα είναι το σφάλμα όπου ο μέσος όρος τους είναι μηδέν. Οπότε παρακάτω παραθέτουμε τα αποτελέσματα που πήραμε μέσω προγράμματος SPSS.

REGRESSION

/MISSINGLISTWISE

/STATISTICS COEFF OUTS R ANOVA

/CRITERIA=PIN(.05) POUT(.10)

/NOORIGIN

/DEPENDENT Sustainability

/METHOD=ENTER Politics

/SAVE PRED RESID.

Regression (Παλινδρόμηση)

Variables Entered/Removed^a

Model	Variables Entered	Variables Removed	Method
1	Politics ^b	.	Enter

a. Dependent Variable: Sustainability

b. All requested variables entered.

Model Summary^b

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
1	,979 ^a	,959	,957	2,134

a. Predictors: (Constant), Politics

b. Dependent Variable: Sustainability

Στον πίνακα Model Summary το $R^2 = 0,959$ μας δείχνει ότι η διασπορά της Y ερμηνεύεται κατά 95,9% από τη διασπορά του μοντέλου.

ANOVA^a

Model		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1	Regression	2338,471	1	2338,471	513,673	,000 ^b
	Residual	100,154	22	4,552		
	Total	2438,625	23			

a. Dependent Variable: Sustainability

b. Predictors: (Constant), Politics

Στον πίνακα ANOVA μας ενδιαφέρει το F και το significance. Αν το Sig. < 0,05 τότε το F είναι μεγάλο και άρα η γραμμική παλινδρόμηση είναι στατιστικά σημαντική. Η τιμή που παίρνουμε για το F είναι μεγάλη με significance < 0,005. Το R² και το F είναι οι δείκτες καλής προσαρμογής. Όταν R² είναι υψηλό και το Sig. ANOVA < 0,05 σημαίνει ότι το μοντέλο μας έχει καλή προσαρμογή. Έτσι η παλινδρόμηση μας είναι στατιστικά σημαντική και το μοντέλο μας έχει καλή προσαρμογή.

Coefficients^a

		Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients		
Model		B	Std. Error	Beta	t	Sig.
1	(Constant)	,412	,527		,782	,443
	Politics	,736	,032	,979	22,664	,000

a. Dependent Variable: Sustainability

Στον πίνακα Coefficients αρχικά μας ενδιαφέρει η τιμή B η οποία μας δίνει την εξίσωση της παλινδρόμησης : $y = b_0 + b_1x$. Έτσι έχουμε $y = 0,412 + 0,736 * x$. Τέλος μας ενδιαφέρουν το t και το Sig τα οποία συνιστούν τον έλεγχο σημαντικότητας της ανεξάρτητης μεταβλητής. Έχουμε λοιπόν $t=0,782$ και Sig < 0,05 . Οπότε ο συντελεστής της X είναι στατιστικά σημαντικός.

Residuals Statistics^a

	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation	N
Predicted Value	,41	40,87	7,13	10,083	24
Residual	-4,161	6,253	,000	2,087	24

Std. Predicted Value	-,666	3,347	,000	1,000	24
Std. Residual	-1,950	2,931	,000	,978	24

a. Dependent Variable: Sustainability

GRAPH

/SCATTERPLOT(BIVAR)=Politics WITH Sustainability

/MISSING=LISTWISE.

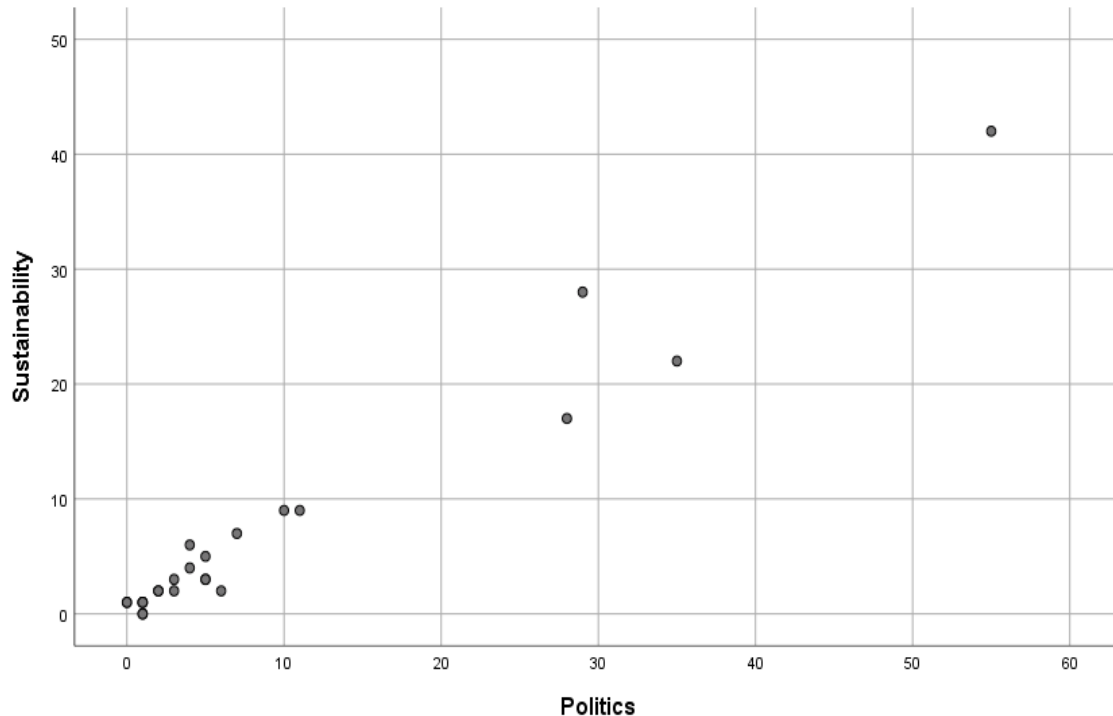
Graph

Notes

Output Created		02-NOV-2020 13:31:22
Comments		
Input	Active Dataset	DataSet0
	Filter	<none>
	Weight	<none>
	Split File	<none>
	N of Rows in Working Data File	297
Syntax		GRAPH /SCATTERPLOT(BIVAR)= Politics WITH Sustainability /MISSING=LISTWISE.
Resources	Processor Time	00:00:00,20
	Elapsed Time	00:00:00,15

Εν συνεχεία θα δημιουργήσουμε ένα διάγραμμα διασποράς ώστε να αποτυπωθεί με γραφικό και κατανοητό τρόπο η θετική συσχέτιση ανάμεσα στις δύο μεταβλητές. Στο

γράφημα βλέπουμε ότι υπάρχει γραμμικότητα ανάμεσα στις μεταβλητές με εξαίρεση 4 περιπτώσεις που ακολουθούν διαφορετική τάση. Το γεγονός αυτό βέβαια αναδεικνύει την τυχαιότητα του δείγματος.



Γράφημα 6 : Συσχέτιση Πολιτικής και Βιώσιμης Ανάπτυξης (Ιδία επεξεργασία με SPSS)

Από το ανωτέρω γράφημα εξάγεται το συμπέρασμα ότι η πολιτική συνδέεται άρρηκτα με τη Βιωσιμότητα μιας πόλης όπως είναι οι Αχαρνές και αυτό μπορούμε κάλλιστα να το ανάγουμε και σε ευρύτερα πεδία εφαρμογών.

Κεφάλαιο 5 : Συμπεράσματα της Έρευνας και Αστικές Παρεμβάσεις

Ανακεφαλαιώνοντας, καθίσταται σαφές ότι ο Δήμος Αχαρνών είναι ένας δήμος με πολλά σύνθετα προβλήματα αλλά και πολλές προοπτικές. Η εικόνα που αποκρυσταλλώθηκε λαμβάνοντας υπ' όψιν το διαδικτυακό ερωτηματολόγιο ήταν ευοίωνη όσον αφορά τον πυλώνα της κοινωνίας. Αυτό συνέβη, διότι φάνηκε ότι οι δημότες είναι απογοητευμένοι και θέλουν να αναστραφεί η υπάρχουσα κατάσταση αναγνωρίζοντας και τις δικές τους ευθύνες. Το ευοίωνο έγκειται στην οικολογική συνείδηση που τους διέπει και την πρόθεσή τους να συμμετάσχουν σε μια νέα αναπτυξιακή πορεία. Όσον αφορά στον πυλώνα του περιβάλλοντος, τα προβλήματα εστιάζονται στην έλλειψη καθαριότητας και την κακή επικοινωνιακή πολιτική της Δημοτικής Αρχής. Οι δύο αυτοί τομείς συζητήθηκαν και στις συνεντεύξεις οι οποίες ανέδειξαν ότι στην πάροδο των ετών από το 1988 μέχρι και σήμερα τα προβλήματα παραμένουν. Σε ένα γενικό πλαίσιο ανάλυσης θα λέγαμε ότι οι εκάστοτε Δήμαρχοι αντιμετωπίζουν τα ίδια προβλήματα λόγω της ύπαρξης ιδιαιτεροτήτων αλλά και της έλλειψης πολιτικής αρωγής από τις εκάστοτε Ελληνικές Κυβερνήσεις. Στον τομέα της πολιτικής θα συμπεριλάβουμε και την κακοδιαχείριση των Δημοτικών Αρχών στην επίλυση των διάφορων προβλημάτων και στο γεγονός ότι κατά την αλλαγή της Δημοτικής Αρχής κάθε 4 χρόνια δεν υπήρχε συνεργασία και συνέχεια στα προγράμματα και τις μελέτες που είχαν προηγηθεί. Αν και τα ταμειακά διαθέσιμα που άφησε η Δημοτική Αρχή στο τέλος της δεκαετίας του 1990 ήταν θετικά, δυστυχώς δεν παραδόθηκαν το ίδιο κατά τα τελευταία χρόνια λόγω κακής διαχείρισης και λανθασμένων πολιτικών επιλογών. Αυτό σημαίνει ότι η πολιτική στην πράξη αναδεικνύεται ως ένας παράγοντας πολύ σημαντικός για την βιωσιμότητα μιας κοινωνίας (Παράρτημα 2, Συνέντευξη 1^η). Ωστόσο, ανακύπτει το ερώτημα σχετικά με τη δυνατότητα να αλλάξει ένας δήμος και να πορευτεί προς τη βιωσιμότητά του.

Ακόμα κι αν υπάρχουν οι κατάλληλες οικονομικές , κοινωνικές και περιβαλλοντικές προϋποθέσεις είναι δεδομένη η βιώσιμη ανάπτυξη μιας πόλης ;

Αν λάβουμε υπ' όψιν το παράδειγμα του δήμου Αχαρνών, μολονότι οι προϋποθέσεις ήταν κατάλληλες για την επίτευξη της βιώσιμης ανάπτυξης του, δεν επετεύχθη ποτέ.

Τι έφταιξε ;

Ο κυριότερος λόγος ήταν η πολιτική. Μέσα από την σύνθετη μεθοδολογία που ακολουθήσαμε, προέκυψαν κάποιες διαπιστώσεις σχετικά με τη σχέση της πολιτικής και της αειφορίας μιας πόλης.

Πιο συγκεκριμένα και αναλύοντας το παράδειγμα του δήμου Αχαρνών προέκυψαν οι εξής διαπιστώσεις :

Όσον αφορά στον τομέα του περιβάλλοντος, ο Δήμος Αχαρνών κατέχει μια εξαιρετική τοπογραφική θέση στο λεκανοπέδιο Αττικής, στους πρόποδες της Πάρνηθας με πολύ καλές κλιματολογικές συνθήκες και πολύ πράσινο. Σχετικά με τον τομέα της κοινωνίας κρίνεται απαραίτητο να σημειώσουμε ότι η πλειονότητα των δημοτών έχει οικολογική συνείδηση, καθώς οι κάτοικοι αντιλαμβάνονται την ατομική τους ευθύνη στην αντιμετώπιση των εκάστοτε προβλημάτων και συμμετέχουν σε διάφορες εθελοντικές δράσεις . Στον οικονομικό τομέα δε, εντάσσονται πολλά εργοστάσια, βιοτεχνίες και

πληθώρα καταστημάτων τα οποία συνεπάγονται μεγαλύτερα έσοδα για τη λειτουργία του δήμου (Παράρτημα 2, Συνέντευξη 4^η). Μολονότι τα πλεονεκτήματα είναι περισσότερα από τα μειονεκτήματα και θα έπρεπε να υπερτερούν ως τελική εικόνα, το αποτέλεσμα είναι διαφορετικό. Οι πυλώνες της βιώσιμης ανάπτυξης είναι η οικονομία, η κοινωνία και το περιβάλλον που όμως αν δεν ξεκινήσουμε από το πυλώνα της πολιτικής, η οποία θα χαράζει τις στρατηγικές υλοποίησης, τότε το αποτέλεσμα θα είναι ατελέσφορο. Ατελέσφορο στάθηκε το αποτέλεσμα και στην περίπτωση του δήμου Αχαρνών όπου η απουσία ορθής άσκησης πολιτικής από την Τοπική Αυτοδιοίκηση μέχρι και την Κυβέρνηση δημιούργησε ένα φαύλο κύκλο ανανέωσης προβλημάτων.

Τι εννοούμε όμως, λέγοντας πολιτική ;

Με τον όρο πολιτική εννοούμε το σύνολο των μέτρων, των μεθόδων και των διαδικασιών που ακολουθούνται καθώς και των στρατηγικών που χαράσσονται προκειμένου μια κοινωνία να επιτύχει τους σκοπούς που επιδιώκει με τον πιο αποτελεσματικό τρόπο και το μικρότερο δυνατό κόστος. Χωρίς κατάλληλη άσκηση Πολιτικής και των εργαλείων που την συνοδεύουν, δεν μπορεί να υπάρξει βιωσιμότητα. Ένας από τους πιο σημαντικούς πολιτικούς του 19ου αιώνα, ο Γερμανός καγκελάριος Otto von Bismarck (1815 – 1898), είπε τη φράση «Η πολιτική είναι η τέχνη του εφικτού». Πράγματι, η φράση αυτή πραγματώνεται σε όλες τις εκφάνσεις της άσκησης πολιτικής. Σε κάθε εποχή, ο κάθε τόπος και η κάθε ξεχωριστή κοινωνία έχουν τις ιδιαιτερότητες τους και δεν υπάρχει «μαγικό ραβδί» στην επίλυση των προβλημάτων. Η πολιτική καλείται να συγκεράσει όλα εκείνα τα ενδογενή και ετερογενή χαρακτηριστικά, χαράσσοντας την κατάλληλη στρατηγική για την επίτευξη του επιδιωκόμενου αποτελέσματος. Από τα ανωτέρω συνάγεται το συμπέρασμα ότι η Πολιτική συνιστά έναν ιδιαίτερο πυλώνα της βιώσιμης ανάπτυξης ως η ανθρώπινη ικανότητα συνδυασμού των τριών άλλων πυλώνων από τον θεωρητικό σχεδιασμό μέχρι την υλοποίηση. Τα τελευταία χρόνια, βλέπουμε ότι οι πόλεις αλλάζουν και μετασχηματίζονται σε αυτό που αποκαλούμε «Έξυπνη Πόλη».

Ποια η σχέση της πολιτικής με την τεχνολογία ;

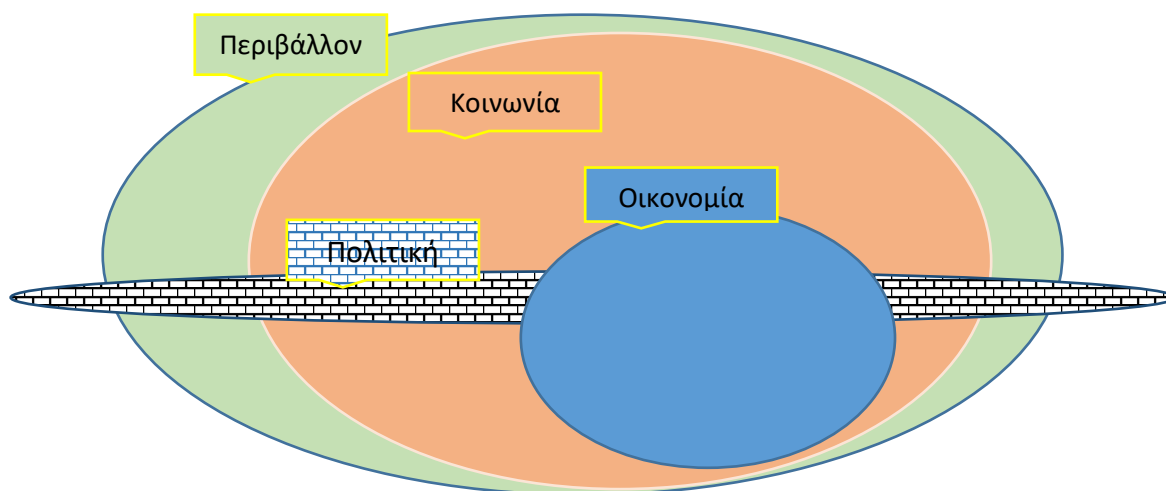
Ιδιαίτερα σε μια εποχή όπου οι κοινωνίες μετασχηματίζονται ψηφιακά και περνούν στη φάση της ψηφιακής διακυβέρνησης, η τεχνολογία αναδεικνύεται ως το σημαντικότερο εργαλείο της πολιτικής. Η ανθρωπότητα βρίσκεται στο κατώφλι μιας νέας βιομηχανικής επανάστασης, που χαρακτηρίζεται από την ευφυή αυτό-εκπαίδευση των ίδιων των Μηχανών (Machine Learning), την επιστήμη των Δεδομένων (Data Science) και την Τεχνητή Νοημοσύνη (Artificial Intelligence) που συνδυαστικά δημιουργούν προκλήσεις κι ευκαιρίες. Οι πόλεις ακολουθώντας την τεχνολογική εξέλιξη μετασχηματίζονται σε έξυπνες πόλεις (“Smart Cities”). Η πολιτική καλείται να χρησιμοποιήσει την τεχνολογία με σύνεση σε όλες τις πτυχές των δραστηριοτήτων μιας πόλης και σε όλους τους τομείς που συνιστούν τους πυλώνες της βιώσιμης ανάπτυξης.

Ο δήμος Αχαρνών μπορεί να μετασχηματιστεί σε έξυπνη πόλη ;

Οποιοσδήποτε δήμος μπορεί να μετασχηματιστεί σε έξυπνη πόλη εφόσον πληροί τις απαραίτητες προϋποθέσεις, όπως είναι η ύπαρξη των κατάλληλων υποδομών. Αυτό σημαίνει ότι ο δήμος Αχαρνών μπορεί να μετέλθει από μια περίοδο διαχείρισης

προβλημάτων σε μια περίοδο ανάπτυξης και να μετασχηματιστεί σε έξυπνη πόλη. Απαραίτητη προϋπόθεση αποτελεί ο χρόνος και η ανάδειξη της πολιτικής ως η βάση που θα πατήσουν οι υπόλοιποι τρεις βάσεις της βιώσιμης ανάπτυξης. Πολιτική, η οποία θα ενσωματώνει τη συνεργασία της Τοπικής Αυτοδιοίκησης με την Περιφέρεια και την Κυβέρνηση και συνδυασμό των δράσεων που θα επιλεγθούν. Δράσεις οι οποίες θα είναι στοχευμένες και στους τρεις πυλώνες της βιώσιμης αστικής ανάπτυξης.

Σε αυτό το σημείο χρησιμοποιώντας το μοντέλο του Passet, θα προσθέσουμε την πολιτική, η οποία είναι τόσο σημαντική ώστε η έλλειψη της να υποβαθμίζει στην πράξη όλο το θεωρητικό υπόβαθρο της βιώσιμης ανάπτυξης. Ακόμα κι αν υποθέσουμε ότι βρισκόμαστε σε συνθήκες εργαστηρίου με φυσιολογική ροή των φυσικών φαινομένων και με δεδομένη τεχνολογική πρόοδο, ο συγκερασμός της οικονομίας, της κοινωνίας και του περιβάλλοντος θα επιφέρουν μόνο δυνητικά θετικά αποτελέσματα. Αυτό συμβαίνει διότι στην πράξη κάποιες δράσεις αλληλοσυγκρούονται με τρόπο που η μία να αναιρεί την άλλη, έτσι ώστε να αναδεικνύεται η πολιτική ως η βάση που στηρίζονται οι ακρογωνιαίοι λίθοι της βιώσιμης ανάπτυξης.



Εικόνα 4 : Χάρτης Παραλλαγή Passet'sModel (Ιδία επεξεργασία)

Χωρίς πολιτική δεν υπάρχει βιωσιμότητα ανεξάρτητα από τα μεμονωμένα στοιχεία των υπόλοιπων προσδιοριστικών παραγόντων της βιωσιμότητας. Αυτό όμως αντιδιαστέλλεται με το θεωρητικό υπόβαθρο της σχολής της ασθενούς βιωσιμότητας.

Πως επηρεάζουν οι μεμονωμένοι προσδιοριστικοί παράγοντες την βιωσιμότητα ;

Θα εφαρμόσουμε λοιπόν ένα μαθηματικό τύπο, όπου στον αριθμητή θα βρίσκονται όσες από τις συνιστώσες της βιώσιμης ανάπτυξης θέλουμε να έχουν θετικό αποτύπωμα και στον

παρονομαστή θα βρίσκεται το περιβαλλοντικό αποτύπωμα, διότι όσο αυξάνεται ο παρονομαστής και το περιβαλλοντικό αποτύπωμα, τόσο μειώνεται η βιώσιμη ανάπτυξη. Αντ' αυτού όσο αυξάνεται το αποτύπωμα των υπόλοιπων παραγόντων τόσο αυξάνεται η βιωσιμότητα. Οπότε έχουμε τον παρακάτω μαθηματικό τύπο :

$$\text{Βιώσιμη Ανάπτυξη} = \frac{\text{Οικονομικό Αποτύπωμα} + \text{Κοινωνικό Αποτύπωμα}}{\text{Περιβαλλοντικό Αποτύπωμα}}$$

Η βιώσιμη ανάπτυξη παρά το γεγονός ότι συνιστά ένα αποτέλεσμα θα πρέπει να γνωρίζουμε ότι είναι στιγμιαία. Αυτό συμβαίνει διότι από στιγμή σε στιγμή μπορεί να προκληθεί μια απότομη αλλαγή σε οποιονδήποτε προσδιοριστικό παράγοντα που την συνθέτει κι έτσι η πορεία της ανάπτυξης να αλλάξει βιαίως. Σε αυτό το σημείο θα μας βοηθήσει η χρήση του ορίου έτσι ώστε να προσδιορίσουμε την στιγμιαία βιώσιμη ανάπτυξη.

$$\lim_{n \rightarrow \infty} \left(\frac{\text{Οικονομικό Απ.} + \text{Κοινωνικό Απ.}}{\text{Περιβαλλοντικό Απ.}} \right)^n, \text{ όπου } n \text{ τα έτη.}$$

$$\lim_{x \rightarrow +\infty} F(x) = +\infty, \text{ όπου } F(x) = \text{Οικονομικό Απ.} + \text{Κοινωνικό Απ.}$$

$$\lim_{x \rightarrow -\infty} G(x) = -\infty, \text{ όπου } G(x) = \text{Περιβαλλοντικό Απ.}$$

$$\lim_{n \rightarrow \infty} \left(\frac{+\infty}{-\infty} \right)^n = -\infty$$

Από τα ανωτέρω και σε αντίθετη κατεύθυνση από τη σχολή της ασθενούς βιωσιμότητας εξάγουμε το συμπέρασμα ότι οι συνιστώσες της βιώσιμης ανάπτυξης δε λειτουργούν συμπληρωματικά με τρόπο όπου η μόλυνση του περιβάλλοντος και οι συνέπειές της να μπορούν να αντικατασταθούν από μια ισχυρή οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη. Κι αυτό γιατί, στο διηνεκές βλέπουμε ότι όταν το περιβάλλον θα έχει αρνητικές επιπτώσεις και εφόσον είναι ο μοναδικός παράγοντας στον παρονομαστή, τότε επηρεάζει όλο το κλάσμα και κατ' επέκταση το όριο του.



Εικόνα 5 : Η βιώσιμη αστική ανάπτυξη (Ιδία επεξεργασία με MicrosoftPowerPoint)

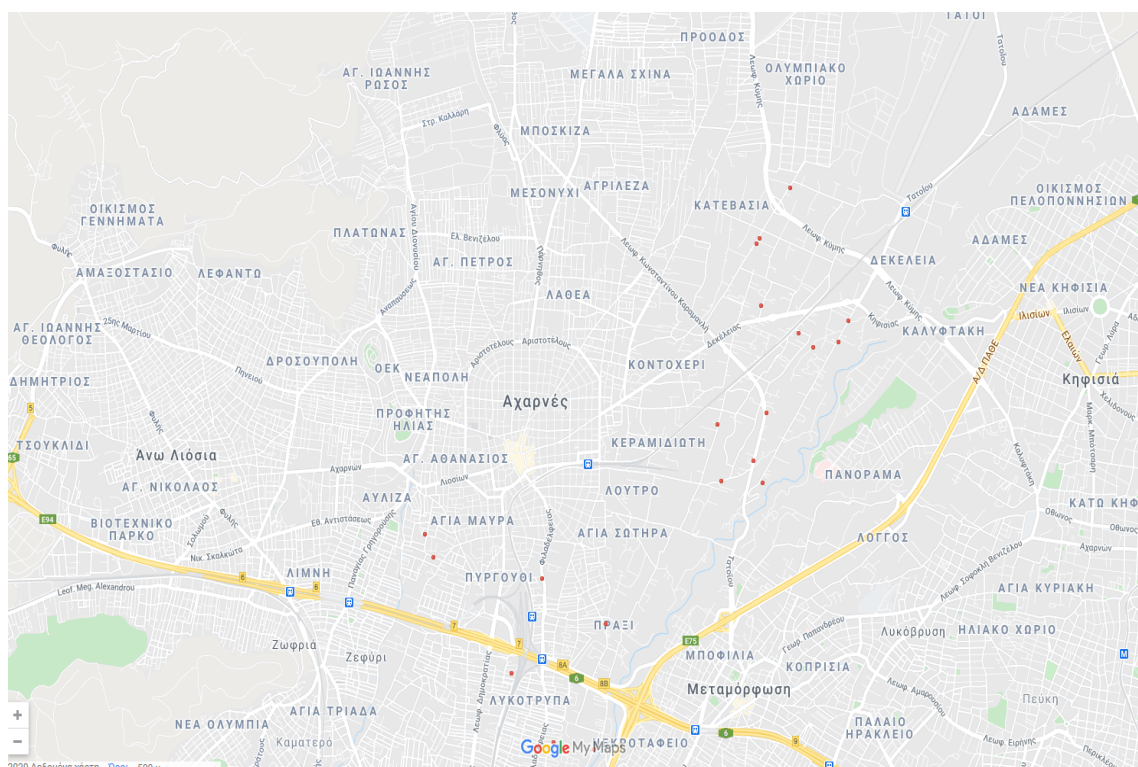
Η πυραμίδα στην Εικόνα 5 απεικονίζει με το πιο παραστατικό τρόπο τη σχέση της βιώσιμης ανάπτυξης με τους τρεις πυλώνες της και την πολιτική ως τη βάση του οικοδομήματος της αειφορίας.

Οι Απαραίτητες Αστικές Παρεμβάσεις

Μέσα από τη σύνθετη μεθοδολογία που χρησιμοποιήθηκε, οδηγηθήκαμε σε πολύ σημαντικές διαπιστώσεις οι οποίες παρουσιάστηκαν ακροθιγώς. Βέβαια, οι διαπιστώσεις θα ήταν θεωρητικές κι ανούσιες αν δεν τις συνδέαμε ταυτόχρονα με τις απαραίτητες αστικές παρεμβάσεις που τόσο έχει ανάγκη ο συγκεκριμένος δήμος.

Ως εκ τούτου, ένα πρώτο συμπέρασμα είναι ότι ο πληθυσμός του Δήμου Αχαρνών έχει αυξηθεί σημαντικά σε σχέση με την τελευταία απογραφή του 2011 τουλάχιστον κατά 50% σύμφωνα με το περιεχόμενο των συνεντεύξεων. Μάλιστα, το πιο σημαντικό είναι ότι η πληθυσμιακή αύξηση συνοδεύτηκε ταυτόχρονα με την αναβάθμιση του μορφωτικού επιπέδου των δημοτών, καθώς αυτό διαπιστώθηκε από τη μορφωτική διαστρωμάτωση του ερωτηματολογίου. Επίσης, το 93,6% έχει υιοθετήσει τη χρήση οικιακών λαμπτήρων και το 87,8% διαβάζει την ενεργειακή ταμπέλα των ηλεκτρικών συσκευών πριν προβεί σε αγορά. Σύμφωνα με αυτά τα στοιχεία, εξάγουμε το συμπέρασμα ότι οι δημότες είναι συνειδητοποιημένοι όσον αφορά στην προστασία του περιβάλλοντος. Σε αυτό έρχεται να προστεθεί και το 80,33% των δημοτών το οποίο θεωρεί ότι η καθαριότητα οφείλεται και στην ατομική ευθύνη του καθενός από πολύ έως αρκετά. Επιπρόσθετα υπάρχουν απαντήσεις στο ερωτηματολόγιο οι οποίες διαφοροποιούνται σε σχέση με το δημοτικό διαμέρισμα στο οποίο κατοικούν. Αυτό δείχνει ότι υπάρχουν διαφοροποιήσεις ανάμεσα στις περιοχές και τα προβλήματα εντός του ίδιου δήμου. Η κάθε περιοχή έχει τις ιδιαιτερότητές της όπως για παράδειγμα ότι οι κάτοικοι του Ολυμπιακού Χωριού , Πανοράματος, Προφήτη Ηλία και Πύργουθι απάντησαν με απόλυτη πλειοψηφία αρνητικά στη ρύπανση που προκαλούν εργοστάσια της περιοχής τους. Αυτό σημαίνει ότι τα εργοστάσια λειτουργούν σύμφωνα με τα διεθνή περιβαλλοντικά πρότυπα ή δεν υπάρχουν

εργοστάσια στις εν λόγω περιοχές. Συγκεκριμένα και με διαδικτυακό έλεγχο για την ύπαρξη εργοστασίων εντός των οικισμών συμπεριλάβαμε την παρακάτω εικόνα όπου με κόκκινα στίγματα εμφανίζονται τα ενεργά εργοστάσια. Λόγω του ότι, το 26,1% των ερωτηθέντων απάντησε θετικά στην εργοστασιακή ρύπανση, καθίσταται επιτακτική η ανάγκη να υπάρξει ένας έλεγχος όσον αφορά στη λειτουργία των εργοστασίων και την περιβαλλοντική επιβάρυνση που προκαλούν. Αυτό μπορεί να επιτευχθεί με την αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών. Για παράδειγμα, μπορούν να τοποθετηθούν στην ευρύτερη περιοχή αισθητήρες χαμηλού κόστους και να ενημερώνεται καθημερινά μια βάση δεδομένων σχετικά με τα σωματίδια, τις εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα καθώς και την ενδεχόμενη ηχορρύπανση.



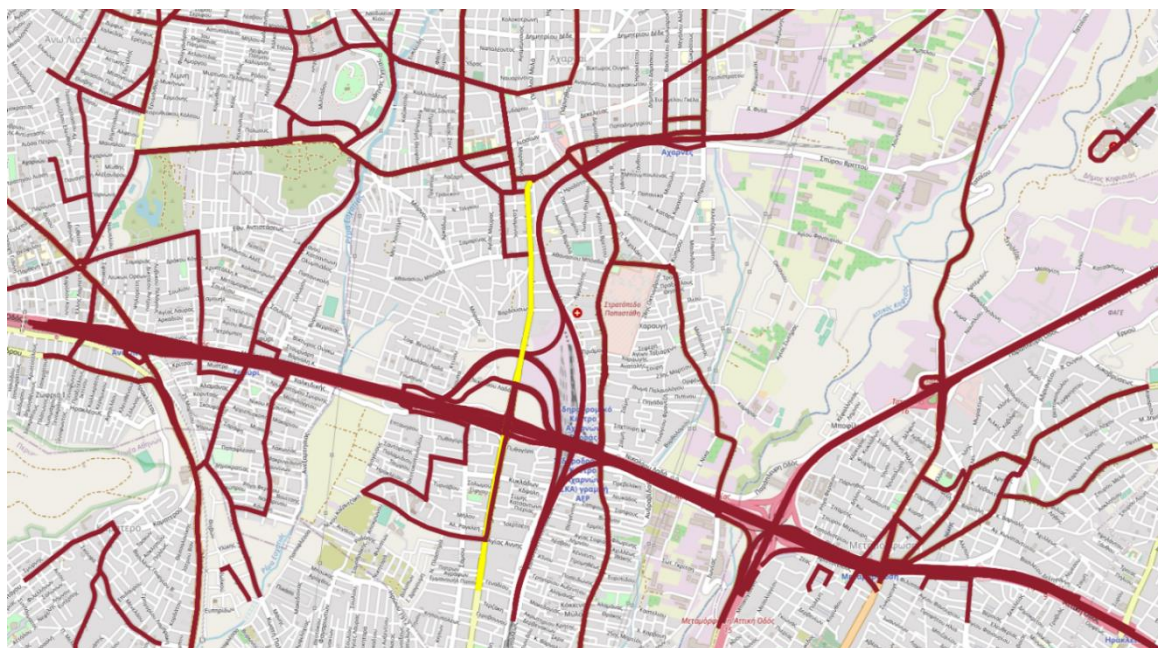
Χάρτης 2 : Εργοστάσια Εντός Οικιστικού Ιστού (Πηγή : google.maps)

Όσον αφορά στην καθημερινότητα των δημοτών θα αναφερθούμε στην καθημερινή χρήση του διαδικτύου κατά 86,4% με τους κατοίκους του κέντρου Αχαρνών, της Αγίας Άννας, του Κόκκινου Μύλου, των Θρακομακεδόνων, της Λαθέας και του Αγίου Πέτρου εφόσον συγκεντρώνουν τα μεγαλύτερα ποσοστά. Η χρήση του διαδικτύου θεωρείται μείζονος σημασίας ως εργαλείο ενημέρωσης των δημοτών και θα πρέπει να γίνει μια περαιτέρω ανάλυση για τις περιοχές με την χαμηλότερη συμμετοχή. Το διαδίκτυο συνδέεται άρρηκτα με τον εθελοντισμό και τις δράσεις που αναλαμβάνει ο δήμος σχετικά με την καθημερινότητα των δημοτών. Ενδεικτικά, παραθέτουμε την παρακάτω εικόνα που σχετίζεται με την αποκομιδή των ογκωδών απορριμμάτων και απαντά σε όσους δημότες δε γνωρίζουν τα αντίστοιχα πράσινα σημεία. Βέβαια, να σημειωθεί ότι το ερωτηματολόγιο προηγήθηκε της διαδικτυακής ενημέρωσης στη σελίδα του δήμου στο Facebook [58].



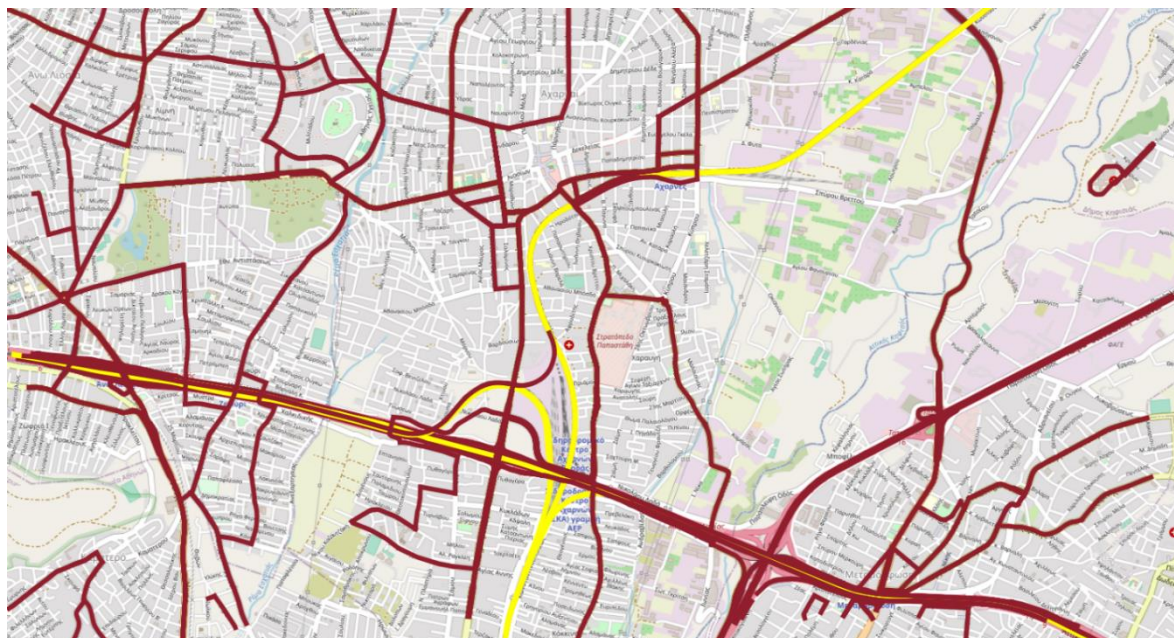
Οι δημότες οι οποίοι δεν έχουν πρόσβαση στο διαδίκτυο δεν έχουν την ανάλογη ενημέρωση. Οπότε θα πρέπει η Δημοτική Αρχή να επανεξετάσει την επικοινωνιακή στρατηγική της σε σχέση με τους πολίτες (Παράρτημα 2 Συνέντευξη 1^η), το οποίο θα επηρεάσει άμεσα και την αποτελεσματικότητα των εθελοντικών δράσεων. Εθελοντικές δράσεις οι οποίες βρίσκουν πρόσφορο έδαφος σε ένα δήμο, όπου οι κάτοικοι «διψούν» για εθελοντισμό (Παράρτημα 2, Συνέντευξη 4^η).

Όσον αφορά στη μετακίνηση των δημοτών και τα μέσα που χρησιμοποιούν το αποτέλεσμα ήταν δυσμενές για το περιβάλλον με το 72,9% των ερωτηθέντων να χρησιμοποιεί οχήματα ιδιωτικής χρήσης. Το γεγονός αυτό επιβαρύνει το περιβάλλον και μάλιστα σε μια εποχή όπου γίνονται αστικοί σχεδιασμοί ένταξης του ποδηλάτου στην καθημερινότητα των πολιτών. Το δίκτυο των μεταφορών στις Αχαρνές κρίνεται ανεπαρκές ιδιαίτερα από άποψη ποιότητας. Αυτό διαπιστώθηκε από την συσχέτιση των αποτελεσμάτων του ερωτηματολογίου με τις συνεντεύξεις όπου οι Δήμαρχοι γνώριζαν το πρόβλημα και την αιτία ύπαρξής του. Πιο συγκεκριμένα, διαπιστώθηκε ότι υπάρχουν επιβάτες που χρησιμοποιούν τα λεωφορεία και δεν τηρούν τις ισχύουσες κάθε φορά υγειονομικές διατάξεις για την προστασία της Δημόσιας Υγείας σύμφωνα με τον κανονισμό [57]. Όπως φαίνεται στον παρακάτω χάρτη το μεγαλύτερο πρόβλημα εντοπίζεται στη γραμμή Λεωφορείων Α10 – Β10 που εμφανίζεται με το κίτρινο χρώμα κι ενώνει τις Αχαρνές με το κέντρο της Αθήνας. Λόγω των πλημμελών ελέγχων που γίνονται κατά την διάρκεια των μετακινήσεων σχετικά με τις συνθήκες υγιεινής που επικρατούν μέσα στο Λεωφορείο, η κατάσταση συνεχίζεται. Η νοητή γραμμή που ακολουθεί η πορεία των οχημάτων προς το κέντρο είναι σε μια κατεύθυνση και θα ήταν ορθό να ελεγχθεί η επιβατική δράση και οι συνθήκες υγιεινής με δειγματοληπτικούς ελέγχους της Ελληνικής Αστυνομίας ανά τακτά χρονικά διαστήματα.



Χάρτης 3 : Γραμμή Λεωφορείων Α10 – Β10 (Ιδία επεξεργασία με QGIS)

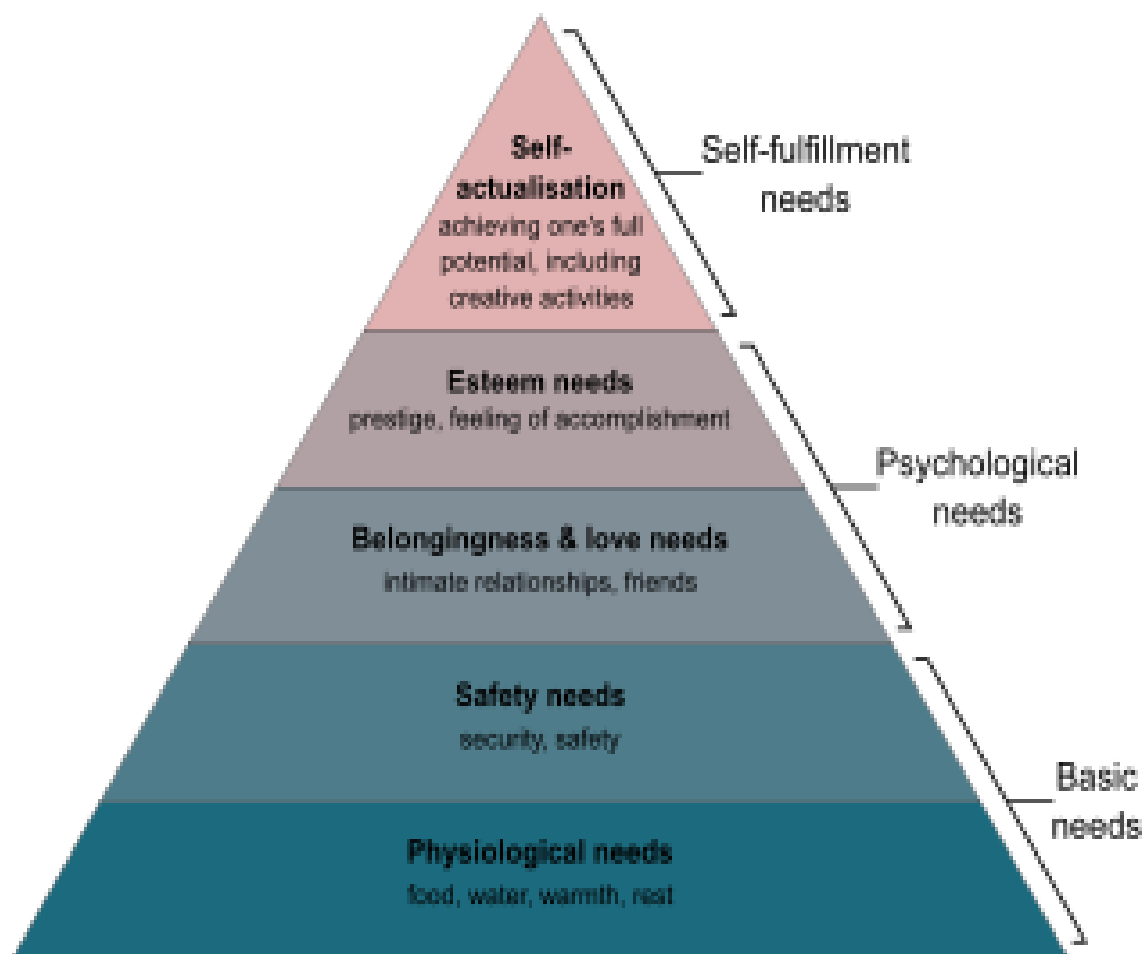
Βέβαια, προς την κατεύθυνση της αύξησης των μετακινήσεων με αστική συγκοινωνία έχει βοηθήσει η λειτουργία του Προαστιακού Σιδηροδρόμου η οποία έχει αλλάξει τα συγκοινωνιακά δεδομένα της περιοχής. Αυτός είναι ο κύριος λόγος όπου στις περιοχές της Αγίας Άννας και του Κόκκινου Μύλου σημειώνεται αύξηση των ποσοστών που κυκλοφορούν με τα Μαζικά Μέσα Μεταφοράς. Στο χάρτη που ακολουθεί, η κίτρινη γραμμή που διασχίζει τις Αχαρνές οριζόντια είναι ο Προαστιακός Σιδηρόδρομος και κάθετα το τρένο με προορισμό την Χαλκίδα.



Χάρτης 4 : Γραμμή Τρένου – Προαστιακού (Ιδία επεξεργασία με QGIS)

Τα προβλήματα εντείνονται με την ασφάλεια να έχει πρωταγωνιστικό ρόλο στις προτεραιότητες των πολιτών και για την οποία δεν είναι ικανοποιημένοι. Η ασφάλεια η

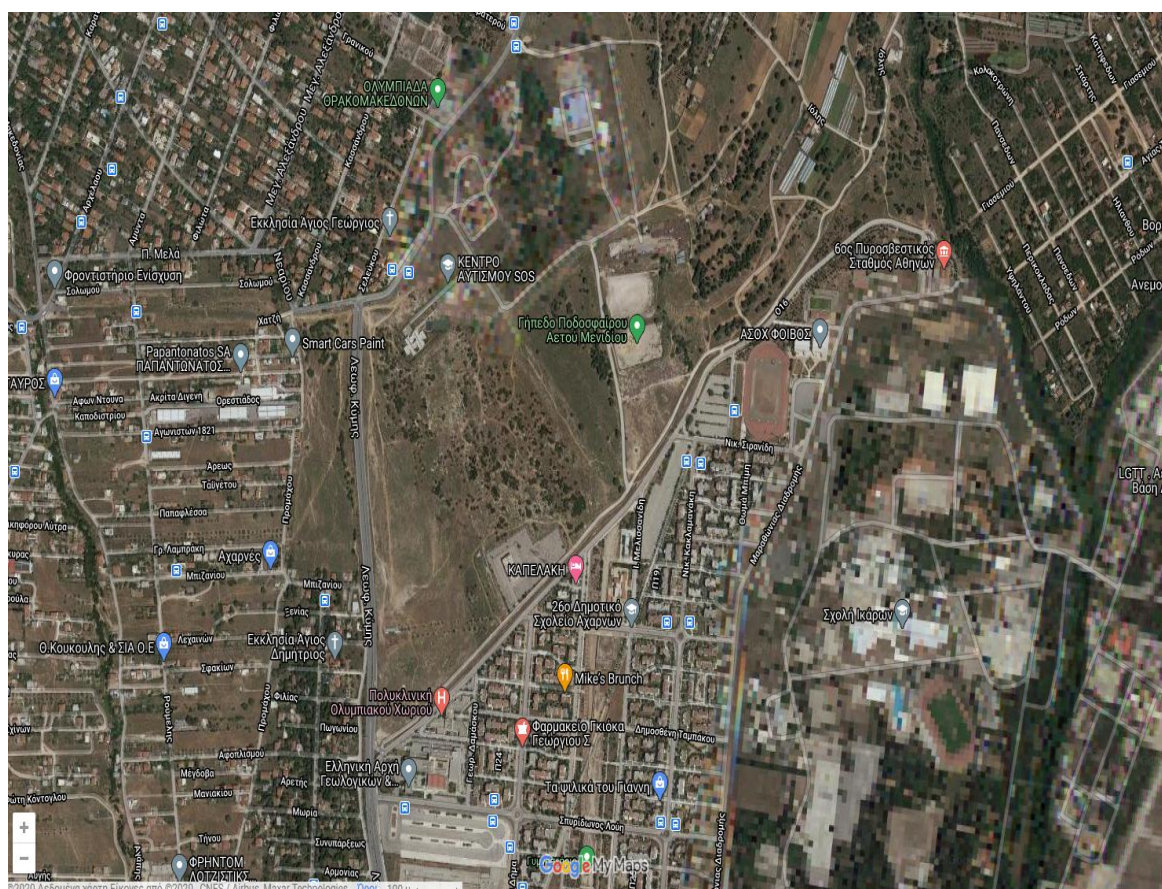
οποία συνιστά τη βάση ώστε ο άνθρωπος να φτάσει στο επιθυμητό επίπεδο ποιότητας ζωής [59].



Εικόνα 7 : Ιεραρχία Αναγκών κατά Maslow (Πηγή : Wikipedia)

Η ασφάλεια σύμφωνα με τις απαντήσεις που δόθηκαν συνδέεται με την παραβατικότητα και την ύπαρξη Ρομά, οι οποίοι δεν έχουν ενταχθεί στον κοινωνικό ιστό και για αυτό πρωτεύοντα ρόλο διαδραματίζει η αδιαφορία της Πολιτείας (Παράρτημα 2, Συνεντεύξεις 1^η, 2^η, 3^η, 4^η). Προτάσεις έχουν γίνει κατά καιρούς χωρίς να υπάρξει κάποια ουσιαστική αντιμετώπιση του προβλήματος. Για παράδειγμα, ειπώθηκε σε μια συνέντευξη ότι στην περιοχή της Αμυγδαλέζας βρίσκεται το στρατόπεδο ΚΑΠΟΤΑ όπου από το 1999 μεταφέρθηκαν εκατοντάδες κοντέινερ προκειμένου να φιλοξενήσουν σεισμοπαθείς. Στη συνέχεια, μεταφέρθηκαν εκεί παλιννοστούντες και Ρομά, όπου τα τελευταία χρόνια έφτασε να λειτουργεί ως καταυλισμός παραβατικότητας [60]. Σύμφωνα με επιτόπιο έλεγχο που πραγματοποιήθηκε από το Αθηναϊκό Πρακτορείο Ειδήσεων το 2017 καταγράφηκαν οι άθλιες συνθήκες που βιώνουν οι κάτοικοι του καταυλισμού. Σε συνέντευξη της η Πρόεδρος του Συλλόγου δήλωσε χαρακτηριστικά «Ζούμε δύσκολα. Εμείς, την θέλουμε την αστυνομία και δεν μπορεί μια μικρή μειοψηφία παραβατικών ατόμων να παίρνει στο λαιμό της 4.500 άτομα»[61].

κοινωνικό αντίκρισμα απέναντι στους άνεργους δημότες με μηδαμινό περιβαλλοντικό κόστος. Από την άλλη πλευρά, αυτό που τέθηκε σχεδόν από όλους τους συμμετέχοντες των συνεντεύξεων ήταν η δημιουργία ενός έργου που θα έχει πολλαπλά οικονομικά, κοινωνικά και περιβαλλοντικά οφέλη. Παρουσιάζουμε λοιπόν, ύστερα από επεξεργασία με πρόγραμμα QGIS των μεγάλων ελεύθερων εκτάσεων, την περιοχή των Λεκάνων, η οποία απεικονίζεται στον παρακάτω χάρτη. Προτείνουμε ως πιθανή τη δημιουργία σύνθετου περιβαλλοντικού πάρκου στην περιοχή των Λεκάνων όπου βρίσκεται χωροταξικά δίπλα στο Ολυμπιακό Χωριό κι υπάρχει εύκολη πρόσβαση των οχημάτων μέσω της Λεωφόρου Κύμης, η οποία επικοινωνεί με την Εθνική Οδό Αθηνών Λαμίας. Το συγκεκριμένο πάρκο μπορεί να υλοποιηθεί με τη σύμπραξη ιδιωτικών φορέων στα πρότυπα ευρωπαϊκών πόλεων.

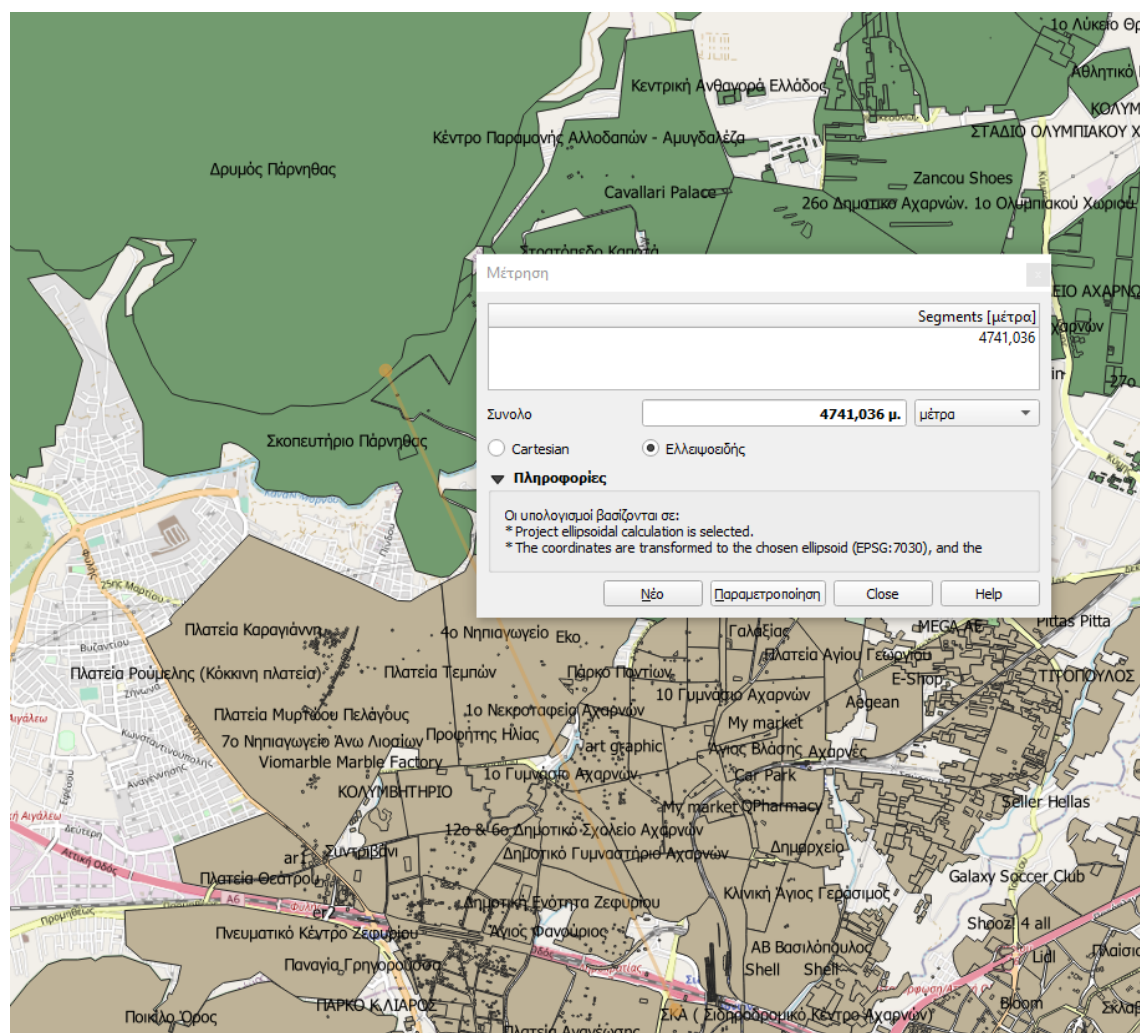


Χάρτης 6 : Περιοχή Λεκάνες (Πηγή : google.maps)

Σε συνδυασμό με τη δημιουργία των κατάλληλων υποδομών και τις νέες αστικές παρεμβάσεις, θα πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη έμφαση στην εικόνα της πόλης. Εδώ εντάσσεται μια ολοκληρωμένη διαφημιστική καμπάνια που να αναδεικνύει τα πλεονεκτήματα της και τον φυσικό της πλούτο.

Οι Αχαρνές έχουν αξιόλογη γεωγραφική θέση διότι βρίσκονται στους πρόποδες της Πάρνηθας. Η Πάρνηθα έχει υψόμετρο 1.413 μ. κι έχει κηρυχθεί ως Εθνικός Δρυμός με το Ν.Δ. 996/71 εντασσόμενη στις περιοχές Natura 2000. Όπως φαίνεται κι από τον παρακάτω χάρτη οι πρόποδες της Πάρνηθας απέχουν μόλις 4.741 μ. από το Σιδηροδρομικό Κέντρο

Αχαρνών, το οποίο βρίσκεται στην είσοδο της πόλης στην περιοχή των Κάτω Αχαρνών και το οποίο εμπεριέχεται στο οδικό δίκτυο της Αττικής οδού. Αυτό σημαίνει ότι οι κάτοικοι των Αχαρνών και ιδιαίτερα όσοι βρίσκονται σε απόσταση αναπνοής από τον εθνικό δρυμό της Πάρνηθας, έχουν τη δυνατότητα να απολαμβάνουν καλύτερη ποιότητα ζωής όσον αφορά στις συνθήκες του κλίματος και του αέρα.



Χάρτης 7 : Απόσταση ΣΚΑ – Πρόποδες Πάρνηθας (Ιδία επεξεργασία με QGIS)

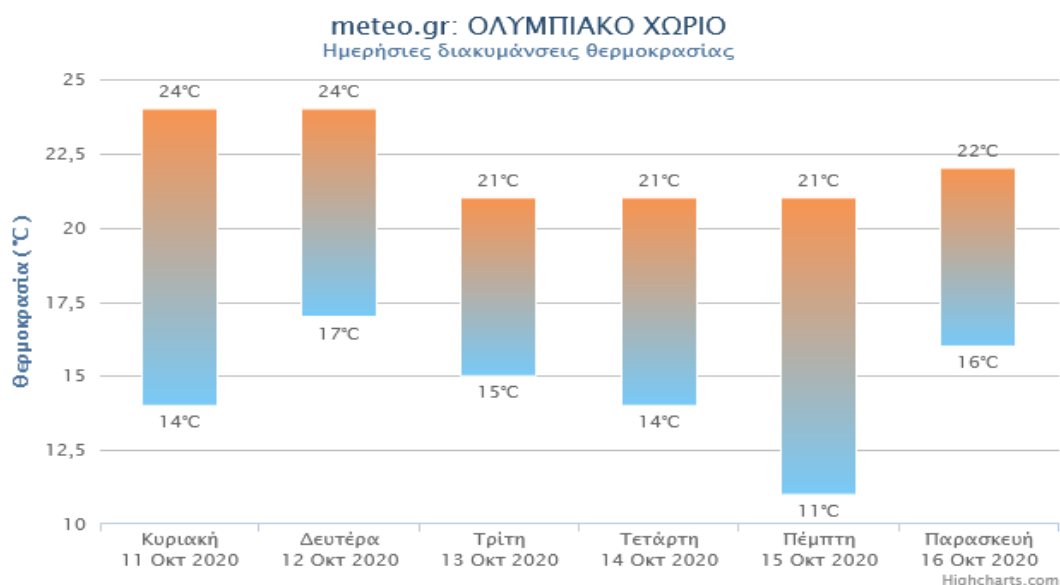
Η Πάρνηθα ως ο φυσικός πνεύμονας της Αττικής, ανανεώνει την ατμόσφαιρα της πόλης και δημιουργεί κατάλληλες προϋποθέσεις για ένα κλίμα με χαμηλή υγρασία και τουλάχιστον 2-3 βαθμούς χαμηλότερη θερμοκρασία σε σχέση με το κέντρο της Αθήνας. Παρακάτω παρατίθενται δύο εικόνες από τη σελίδα meteo.gr όπου φαίνεται ξεκάθαρα η διαφορά θερμοκρασίας η οποία επηρεάζει αντίστοιχα τον δείκτη δυσφορίας [62]. Η πρώτη εικόνα, εμφανίζει στοιχεία από την περιοχή του Ολυμπιακού Χωριού που βρίσκεται στις Αχαρνές και η δεύτερη στοιχεία από το κέντρο της Αθήνας. Με αυτό τον τρόπο, παρουσιάζουμε τα συγκριτικά πλεονεκτήματα της πόλης σε σχέση με το κέντρο της Αθήνας.

ΟΛΥΜΠΙΑΚΟ ΧΩΡΙΟ

ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ ΠΡΟΓΝΩΣΕΩΝ

ΕΚΤΥΠΩΣΗ | ENGLISH VERSION

ΠΡΟΓΝΩΣΗ ΣΚΟΝΗ **ΓΡΑΦΗΜΑΤΑ** ΣΤΑΘΜΟΙ [1] ΕΙΚΟΝΙΔΙΑ



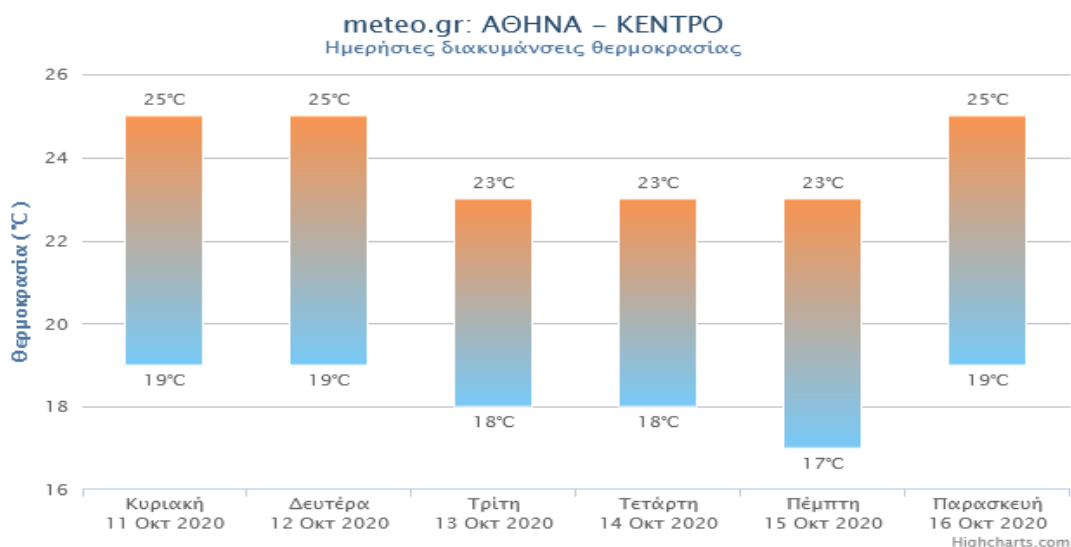
Εικόνα 6 : Θερμοκρασία Ολυμπιακού Χωριού (Πηγή : meteo.gr)

ΑΘΗΝΑ - ΚΕΝΤΡΟ

ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ ΠΡΟΓΝΩΣΕΩΝ

ΕΚΤΥΠΩΣΗ | ENGLISH VERSION

ΠΡΟΓΝΩΣΗ ΣΚΟΝΗ ΓΡΑΦΗΜΑΤΑ ΣΤΑΘΜΟΙ [3] ΕΙΚΟΝΙΔΙΑ



Εικόνα 7 : Θερμοκρασία Κέντρου Αθήνας (Πηγή : meteo.gr)

Εντούτοις, θα πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στην αυθαίρετη δόμηση και τα αυθαίρετα κτίσματα τα οποία σύμφωνα με τα αποτελέσματα των συνεντεύξεων έχουν δημιουργήσει ένα πλαίσιο άναρχης δόμησης χωρίς σχεδιασμό και πρόγραμμα επιβαρύνοντας σημαντικά

το περιβάλλον και την καθημερινότητα των πολιτών. Εάν δεν σταματήσει η περαιτέρω κατασκευή κτισμάτων εκτός σχεδίου, θα είναι πολύ δύσκολο να αντιστραφούν τα προβλήματα των οποίων η αιτία είναι το κακό ρυμοτομικό σχέδιο **κι** η άναρχη δόμηση. Όπως άλλωστε έχουμε προαναφέρει, η συμβολή των αστικών οικισμών και της αρχιτεκτονικής τους στο περιβάλλον είναι καίριας σημασίας με σκοπό την οικονομική, κοινωνική και πολιτιστική βιωσιμότητα [33]. Τα τελευταία χρόνια ο Δήμος Αχαρνών αποτελεί σημαντικό πόλο έλξης για την ανέγερση κι αγορά πρώτης κατοικίας όλων όσων θέλουν να αποδράσουν από το λεκανοπέδιο αλλά κι όσων διαθέτουν σχετικά μικρά χρηματικά ποσά για την αγορά οικοπέδου. Ως εκ τούτου, θα πρέπει να προωθηθεί η δόμηση αντισεισμικών και βιοκλιματικών κτηρίων παρέχοντας οικονομικά κίνητρα και τεχνικές συμβουλές στους νέους δημότες, έτσι ώστε να οικοδομούνται κτήρια σύμφωνα με τα πρότυπα του ισχύοντος θεσμικού πλαισίου. Ο αρχιτεκτονικός σχεδιασμός με βιοκλιματικά κριτήρια μεριμνά κατά προτεραιότητα για τη θερμική προστασία των κτιρίων χειμώνα - καλοκαίρι μέσα από κατάλληλη θερμομόνωση κι αεροστεγάνωση κτιρίου. Αξιοποιεί ειδικότερα την ηλιακή ενέργεια για τη θέρμανση των κτιρίων τη χειμερινή περίοδο και τον φυσικό φωτισμό όλο το χρόνο [56]. Επίσης θα μπορούσαμε να παραδειγματιστούμε από το SeattleGreenFactor το οποίο βαθμολογεί τη βλάστηση και τις δομές ενός οικοπέδου και τίθενται συγκεκριμένοι περιβαλλοντικοί στόχοι. Αυτό θα μπορούσε να γίνει και στα υπάρχοντα κτίσματα των οποίων οι ιδιοκτήτες θα είχαν το κίνητρο να τα ανανεώσουν με πράσινες επεμβάσεις. Επίσης, θα πρέπει να επισημανθεί για τους νέους κατοίκους, ότι η υπέρβαση των ελάχιστων στόχων που έχουν τεθεί για την ταξινόμηση της χρήσης γης, καθιστά δυνατή τη διαπραγμάτευση σχετικά με τον επιτρεπόμενο όγκο κτιρίου για το οικόπεδο, όπου περισσότερη έκταση ανά όροφο μπορεί να χτιστεί σε ένα ιδιωτικό οικόπεδο (εμπορικό ή οικιστικό), εάν η ποσότητα των πράσινων επιφανειών στην περιοχή αυξάνεται αναλόγως (LaClergue, 2007).

Όλες όμως οι αστικές παρεμβάσεις κι οι πρωτοβουλίες αναπτυξιακών δράσεων εντάσσονται στο φάσμα της πολιτικής. Μια πολιτική η οποία θα στηρίζεται στη φράση «Η Πόλη είμαστε ΕΜΕΙΣ» και θα αποσκοπεί στην παράδοση της πόλης στην επόμενη γενιά.



Βιβλιογραφία :

- 1) Ανδρικοπούλου Ε., Γιαννακού Α., Καυκαλάς Γ. και Πιτσιάβα – Λατινοπούλου Μ. (2014) : Πόλη και πολεοδομικές πρακτικές για τη βιώσιμη αστική ανάπτυξη, Κριτική , Αθήνα.
- 2) Γεωργόπουλος (1998). Γη: Ένας Μικρός και Εύθραυστος Πλανήτης. Αθήνα Gutenberg.
- 3) Ίσαρη & Πουρκός (2015). Ποιοτική μεθοδολογία έρευνας [ηλεκτρονικό βιβλίο]. Αθήνα: Σύνδεσμος Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών.
- 4) Καραμανώλης, Δ., Καρτέρης, Μ., 1998. Δασική Διαχειριστική ΙΙ, Μέθοδοι και Τεχνικές Διαχείρισης Δασών και Φυσικού Περιβάλλοντος, ΑΠΘ, Θεσσαλονίκη.
- 5) Ρόντος Κ. και Παπάνης Ε. (2006), Στατιστική Έρευνα: Μέθοδοι και Εφαρμογές, Αθήνα, Εκδόσεις Σιδέρης.
- 6) Τσιώλης (2015) : Η σχέση ποιοτικής και ποσοτικής προσέγγισης στην κοινωνική έρευνα: από τη θέση περί «ριζικής ασυμβατότητας» στο συνδυασμό ή τη συμπληρωματικότητα των προσεγγίσεων.
- 7) Alecos Kelemenis, Panagiota Galiatsatou, A methodological approach to identify policy priorities of municipalities in Greece, 2018.
- 8) Batie, S. (1988) Sustainable development: Challenges to the profession of agricultural economics. American Journal of Agricultural Economics 75: 1084–1101.
- 9) Baumol WJ, Litan RE, Schramm CJ. 2007. Good capitalism, bad capitalism, and the economics of growth and prosperity. Yale University Press, New Haven, Connecticut.
- 10) Bithas, Christofakis, 2006. Environmentally sustainable cities. Critical review and operational conditions. Sustainable Development 14 (3), 177-189.
- 11) Bithas, 2008. Tracing operational conditions for the Ecologically Sustainable Economic Development: The Pareto optimality and the preservation of the biological crucial levels. Environment, Development and Sustainability 10:373–390.
- 12) Bishop, R. (1978) Endangered species and uncertainty: the economics of a safe minimum standard. American Journal of Agricultural Economics 57: 10–18.
- 13) Brundtland, G.H., 1987. Our Common Future: World Commission on Environment and Development. Oxford University Press, Oxford.
- 14) Clark, C. W. (Ed.) (1976). Mathematical bioeconomics: The optimal management of renewable resources. New York: Wiley Interscience.

- 15) Daly, H.E., 1991. Elements of environmental macroeconomics. In: Costanza, R. (Ed.), *Ecological Economics: The Science and Management of Sustainability*. Columbia University Press, New York.
- 16) Daly, H.E., 1994. Operationalizing sustainable development by investing in natural capital. In: Jansson, A.M., Hammer, M., Folke, C., Costanza, R. (Eds.), *Investing in Natural Capital: The Ecological Economics Approach to Sustainability*. Island Press, Washington.
- 17) Dale, A., Newman, L., 2005. Sustainable development, education and literacy. *International Journal of Sustainability in Higher Education*, 6 (4), 351-362.
- 18) D'iaz S, et al. 2015. The IPBES conceptual framework—connecting nature and people. *Current Opinion in Environmental Sustainability* 14:1–16.
- 19) Daniel L. Childers, Steward T.A. Pickett, J. Morgan Grove, Laura Ogden, Alison Whitmer (2014), *Advancing urban sustainability theory and action: Challenges and opportunities*
- 20) Farr, D. (2008). *Sustainable urbanism: Urban design with nature*.
- 21) Final Report to the European Commission, *The Thematic Evaluation on the Contribution of the Structural Funds to Sustainable Development*, December 2002.
- 22) Georgescu-Roegen, N. (1979). Comment on the papers by Daly and Stiglitz. In V. K. Smith (Ed.), *Scarcity and growth reconsidered* (pp. 95–105). Baltimore: Johns Hopkins University Press.
- 23) Geir Asheim, *Canadian Journal of Economics*, 1986, vol. 19, issue 3, 395-402
- 24) Hamilton K, Ulph D (1995) *The Hartwick rule in a greenhouse world*. CSERGE, University College London.
- 25) Hartwick, J.M., 2000. *National Accounting and Capital*. Edward Elgar, Cheltenham.
- 26) Johnson, R. B. & Onwuegbuzie, A. J. (2004) *Mixed Methods Research: A Research Paradigm Whose Time Has Come*. *Educational Researcher*, 33(7), 14-26.
- 27) Jon Hartwick and Henri Barki , *Management Science*, 1994, vol. 40, issue 4, 440-465.
- 28) Johan Hedren, Bjorn-Ola Linner, *Utopian thought and the politics of sustainable development*, 2008.
- 29) Kolokotsa, Dionysia-Denia, Gerassimos Giannariakis, Kostas Gobakis, Giannis Giannarakis, Afroditi Synnefa, and Mat Santamouris. "Cool roofs and cool pavements application in Acharnes, Greece." *Sustainable Cities and Society* 37 (2018): 466-474.
- 30) La Clergue, Dave (2007): *Seattle Green Factor. Improving livability and ecological function through landscaping standards*. Seattle Department of Planning and Development, 2018.

- 31) Liu J, Dietz T, Carpenter SR, Alberti M, Folke C, Moran E, Pell AN, Deadman P, Kratz T, Lubchenco J. 2007. Complexity of coupled human and natural systems. *Science* 317:1513–1516.
- 32) Mavrommati G, Baustian MM, Dreelin EA. 2014. Coupling socioeconomic and lake systems for sustainability: a conceptual analysis using Lake St. Clair region as a case study. *Ambio* 43:275–287.
- 33) Maria Karoglou, Stella Sofia Kyvelou, Christos Boukouvalas, Chryssa Theofani, Asterios Bakolas, Magdalini Krokida and Antonia Moropoulou, (2019) Towards a Preservation–Sustainability Nexus: Applying LCA to Reduce the Environmental Footprint of Modern Built Heritage.
- 34) Mäler K-G (1991) National accounts and environmental resources. *Environmental and Resource Economics* 1:1–15.
- 35) Melica, Giulia, and Paolo Bertold. "Multilevel governance of sustainable energy policies: the role of regions and provinces to support the participation of small local authorities in the Covenant of Mayors." *Sustainable Cities and Society*, 2018.
- 36) Melica, Giulia, and Paolo Bertold. "Multilevel governance of sustainable energy policies: the role of regions and provinces to support the participation of small local authorities in the Covenant of Mayors."
- 37) Murphy E., Dingwall R., Greatbatch D, Parker S. and Watson P. (1995), *Qualitative research methods in health technology assessment: a review of the literature*, Health Technology Assessment.
- 38) Neumayer, E., 1999. *Weak Versus Strong Sustainability: Exploring the Limits of Two Opposing Paradigms*. Edward Elgar, Cheltenham.
- 39) Passet, R. (Ed.) (1979). *L'economique et le vivant*. Paris: Payot.
- 40) Pickett, S. T. A., Cadenasso, M. L., & Grove, J. M. (2004). Resilient cities: Meaning, metaphor, and models for integrating the ecological, socio-economic, and planning realms. *Landscape and Urban Planning*, 69(4), 369–384.
- 41) Paul Ekins, Sandrine Simon, Lisa Deutsch, Carl Folke, Rudolf De Groot, A framework for the practical application of the concepts of critical natural capital and strong sustainability, 2003.
- 42) Pezzey, J., 1989. *Economics Analysis of Sustainable Growth and Sustainable Development*. The World Bank, Washington.
- 43) Pezzey, J., 1992. Sustainability: an interdisciplinary guide *Environmental Values* 1, 321–362.
- 44) Rammel, C., & Van de Bergh, J. (2003). Evolutionary policies for sustainable development: Adaptive flexibility and risk minimizing. *Ecological Economics*, 48, 121–123.

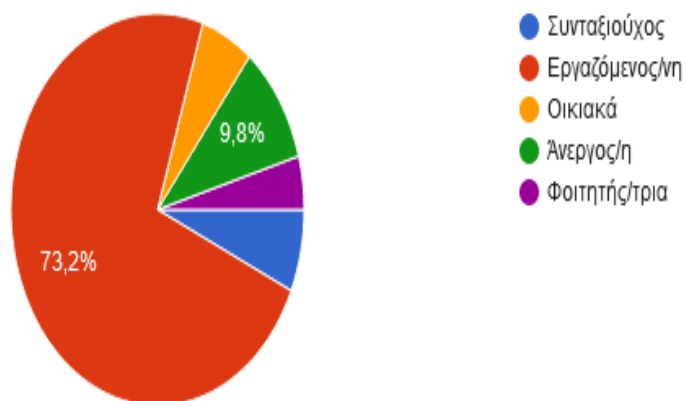
- 45) Redman, C. L., Grove, J. M., & Kuby, L. (2004). Integrating social science into the Long-Term Ecological Research (LTER) Network: Social dimensions of ecological change and ecological dimensions of social change. *Ecosystems*, 7, 161–171.
- 46) Richard B. Howarth, *Towards an operational sustainability criterion*, Elsevier, 2007.
- 47) Solow, R.M., 1974. Intergenerational equity and exhaustible resources. *Review of Economic Studies* 29–45 (symposium issue).
- 48) Solow, R. M. (1986). On the intergenerational allocation of natural resources. *Journal Environment Economics and Management*, 4, 1–24.
- 49) Solow, 1993. Sustainability: an economist's perspective. In: Dorfman, R., Dorfman, N.S. (Eds.), *Economics of the Environment*. Norton, New York.
- 50) Steffen W, Richardson K, Rockström J, Cornell SE, Fetzer I, Bennett EM, Biggs R, Carpenter SR, de Vries W, de Wit CA. 2015. Planetary boundaries: guiding human development on a changing planet. *Science* 347:1259855.
- 51) Steiner, F. (2011). *Design for a vulnerable planet*. Austin: University of Texas Press.
- 52) Turner, R.K., 1993. Sustainability: principles and practice. In: Turner, R.K. (Ed.), *Sustainable Environmental Economics and Management: Principles and Practice*. Belhaven Press, New York/London, pp. 3-36.
- 53) Von Bartalanffy, L. (1972). *Theorie generale des system as*. Paris: Dunod.
- 54) Wolch, J. R., Byrne, J., & Newell, J. P. (2014). Urban green space, public health, and environmental justice: The challenge of making cities ‘just green enough’. *Land-scape & Urban Planning*, 125, 234–244.
- 55) https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%91%CE%B5%CE%B9%CF%86%CF%8C%CF%81%CE%BF%CF%82_%CE%B1%CE%BD%CE%AC%CF%80%CF%84%CF%85%CE%BE%CE%B7
- 56) <http://kykpee.org/bioclimate-building-design-the-architecture-of-the-future/>
- 57) https://www.oasa.gr/pdf/el/ya_xyk_2015.pdf
- 58) <https://www.facebook.com/dimosacharnon/photos/a.110536643674741/398829114845491/>
- 59) https://en.wikipedia.org/wiki/Maslow%27s_hierarchy_of_needs
- 60) <https://www.tovima.gr/2017/07/04/society/aytopsia-ston-kataylismo-kapota-sto-menidi/>
- 61) <https://www.amna.gr/articlep/168555/Autopsia-tou-APE-MPE-ston-kataulismo-Kapota-sto-Menidi-video>
- 62) https://www.meteo.gr/cf.cfm?city_id=30

- 63) <https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%A0%CE%AC%CF%81%CE%BD%CE%B7%CE%B8%CE%B1>
- 64) <https://www.openstreetmap.org/export#map=15/38.0905/23.7415>
- 65) <https://www.ypes.gr/ekloges/dimotikes-kai-perifereiakes-ekloges/apotelesmata-dimotikon-nomarchiakon-eklogon>

Παράρτημα Α : Ανάλυση Διαδικτυακού Ερωτηματολογίου

Σε ποια κατηγορία ανήκετε ;

295 απαντήσεις

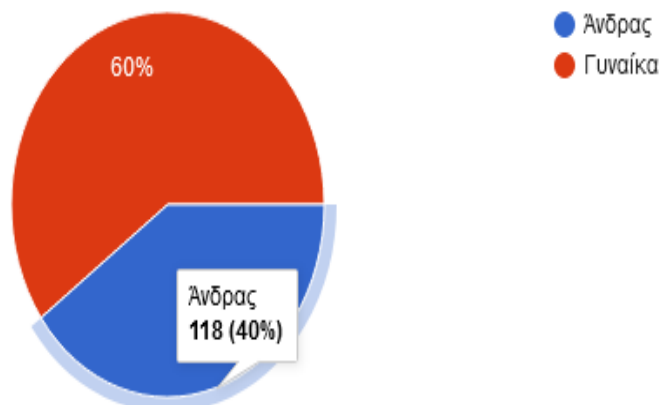


Γράφημα 7 : Κατηγορία Απασχόλησης Δημοτών

Στο ανωτέρω γράφημα εμφανίζεται η κατηγορία των συμμετεχόντων σχετικά με την ιδιότητα και την απασχόληση των συμμετεχόντων. Στα συγκεκριμένα κοινωνικά δίκτυα όπου αναρτήθηκε το ερωτηματολόγιο το 73,2% ήταν εργαζόμενοι με την κατηγορία των φοιτητών να είναι σε πολύ χαμηλότερα ποσοστά.

Φύλο

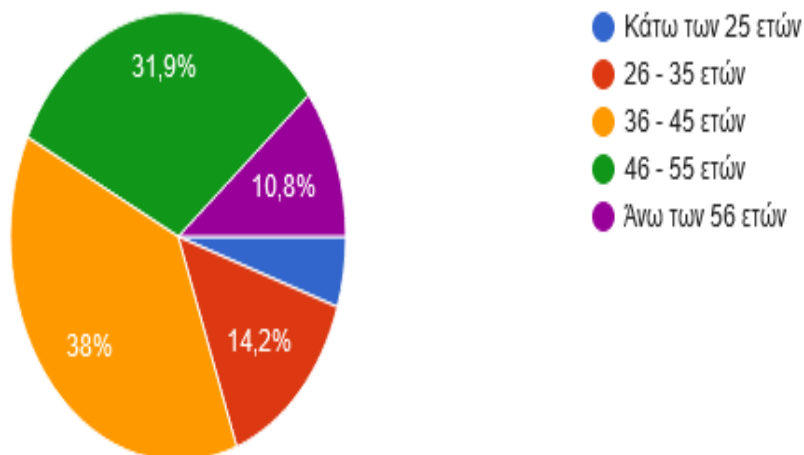
295 απαντήσεις



Γράφημα 8 : Κατηγορία Φύλου

Σε ποια ηλικιακή ομάδα ανήκετε ;

295 απαντήσεις

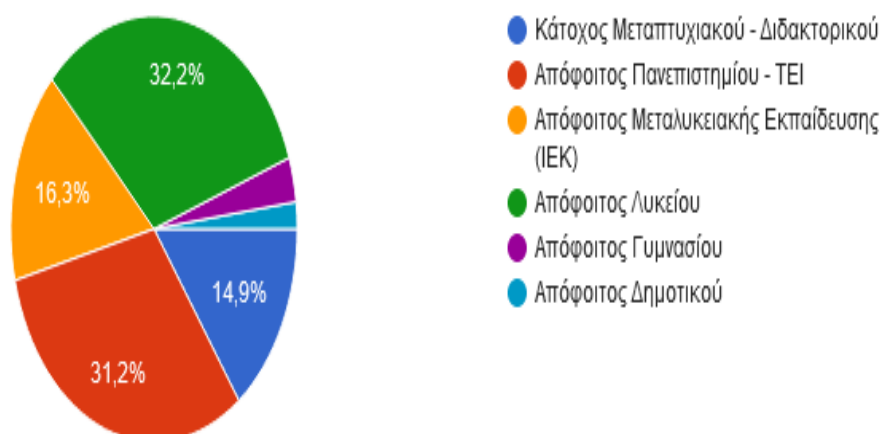


Γράφημα 9 : Ηλικιακές Κατηγορίες Δημοτών

Ο ανωτέρω πίνακας απεικονίζει την ηλικιακή διαστρωμάτωση των συμμετεχόντων. Αν συσχετιστεί με την κατηγορία της απασχόλησης τότε είναι εύλογο το ποσοστό 38% στις ηλικίες 36-45 ετών και 31,9% στις ηλικίες 46-55 ετών κι αυτό διότι είναι οι παραγωγικές ηλικίες των εργαζομένων. Γεγονός που ανταποκρίνεται απόλυτα στην πραγματικότητα.

Επίπεδο Εκπαίδευσης

295 απαντήσεις

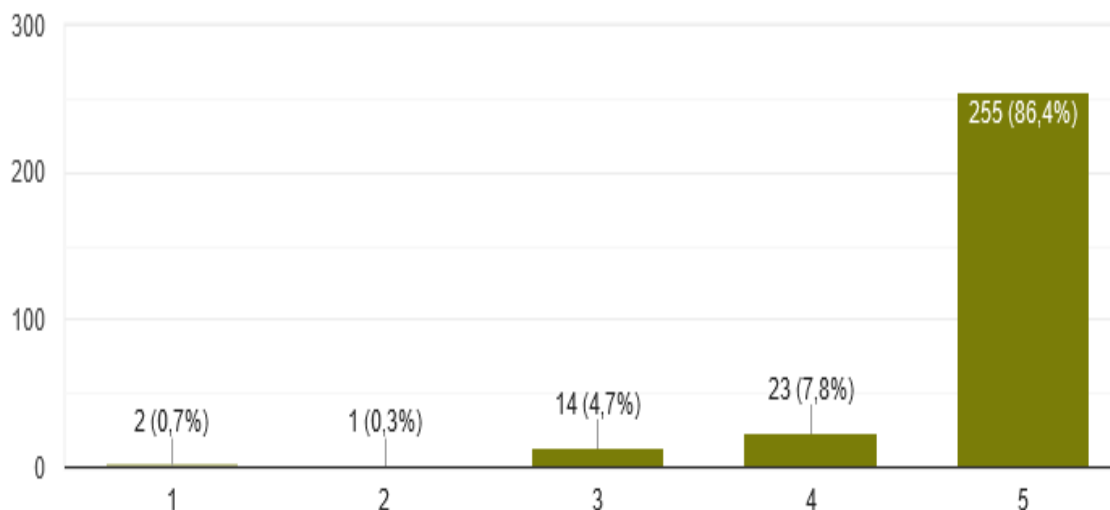


Γράφημα 10 : Επίπεδο Εκπαίδευσης Δημοτών

Η παρακάτω ερώτηση αφορά στη συχνότητα χρήσης του διαδικτύου με τα αποτελέσματα να διαμορφώνονται ως εξής :

Πόσο συχνά χρησιμοποιείτε το διαδίκτυο ;

295 απαντήσεις

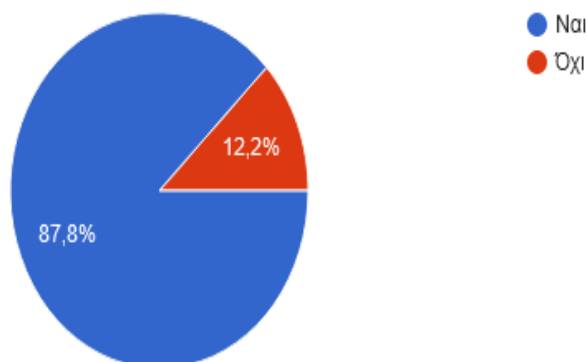


Γράφημα 11 : Ποσοστά Χρήσης Διαδικτύου

Σύμφωνα με το ανωτέρω γράφημα διαφαίνεται ότι όσοι συμμετείχαν στο ερωτηματολόγιο χρησιμοποιούν το διαδίκτυο καθημερινά κατά 86,4% . Από αυτό συμπεραίνεται ότι το διαδίκτυο έχει ενταχθεί στην καθημερινότητα των πολιτών και μάλιστα τους επηρεάζει όσον αφορά στην απόκτηση ιδεών – απόψεων. Επίσης, αποτελεί τον πλέον διαδεδομένο τρόπο ενημέρωσης αλλά κι επικοινωνίας μεταξύ των πολιτών. Αν χρησιμοποιηθεί ορθά από την εν γένει Δημοτική Αρχή, μπορεί να αποτελέσει κινητήριο δύναμη στην επίλυση πολλών προβλημάτων. Οι επόμενες δύο ερωτήσεις σχετίζονται με την οικολογική συνείδηση των δημοτών και το πώς αντιλαμβάνονται την ατομική τους ευθύνη απέναντι στο περιβάλλον.

Όταν αγοράζετε ηλεκτρικές συσκευές, διαβάζετε την ενεργειακή τους ταμπέλα ;

295 απαντήσεις

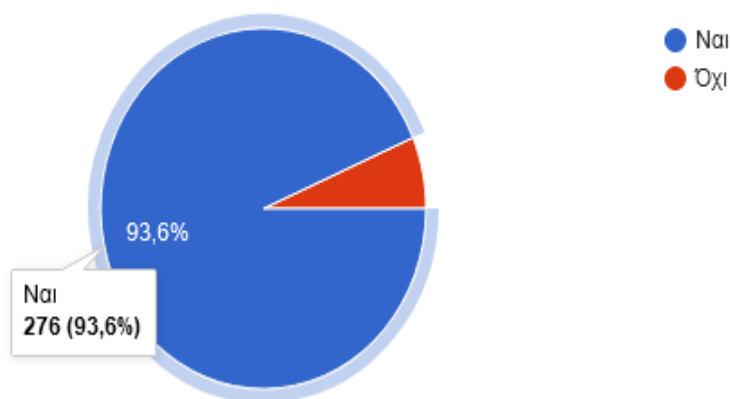


Γράφημα 12 : Ενεργειακή ταμπέλα Προϊόντων

Το ποσοστό που διαβάζει την ενεργειακή ταμπέλα ηλεκτρικών συσκευών πριν προβεί στην αγορά τους ανέρχεται στο 87,8%. Αυτό σημαίνει ότι για λόγους περιβαλλοντικής συνείδησης αλλά κι οικονομίας, οι δημότες είναι ενήμεροι για τα πλεονεκτήματα της υψηλής ενεργειακής κλάσης των ηλεκτρικών συσκευών. Η παρακάτω ερώτηση είναι προς την ίδια κατεύθυνση με τη μόνη διαφορά ότι τα ποσοστά διαφοροποιούνται κατά 5,8% ως εξής :

Έχετε υιοθετήσει τη χρήση οικιακών λαμπτήρων εξοικονόμησης ενέργειας LED ;

295 απαντήσεις



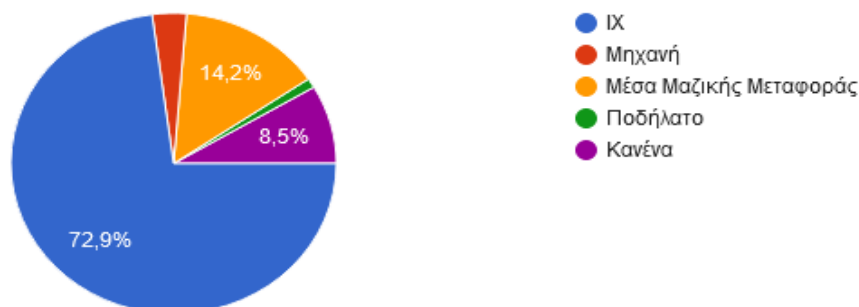
Γράφημα 13 : Χρήση Οικιακών Λαμπτήρων LED

Όπως φαίνεται στο ανωτέρω γράφημα, οι δημότες που έχουν υιοθετήσει την χρήση οικιακών λαμπτήρων εξοικονόμησης ενέργειας LED αποτελούν το 93,6% των συμμετεχόντων. Το αυξημένο ποσοστό κατά 5,8% σε σχέση με την προηγούμενη ερώτηση θεωρούμε ότι αφορά σε τετελεσμένο γεγονός. Αυτό σημαίνει ότι οι περισσότεροι δημότες έχουν ήδη αντικαταστήσει τις λάμπες παλαιού τύπου με LED διότι είναι πλέον χαμηλού

κόστους ενώ ένα ποσοστό 5,8% δεν προέβη σε αλλαγή ηλεκτρικών συσκευών τα τελευταία χρόνια και δε χρειάστηκε να διαβάσει κάποια ενεργειακή ταμπέλα. Εν συνεχεία η επόμενη ερώτηση αναφέρεται στο μέσο μετακίνησης που χρησιμοποιούν καθημερινά οι δημότες.

Ποιο από τα παρακάτω μέσα μετακίνησης, χρησιμοποιείτε καθημερινά ;

295 απαντήσεις

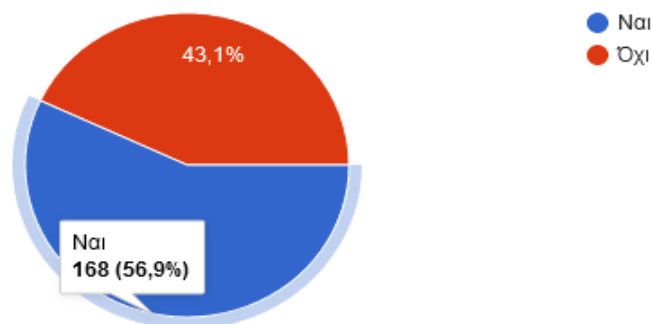


Γράφημα 14 : Χρήση Μέσων Μετακίνησης

Σύμφωνα με το γράφημα, το 72,9% χρησιμοποιεί ΙΧ, το 14,2% χρησιμοποιεί Μέσα Μαζικής Μεταφοράς και το 8,5% μετακινείται με τα πόδια. Ποδήλατο και μηχανή βρίσκονται σε πολύ χαμηλά ποσοστά. Αν αναλογιστούμε ότι οι Αχαρνές συνιστούν μία πόλη που έχει σιδηροδρομικό σταθμό τρένου και προαστιακού, καθώς επίσης και λεωφορεία γραμμής που ενώνουν την πόλη με το κέντρο της Αθήνας, τότε δημιουργείται το ερώτημα γιατί τα ποσοστά της χρήσης Μέσων Μαζικής Μεταφοράς να είναι τόσο χαμηλά. Το συγκεκριμένο ερώτημα θα προσπαθήσουμε να το απαντήσουμε λαμβάνοντας επιπλέον στοιχεία από την ποιοτική ανάλυση που θα ακολουθήσει. Η χρήση των ΙΧ επιβαρύνει σε μεγάλο βαθμό την ατμόσφαιρα με την αύξηση των ατμοσφαιρικών ρύπων κι επικίνδυνων μικροσωματιδίων για την ανθρώπινη υγεία. Διατυπώνοντας το επόμενο ερώτημα, αναφερόμαστε στον εθελοντισμό και την πρόθεση των δημοτών να ενταχθούν σε μία νέα εθελοντική ομάδα.

Θα λαμβάνετε μέρος στη δημιουργία μιας νέας δημοτικής εθελοντικής ομάδας ;

295 απαντήσεις

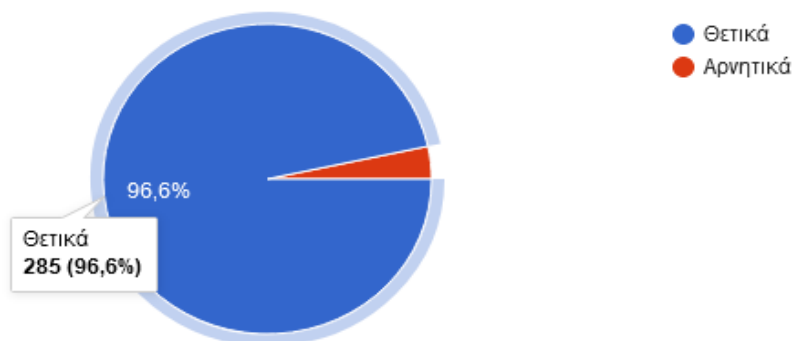


Γράφημα 15 : Εθελοντισμός

Παρά το γεγονός ότι υπάρχουν ήδη εθελοντικές ομάδες που δραστηριοποιούνται, το 56,9% των ερωτηθέντων που απάντησαν θα ήταν πρόθυμοι να ανταποκριθούν θετικά σε μια νέα πρωτοβουλία. Επίσης, αν αξιολογηθεί σε συσχέτισμό με το γεγονός ότι το 73,2% είναι εργαζόμενοι, τότε αυτό δείχνει ότι οι δημότες δε μένουν αμέτοχοι παρατηρητές των γεγονότων και θέλουν να συνεισφέρουν σε οτιδήποτε αποσκοπεί στο κοινό όφελος. Στη συνέχεια ακολουθεί μια ερώτηση που σχετίζεται με τη δωρεάν παραχώρηση γης σε ανέργους για βιολογικές καλλιέργειες. Η ερώτηση τοποθετήθηκε για να θιχτεί η ευαισθησία που έχει ο δημότης των Αχαρνών έναντι του φαινομένου της ανεργίας κι η συλλογικότητα που τον διακρίνει στην αντιμετώπιση της.

Πως θα αξιολογούσατε τη δωρεάν παραχώρηση ελεύθερων χώρων για αστικές βιολογικές καλλιέργειες σε άνεργους δημότες;

295 απαντήσεις

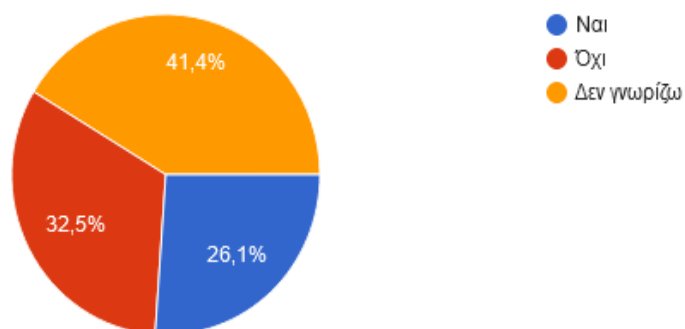


Γράφημα 16 : Αστικές Καλλιέργειες

Το αποτέλεσμα από το παραπάνω γράφημα κρίνεται ενθαρρυντικό με 96,6% να αξιολογούν θετικά μια ανάλογη πρωτοβουλία αντιμετώπισης της ανεργίας. Βέβαια η ερώτηση αφορά στις βιολογικές καλλιέργειες, οι οποίες θα συντελέσουν στην ενασχόληση κάποιων ανέργων με την πρωτογενή παραγωγή και ταυτόχρονα δε θα επιβαρύνουν το περιβάλλον. Όσον αφορά στην επιβάρυνση του περιβάλλοντος τέθηκε η επόμενη ερώτηση, ώστε να αποκτήσουμε στοιχεία για τα εργοστάσια της πόλης και την δραστηριότητα τους από την οπτική γωνία των δημοτών.

Υπάρχουν στην περιοχή σας, εργοστάσια που μολύνουν την γύρω περιοχή ;

295 απαντήσεις



Γράφημα 17 : Εργοστάσια Δήμου Αχαρνών

Το 41,4% απάντησε ότι δεν γνωρίζει αν υπάρχουν εργοστάσια στην περιοχή που να μολύνουν την ατμόσφαιρα. Το 32,5% απάντησε ότι δεν υπάρχουν τέτοια εργοστάσια και το 26,1% απάντησε θετικά. Αυτό που πρέπει να συσχετίσουμε στα πλαίσια της έρευνας είναι τις θετικές απαντήσεις και τις περιοχές από όπου προήλθαν. Για αυτόν το λόγο και με τη βοήθεια του excel φτιάξαμε τον παρακάτω πίνακα :

A/A	ΠΕΡΙΟΧΕΣ	ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΕΣ	ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΑ
1	Αγία Άννα	42	11
2	Αγία Παρασκευή	7	1
3	Άγιος Αθανάσιος	3	1
4	Άγιος Ιωάννης Ρώσος	1	0
5	Άγιος Πέτρος	14	4
6	Αγριλέζα	2	2
7	Αυλίζα	5	1
8	Βαρυμπόμπη	4	2
9	Θρακομακεδόνες	34	4
10	Κέντρο Αχαρνών	86	21

11	Κόκκινος Μύλος	41	13
12	Λαθέα	17	4
13	Λεκάνες	0	0
14	Μεγάλα Σχοίνα	6	3
15	Μεσονύχι	1	1
16	Μονομάτι	1	1
17	Μπόσκιζα	3	2
18	Νεάπολη	7	2
19	Ολυμπιακό Χωριό	4	0
20	Πανόραμα	1	0
21	Πλάτωνας	1	0
22	Προφήτης Ηλίας	2	0
23	Πύργουθι	5	0
24	Χαμόμυλος	2	1
25	Χαραυγή	6	3
		295	77

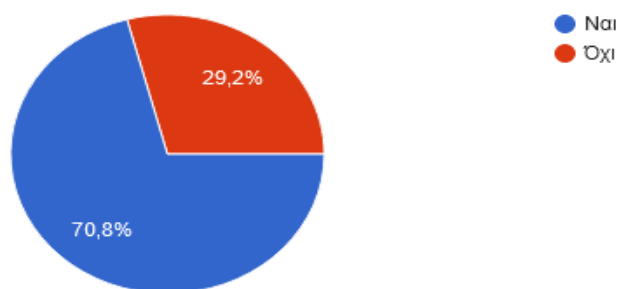
Πίνακας 5 : Ύπαρξη Εργοστασίων που Ρυπαίνουν

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα **κι** αυτούς που απάντησαν στο ερωτηματολόγιο έχουμε τα εξής : το 100% όσων απάντησαν από Αγριλέζα, Μεσονύχι, Μονομάτι απάντησαν ότι υπάρχουν εργοστάσια που ρυπαίνουν την περιοχή. Ακολουθούν οι περιοχές από Βαρυμπόμπη, Χαμόμυλο και Χαραυγή με 50% θετική απάντηση και Μπόσκιζα 66,6%. Επίσης, ακολουθεί η περιοχή του Αγίου Αθανασίου με 33,33%, του Κόκκινου Μύλου με 31,71% , του Αγίου Πέτρου με 28,57%, της Νεάπολης με 28,57%, της Αγίας Άννας με 26,19% και το κέντρο των Αχαρνών με 24,42%. Αυτό που μας κάνει ιδιαίτερη εντύπωση είναι ότι σε πολύ λίγες περιοχές απάντησαν οι πολίτες αρνητικά ή είχαν μικρά ποσοστά οι θετικές απαντήσεις. Επιπλέον, προς αξιολόγηση τίθεται και το ποσοστό του 41,4% που αντιστοιχεί στον πληθυσμό που δε γνωρίζει. Η συγκεκριμένη ερώτηση αφορά στην περιοχή διαμονής και βάσει λογικής θα έπρεπε κάποιος να γνωρίζει αν υπάρχουν εργοστάσια ή αν τα εργοστάσια που υπάρχουν μολύνουν την περιοχή. Αξίζει να σημειωθεί ότι εντάσσεται στα δικαιώματα του εκάστοτε δημότη να ζητήσει από τη Δημοτική Αρχή

τη μέτρηση της ατμοσφαιρικής ρύπανσης που υφίσταται η περιοχή διαμονής του, από τη λειτουργία εργοστασίου μέσα στον οικισμό. Εντούτοις, η Δημοτική Αρχή σε συνεργασία με το Υπουργείο Περιβάλλοντος πρέπει να μετράει σε τακτά χρονικά διαστήματα τον αέρα, τον ήχο και ότι άλλο άπτεται της υποβάθμισης του περιβάλλοντος. Στη σειρά βρίσκεται η ερώτηση σχετικά με την ύπαρξη κάδων ανακύκλωσης, ώστε να έχει την δυνατότητα ο κάθε δημότης να ανακυκλώσει τα απορρίμματα του. Η ανακύκλωση συμβάλλει καταλυτικά στην μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου. Αν όμως δεν υπάρχουν κάδοι, τότε ποιος έχει την ευθύνη ;

Υπάρχουν στην γειτονιά σας κάδοι ανακύκλωσης;

295 απαντήσεις



Γράφημα 18 : Κάδοι Ανακύκλωσης

Το αποτέλεσμα που πήραμε από τις απαντήσεις των δημοτών είναι απογοητευτικό διότι εμφανίζει ότι κατά 70,8% οι δημότες δεν έχουν κάδους ανακύκλωσης στη γειτονιά τους. Η απάντηση μπορεί να γίνει πιο συγκεκριμένη κι αποτελεσματική αν βρούμε τις περιοχές όπου υπάρχει η έλλειψη των κάδων. Έτσι λοιπόν, θα επεξεργαστούμε τα στοιχεία ώστε να προκύψει ο παρακάτω πίνακας :

A/A	ΠΕΡΙΟΧΕΣ	ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΕΣ	ΕΛΛΕΙΨΗ ΚΑΔΩΝ
1	Αγία Άννα	42	14
2	Αγία Παρασκευή	7	3
3	Άγιος Αθανάσιος	3	1
4	Άγιος Ιωάννης Ρώσος	1	1
5	Άγιος Πέτρος	14	4
6	Αγριλέζα	2	0

7	Αυλίζα	5	2
8	Βαρυμπόμπη	4	1
9	Θρακομακεδόνες	34	15
10	Κέντρο Αχαρνών	86	18
11	Κόκκινος Μύλος	41	10
12	Λαθεία	17	4
13	Λεκάνες	0	0
14	Μεγάλα Σχοίνα	6	3
15	Μεσονύχι	1	1
16	Μονομάτι	1	1
17	Μπόσκιζα	3	1
18	Νεάπολη	7	0
19	Ολυμπιακό Χωριό	4	0
20	Πανόραμα	1	0
21	Πλάτωνας	1	0
22	Προφήτης Ηλίας	2	0
23	Πύργουθι	5	5
24	Χαμόμυλος	2	1
25	Χαραυγή	6	2
		295	87

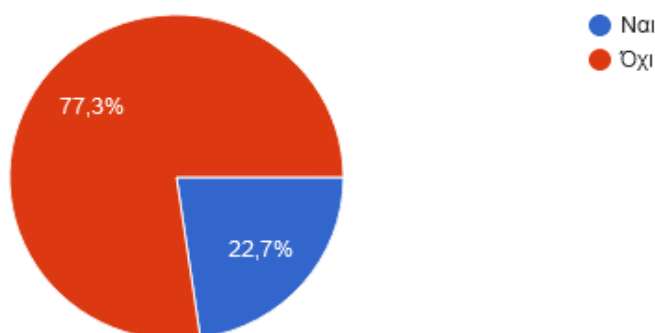
Πίνακας 6: Στοιχεία Κάδων Ανακύκλωσης ανά Περιοχή

Αν μετρήσουμε ποσοστιαία την έλλειψη κάδων σύμφωνα με όσους απάντησαν τότε θα διαπιστώσουμε τα εξής : Οι περιοχές του Αγίου Ιωάννη Ρώσσου, Μεσονύχι , Μονομάτι και Πύργουθι έχουν 100% έλλειψη σε κάδους ανακύκλωσης. Ακολουθούν οι περιοχές των Μεγάλων Σχοίνων και του Χαμόμυλου με 50% έλλειψη , των Θρακομακεδόνων με

46,12%, της Αγίας Παρασκευής με 42,86%, της Αυλίζας με 40% , της Αγίας Άννας, Αγίου Αθανασίου, Μπόσκιζας και Χαραυγής με 33,33% αντίστοιχα η καθεμιά. Στη συνέχεια ακολουθούν οι περιοχές του Αγίου Πέτρου με 28,57%, του Κόκκινου Μύλου με 24,39%, της Λαθείας με 23,53%, του Κέντρου των Αχαρνών με 20,93%. Αντιλαμβανόμαστε λοιπόν ότι το πρόβλημα είναι αρκετά μεγάλο διότι η ύπαρξη κάδων ανακύκλωσης δεν είναι αυτονόητη στο δήμο Αχαρνών. Το πρόβλημα στα σημεία όπου υπάρχουν κάδοι, εντείνεται από την καταγραφή ογκωδών απορριμμάτων τα οποία δυσχεραίνουν την κυκλοφορία των οχημάτων και αποτελούν εστία μόλυνσης για την υγεία των πολιτών. Για αυτόν το λόγο δημιουργήθηκε η επόμενη ερώτηση η οποία αφορά στη γνώση του δημότη για σημεία ογκωδών απορριμμάτων.

Γνωρίζετε σε ποια σημεία μπορείτε να πετάξετε ογκώδη απορρίμματα (πχ. μπάζα) ;

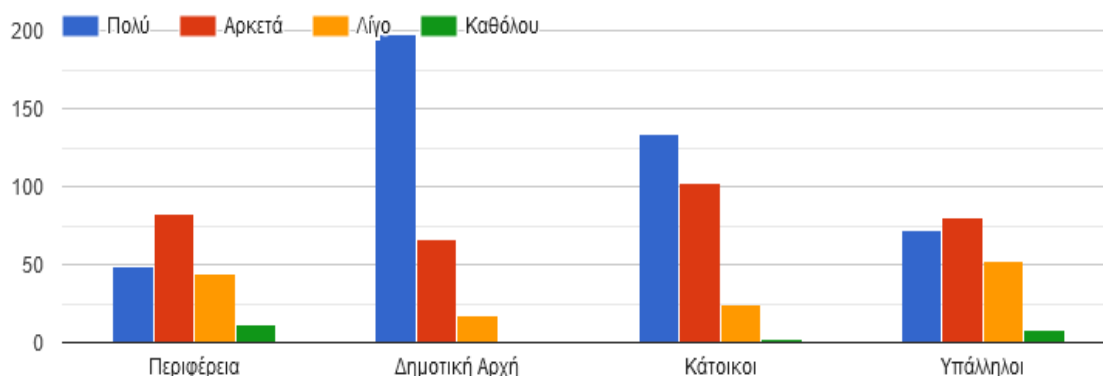
295 απαντήσεις



Γράφημα 19 : Ογκώδη Απορρίμματα

Η απάντηση που ελήφθη από την ανωτέρω ερώτηση ήταν αρνητική σε ποσοστό 77,3% **κι** αυτό έχει δύο ερμηνείες. Η πρώτη σχετίζεται με την απουσία οποιασδήποτε προσπάθειας επίλυσης του προβλήματος από τη Δημοτική Αρχή. Η δεύτερη αφορά στην απουσία ενημέρωσης των δημοτών και την ελλειμματική επικοινωνία σχετικά με την καθημερινότητα τους. Προκειμένου να εκμαιεύσουμε την άποψη των δημοτών σχετικά με την απόδοση ευθυνών που αντιστοιχούν σε αρμόδιους φορείς για την έλλειψη αποτελεσματικής καθαριότητας, τα αποτελέσματα ήταν τα εξής :

Ποιος ευθύνεται για την καθαριότητα και σε ποιο βαθμό ;



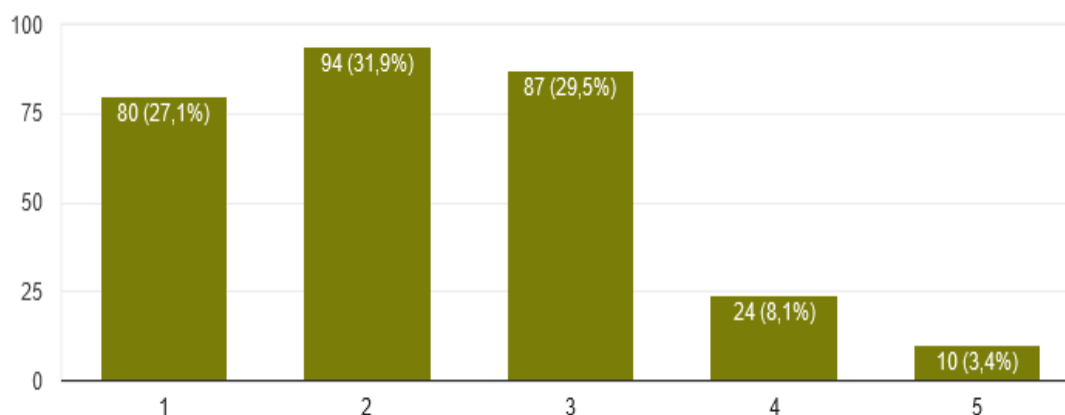
Γράφημα 20 : Ευθύνη περί Καθαριότητας

Τα αποτελέσματα ανέδειξαν ως κύριο υπεύθυνο για την καθαριότητα την Δημοτική Αρχή σε ποσοστό 100% και δεύτερη να έρχεται η ατομική ευθύνη με 72% . Ακολουθεί η ευθύνη των υπαλλήλων καθαριότητας με 35% και της Περιφέρειας με 24% όσον αφορά στην απόδοση υψηλής ευθύνης. Σε αυτή την περίπτωση έχουμε να παρατηρήσουμε ότι ο δημότης αντιλαμβάνεται ότι το καθαρό περιβάλλον εξαρτάται από όλους κι η ατομική ευθύνη έχει πρωταρχικής σημασίας ρόλο. Επίσης, αναζητούνται ευθύνες κι από τους υπάλληλους καθαριότητας όπου κάποιοι εκ των οποίων δεν ανταποκρίνονται στις υποχρεώσεις τους. Η συλλογικότητα σε κάθε είδους πρόβλημα είναι μονόδρομος ώστε να έχουμε το επιθυμητό αποτέλεσμα. Ένα αποτέλεσμα που όμως, από ότι φαίνεται κι από το παρακάτω γράφημα δεν είναι το επιθυμητό **κι** οι δημότες δεν είναι ικανοποιημένοι.

Πως αξιολογείτε την Καθαριότητα των Κοινόχρηστων Χώρων του Δήμου (δρόμοι, πάρκα, πλατείες) ;



295 απαντήσεις

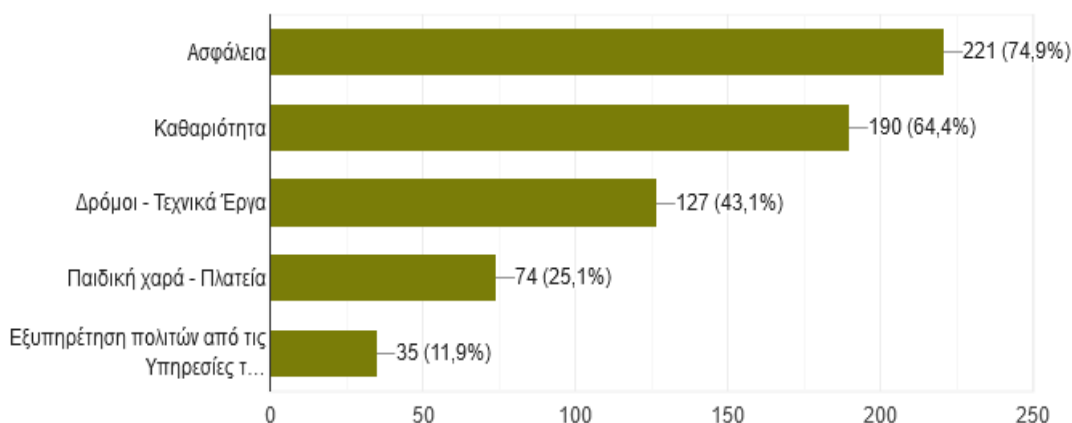


Γράφημα 21 : Αξιολόγηση Καθαριότητας Κοινόχρηστων Χώρων

Το 27,1% αξιολόγησε την καθαριότητα πολύ αρνητικά, το 31,9% αρνητικά και το 29,5% μέτρια. Αυτό σημαίνει ότι το 88,5% των δημοτών αξιολόγησε την καθαριότητα των κοινόχρηστων χώρων από μέτρια έως πολύ αρνητικά. Το υπόλοιπο 11,5% απάντησε ικανοποιητικά έως πολύ ικανοποιητικά κι έρχεται σε σύνδεση με το μικρό ποσοστό όσων είχαν κάδους ανακύκλωσης και γνώριζαν τα σημεία απόρριψης ογκωδών απορριμμάτων. Όμως η καθαριότητα δε συνιστά τη μοναδική προτεραιότητα των πολιτών σε ένα δήμο. Έτσι λοιπόν, ερωτήθηκαν και σύμφωνα με κατηγορίες προβλημάτων που αντιμετωπίζουν οι δημότες Αχαρνών, τι έχει σημασία για την ποιότητα ζωής τους και δεν είναι ικανοποιημένοι.

Μπορείτε να επιλέξετε δύο από τα παρακάτω, που έχουν σημασία για την ποιότητα ζωής σας και δεν είστε ικανοποιημένος ;

295 απαντήσεις



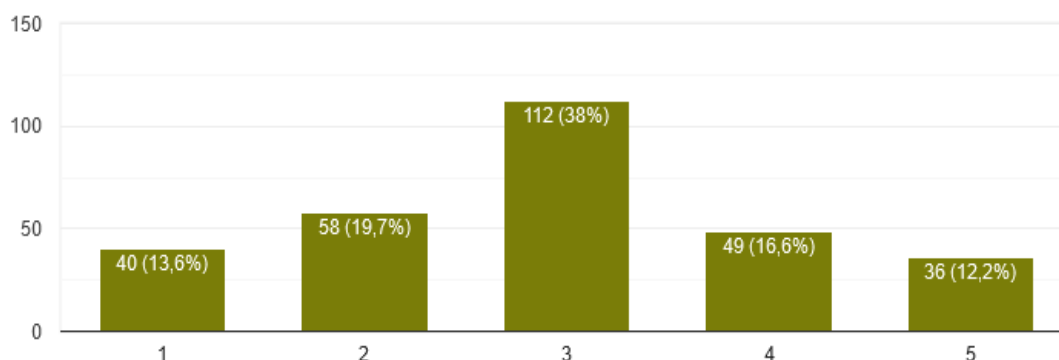
Γράφημα 22 : Προτεραιότητες Δημοτών

Τα αποτελέσματα που φαίνονται από το ανωτέρω γράφημα είναι τα εξής : Το 74,9% θεωρεί σημαντικότερη την ασφάλεια με την καθαριότητα να έρχεται δεύτερη με 64,4% , τα τεχνικά έργα- δρόμοι με 43,1%, τις πλατείες – παιδικές χαρές με 25,1% και την εξυπηρέτηση των πολιτών από τις υπηρεσίες του δήμου με 11,9%. Η ασφάλεια των δημοτών βρίσκεται πρώτη στην προτεραιότητα των πολιτών σε μια περιοχή που μαστίζεται από εγκληματικότητα και παραβατικότητα. Το κοινωνικό κόστος είναι πολύ μεγάλο όταν οι πολίτες το αντιλαμβάνονται κατά αυτόν τον τρόπο κι έχει δυσάρεστες συνέπειες στην ποιότητα ζωής τους. Εφόσον οι πολίτες θεωρούν ότι δεν είναι ακόμα ικανοποιημένοι από την ασφάλεια και την καθαριότητα τοποθετήθηκε μία ερώτηση αξιολόγησης της προσπάθειας που καταβάλλει η Δημοτική Αρχή.

Πως αξιολογείτε την προσπάθεια της νέας Δημοτικής Αρχής μέχρι στιγμής ;



295 απαντήσεις



Γράφημα 23 : Αξιολόγηση Δημοτικής Αρχής

Η αξιολόγηση της νέας Δημοτικής Αρχής μόλις ένα χρόνο μετά την ανάληψη των καθηκόντων της έχει ως εξής : το μεγαλύτερο ποσοστό αξιολόγησε με μέτρια την προσπάθεια της και ποσοστό 38%, πολύ αρνητικά 13,6% , αρνητικά 19,7% , θετικά 16,6% και πολύ θετικά 12,2%. Αναλύοντας με excel τα αρνητικά και θετικά αποτελέσματα για τις περιοχές που είχαμε το μεγαλύτερο ποσοστό καταλήγουμε στη διαμόρφωση του παρακάτω πίνακα :

Δημοτικά Διαμερίσματα	Αρνητικά ή Πολύ Αρνητικά	Θετικά ή Πολύ Θετικά
Αγία Άννα	23,81%	30,95%
Άγιος Πέτρος	42,86%	28,57%
Θρακομακεδόνες	41,18%	20,59%
Κέντρο Αχαρνών	27,91%	36,05%
Κόκκινος Μύλος	39,02%	19,51%
Λαθεία	29,41%	35,29%

Πίνακας 7 : Αξιολόγηση Δημοτικής Αρχής ανά Περιοχή

Οι Περιοχές των Θρακομακεδόνων, Αγίου Πέτρου και Κόκκινου Μύλου ήταν αυτές που αξιολόγησαν περισσότερο αρνητικά τη νέα Δημοτική Αρχή με ποσοστό γύρω από το 40%. Στις περιοχές του κέντρου Αχαρνών, της Αγίας Άννας και της Λαθείας να υπερέχει η θετική αξιολόγηση έναντι της αρνητικής. Για όλα υπάρχει μια εξήγηση κι από τα αποτελέσματα εξάγουμε το συμπέρασμα ότι όλες οι περιοχές εντός του ίδιου δήμου δε βρίσκονται στο

ίδιο επίπεδο βασικών υποδομών. Η κάθε περιοχή αποτελεί μια ξεχωριστή οντότητα με τα προβλήματα και τις ιδιαιτερότητές της. Μια ανάλυση από μέσα προς τα έξω θα βοηθήσει την Δημοτική Αρχή να αποκτήσει μια ολοκληρωμένη εικόνα σχετικά με τις επιλογές που έχει και το σχεδιασμό που αρμόζει σε μια ολιστική αντιμετώπιση των προβλημάτων. Εντούτοις, με το μεγαλύτερο ποσοστό να συγκεντρώνει μια μέτρια αξιολόγηση, δείχνει ότι οι δημότες ελπίζουν σε ένα καλύτερο μέλλον με απτά αποτελέσματα προς τη βιώσιμη ανάπτυξη της πόλης τους.

Η ποσοτική ανάλυση μας βοήθησε να εξάγουμε κάποια βασικά συμπεράσματα για τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι δημότες και τη στάση που έχουν απέναντί τους. Προσπαθώντας να εκμεταλλευτούμε όλα τα πλεονεκτήματα από διαθέσιμες τεχνικές, στη συνέχεια θα προχωρήσουμε σε ποιοτική ανάλυση μέσω της διεξαγωγής συνεντεύξεων.

Παράρτημα Β : Ανάλυση των Συνεντεύξεων

Συγκεκριμένα, διεξήχθησαν συνεντεύξεις υπό την μορφή συζήτησης στα εξής πρόσωπα που έχουν ασχοληθεί με την Τοπική Αυτοδιοίκηση του Δήμου Αχαρνών :

Τάσος Μουστακάτος, Δήμαρχος Αχαρνών 1988-1998

Σωτήρης Ντούρος, Δήμαρχος Αχαρνών 2011-2014

Γιάννης Κασσαβός, Δήμαρχος Αχαρνών 2014-2019

Σπύρος Βρεττός, Δήμαρχος Αχαρνών 2019 έως και σήμερα

Ξαγοράρης Νικόλαος, Αντιδήμαρχος Περιβάλλοντος, Πρασίνου και Αστικής Ανάπτυξης τις περιόδους 2012-2014 και 2019 έως και σήμερα.

Συνέντευξη 1^η

Ξεκινώντας τη σειρά των συνεντεύξεων πρέπει να σημειωθεί ότι όλες πλην του νυν Δημάρχου πραγματοποιήθηκαν στο γραφείο του Αντιδημάρχου Περιβάλλοντος και Αστικών Παρεμβάσεων κ. Νικόλαου Ξαγοράρη. Η συνέντευξη με το Δήμαρχο Αχαρνών της περιόδου 1989-1999 Τάσο Μουστακάτο, ξεκίνησε την Παρασκευή 2 Οκτωβρίου 2020 και ώρα 10.10 και τελείωσε στις 11.30. Έτσι λοιπόν, αφού προηγήθηκε η ενημέρωση για την εγγραφή της συνομιλίας σε συσκευή κινητού τηλεφώνου και ο πρόλογος για το θέμα, ύστερα ξεκίνησαν οι ερωτήσεις :

“ Από την χρονική περίοδο που ήσασταν Δήμαρχος μέχρι σήμερα άλλαξαν πολλά. Υπάρχουν όμως κάποια προβλήματα που υφίστανται ακόμη και σήμερα και σχετίζονται άρρηκτα με την αστική και βιώσιμη ανάπτυξη του δήμου Αχαρνών. Ποιο είναι το σημαντικότερο από όλα αυτά ;”

Όταν αναφερόμαστε στην αστική ανάπτυξη, ουσιαστικά αναφερόμαστε στο χρονικό διάστημα μετά το φαινόμενο της αστυφιλίας όπου ο κόσμος μετανάστευσε στις πόλεις για διάφορους λόγους με κυριότερο την εργασία και ένα καλύτερο βιοτικό επίπεδο. Η βιώσιμη αστική ανάπτυξη είναι μία έννοια στην οποία εμπλέκονται πολλοί φορείς όπως είναι η εκάστοτε Κυβέρνηση, η Τοπική Αυτοδιοίκηση, διάφοροι άλλοι φορείς και οι δημότες οι οποίοι διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο. Αυτό που πρέπει να γίνει σαφές είναι ότι στον δήμο Αχαρνών δεν σταμάτησαν ποτέ να δημιουργούνται προβλήματα. Η αρχή έγινε με την απορρόφηση χιλιάδων παλιννοστούντων που ήρθαν ξαφνικά και χωρίς σχεδιασμό να μετοικίσουν σε ένα δήμο ο οποίος δεν είχε ακόμα οργανωμένο σχέδιο πόλης. Έτσι δημιουργήθηκαν πολλά χωροταξικά προβλήματα με τους νέους κάτοικους να χτίζουν αυθαίρετα και ανοργάνωτα χωρίς να υπάρχει κάποιος να συντονίζει την κατάσταση. Η

Κυβέρνηση επίσης είχε ως επιλογή να επιλέξει τις Αχαρνές για την εγκατάσταση των μονάδων της ΔΕΗ, της ΕΥΔΑΠ καθώς επίσης τριών στρατοπέδων. Οι αρμοδιότητες αυτόματα αυξήθηκαν και όσο αυξάνονται οι αρμοδιότητες μιας Τοπικής Αυτοδιοίκησης χωρίς την αύξηση των εσόδων τότε δημιουργούνται προβλήματα δυσεπίλυτα. Θα έπρεπε λοιπόν οι πόροι της Τοπικής Αυτοδιοίκησης να είναι θεσμικοί και όχι να επηρεάζονται από την ευρύτερη οικονομική κατάσταση. Αυτό θα συνέδεε την αύξηση των αρμοδιοτήτων με ποιοτική αναβάθμιση της Τοπικής Αυτοδιοίκησης μέσω της αύξησης των πόρων.

“Πως συνδέονται οι φυσικές καταστροφές με τη βιώσιμη αστική ανάπτυξη ;”

Οι φυσικές καταστροφές συνδέονται άμεσα με την βιώσιμη ανάπτυξη, διότι γίνονται απότομα και αν δεν υπάρχει οικονομική στήριξη από την εκάστοτε Κυβέρνηση σε πάει πολλά χρόνια πίσω. Για παράδειγμα ο σεισμός που έπληξε τις Αχαρνές το 1999 δημιούργησε πολλά προβλήματα με οικίες γκρεμισμένες και κόσμο χωρίς στέγη. Θα έπρεπε να υπάρξει μια μελέτη για ανάπλαση της περιοχής από την αρχή και να υλοποιηθεί άμεσα. Σε όλα αυτά η ευθύνη της Τοπικής Αυτοδιοίκησης έγκειται στην τοποθέτηση διεκδικήσεων και μάλιστα μαζί με τους δημότες. Γεγονός που σημαίνει ότι πρέπει να επικοινωνείς και να έχεις τους δημότες ενημερωμένους και συνυπεύθυνους για καθετί που συμβαίνει στον τόπο.

“ Ο Δήμος Αχαρνών είναι ένας δήμος με πολλούς κατοίκους, μαγαζιά, επιχειρήσεις και τεράστιες εκτάσεις προς εκμετάλλευση. Πώς έφτασε να βρίσκεται με χρέος 35 εκατομμυρίων ευρώ και να λειτουργεί υπό το καθεστώς Παρατηρητηρίου ;”

Το πρόβλημα ξεκίνησε από τις δημοτικές επιχειρήσεις που ανήκαν στο δήμο ΔΕΑΔΑ και ΔΕΤΕΔΑ όπου μετά το έτος 1999 από 325 υπαλλήλους που εργάζονταν προσλήφθηκαν επιπλέον 1.500. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα ο δήμος να επιβαρυνθεί με ένα πολύ μεγάλο μισθολογικό κόστος, το οποίο δεν είχε κάποιο θετικό αντίκρισμα. Οι επιπλέον υπάλληλοι δεν χρειάζονταν και οι προσλήψεις εξυπηρετούσαν πολιτικά συμφέροντα. Εκείνη την περίοδο ήταν που ξεκίνησε ο σχεδιασμός του Ολυμπιακού Χωριού για να εξυπηρετήσει τις ανάγκες της Ολυμπιάδας του 2004. Ο σχεδιασμός ήταν ελλιπής και ενώ είχαν γίνει συγκεκριμένες προτάσεις για την χάραξη οδικού δικτύου σε 4 άξονες δεν υλοποιήθηκε παρά μία διάνοιξη του δικτύου μέσω της Λεωφόρου Κύμης. Ως εκ τούτου η αστική ανάπτυξη περιλαμβάνει όχι μόνο σχεδιασμό αλλά και υλοποίηση, παρακολούθηση των έργων και απολογισμό. Επίσης ένας ακόμη λόγος που φτάσαμε στην χρεωκοπία ήταν τα ληστρικά επιτόκια του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων με 10% και άνω, πολύ υψηλότερα από οποιαδήποτε εμπορική τράπεζα. Αυτό είχε ως συνέπεια να υπάρχει δυσκολία στην αποπληρωμή των δανείων μέχρι που φτάσαμε σε σημείο να δανειστούμε από την GoldmanSachs με επιτόκιο 3,2% το ποσό των 35 εκ. € έτσι ώστε να ξεχρεώσουμε τα 15 εκ. € που χρωστούσαμε στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων. Επιπλέον, τα 10

εκ. € προορίζονταν για να καλυφθεί το χρέος των δύο δημοτικών επιχειρήσεων και τα υπόλοιπα 10εκ. € προορίζονταν για έργα που δεν έγιναν ποτέ.

“Τα έργα δεν υλοποιήθηκαν αλλά απαλλοτριώσεις με πολύ υψηλές αποζημιώσεις έγιναν. Οι εκτάσεις που έχει ο δήμος είναι ανεκμετάλλευτες ακόμη και σήμερα. Δεν συνδέονται οι απαλλοτριώσεις με συγκεκριμένα έργα ;”

Το έργο εμπεριέχει την απαλλοτρίωση, οπότε όταν γίνει μια μελέτη τότε προβαίνεις σε απαλλοτρίωση ώστε να την εντάξεις στο έργο. Το κακό ήταν ότι στην περίπτωση μας δεν ίσχυσε αυτό. Στο δήμο έγιναν διάφορες απαλλοτριώσεις χωρίς να γίνει το αντίστοιχο έργο με αποτέλεσμα ακόμη και σήμερα να υπάρχουν τεράστιες ανεκμετάλλευτες εκτάσεις.

“Στο διαδικτυακό ερωτηματολόγιο οι δημότες έθεσαν ως προτεραιότητα της καθημερινότητας τους την ασφάλεια κι έπειτα την καθαριότητα και όλα τα υπόλοιπα. Η ασφάλεια στο δήμο Αχαρνών είναι ένα τομέας που υστερεί ο δήμος μας. Γιατί νομίζετε ότι υπάρχει τόσο μεγάλη παραβατικότητα; Θεωρείτε ότι η παραβατικότητα σχετίζεται με την ύπαρξη Ρομά ;”

Σαφώς. Και όχι μόνο. Υπάρχουν κέντρα παραβατικότητας στα οποία δεν πλησιάζει η ελληνική αστυνομία. Πως μπορεί να αντιμετωπιστεί αυτή η κατάσταση από την δημοτική αστυνομία; Ο καταυλισμός ΚΑΠΟΤΑ ενώ φτιάχτηκε για να δώσει λύση στους σεισμοπαθείς του 1999 έχει καταλήξει να είναι ένα κέντρο ανομίας και παραβατικότητας στο οποίο στεγάζονται Ρομά και όχι μόνο. Αυτό το γνωρίζει η Πολιτεία. Όμως δεν κάνει κάτι. Αν θέλει η Κυβέρνηση, μπορεί να φτιάξει κάποιον οργανωμένο οικισμό ώστε να τους βοηθήσει να ενταχθούν στην κοινωνία. Να φτιάξει κάποιο σχολείο στο οποίο να μορφώνονται τα παιδιά. Στην οδό Κύπρου έγινε μια προσπάθεια κατεδάφισης των αυθαιρέτων που ήταν χτισμένα παράνομα σε χώρους πρασίνου του δήμου. Το αποτέλεσμα ήταν να μείνει στη μέση αυτή η προσπάθεια και να διαιωνίζεται η ίδια κατάσταση γιατί η Πολιτεία δεν στάθηκε αρωγός δίπλα στην Δημοτική Αρχή.

“Ποια είναι η ευθύνη της Δημοτικής Αρχής σε αυτά τα παραβλήματα που μας αναφέρετε ;”

Η ευθύνη της Δημοτικής Αρχής είναι να διεκδικεί και να αγωνίζεται συνεχώς. Να γνωστοποιεί και να επισημαίνει τα προβλήματα και να ενημερώνει τους δημότες της.

“Αν ήσασταν σήμερα Δήμαρχος, σε τι θα δίνετε προτεραιότητα, ώστε να αλλάξει η πορεία του δήμου, προς ένα ορίζοντα οικονομικής, κοινωνικής και περιβαλλοντικής βιωσιμότητας ;”

Αν ήμουν σήμερα Δήμαρχος θα έκανα συγκεκριμένες προτάσεις στον Υπουργό Ανάπτυξης για επενδυτικά έργα με την σύμπραξη δημοσίου και ιδιωτικού τομέα. Ιδιαίτερα πάνω από την περιοχή της Αμυγδαλέζας υπάρχουν 3.000 στρέμματα αναξιοποίητα.

“ Όσον αφορά στις αναξιοποίητες εκτάσεις, πώς θα σας φαινόταν μια δωρεάν παραχώρηση γης για βιολογικές καλλιέργειες σε άνεργους δημότες ; ”

Το 80% καλλιεργείται από αγρότες του δήμου και το υπόλοιπο 20% που είναι χαρακτηρισμένο ως γεωργική γη βρίσκεται σε διάσπαρτα τμήματα γης το οποίο δυσχεραίνει την αξιοποίηση τους. Επίσης πρέπει να ελεγχθεί ο λόγος απαλλοτρίωσης ο οποίος θα πρέπει να συνάδει με το αντικείμενο εκμετάλλευσής τους. Κατά την άποψη μου πρέπει να δοθεί προτεραιότητα στην αξιοποίηση των εκτάσεων σε κάτι που να αφορά όλους τους δημότες όπως για παράδειγμα ένα μεγάλο σύνθετο πάρκο. Κατά την θητεία μου είχαμε φτιάξει μια μελέτη για σύνδεση του δήμου μας με τον δήμο Φυλής μέσω ποδηλατοδρόμου με εκκίνηση από την Αμυγδαλέζα. Η διαδρομή είναι 16 χλμ. με θέα όλο το λεκανοπέδιο Αττικής. Δυστυχώς δεν υλοποιήθηκε ποτέ αν και ήταν ένα έργο αναψυχής για όλους τους κατοίκους της Αττικής. Με τον τρόπο αυτό θα μειώναμε και την ανεργία. Βλέπουμε λοιπόν ότι η ιδιαιτερότητα του δήμου Αχαρνών για αστική ανάπτυξη είναι μοναδική. Κανένας άλλος δήμος δεν έχει αυτές τις δυνατότητες και προϋποθέσεις ώστε να αναδειχθεί ο καλύτερος δήμος της Αττικής.

“ Πώς βλέπετε το μέλλον του δήμου σε σχέση με τη βιώσιμη ανάπτυξη ; ”

Είμαι αισιόδοξος, διότι όταν οι δημότες ενημερωθούν και συνδράμουν με την βοήθεια τους στην βιώσιμη πορεία του δήμου τότε θα ξεκινήσει η αλλαγή. Απλά θα πρέπει να γνωρίζει ο καθένας ότι είναι συνυπεύθυνος για αυτή την πορεία και τις επιλογές που έγιναν. Σε αυτή την περίπτωση η εκάστοτε Κυβερνητική Πολιτική θα εξισορροπήσει τις προτεραιότητες της, λαμβάνοντας υπόψη την Τοπική Αυτοδιοίκηση η οποία θα συνοδεύεται πλέον από την λαϊκή βούληση. Βιώσιμη Ανάπτυξη χωρίς Τοπική Αυτοδιοίκηση δεν μπορεί να υπάρξει. Αυτό πρέπει να καταστεί σαφές ιδιαίτερα στους Κοινοβουλευτικούς εκπροσώπους που πολλές φορές σκέφτονται και ενεργούν υπερτοπικά αγνοώντας τις ιδιαιτερότητες του κάθε τόπου.

Συνέντευξη 2^η

Οι συνεντεύξεις συνεχίστηκαν την ίδια ημέρα με συμμετέχοντα τον Δήμαρχο Αχαρνών της περιόδου 2011-2014 κ. Σωτήρη Ντούρο η οποία ξεκίνησε στις 11.45 πμ και τελείωσε στη 13.00 μμ. Έτσι λοιπόν, αφού προηγήθηκε η ενημέρωση για την εγγραφή της συνομιλίας τηρώντας το απόρρητο της ιδιωτικότητας και το νομοθετικό πλαίσιο περί προσωπικών δεδομένων, υπήρξε η εισαγωγή για το θέμα και ύστερα ξεκίνησαν οι ερωτήσεις :

“ Ο Δήμος Αχαρνών υστερεί σε πολλά πράγματα αντιμετωπίζοντας συνεχώς τα ίδια βασικά προβλήματα , γεγονός που συνιστά τροχοπέδη στη βιώσιμη ανάπτυξη του. Ποιο είναι κατά τη γνώμη σας, το σημαντικότερο πρόβλημα που αντιμετωπίσατε εσείς ως Δήμαρχος και συνεχίζει να υφίσταται ακόμη και σήμερα ; ”

Είναι μια κοινή διαπίστωση ότι ο Δήμος μας υποφέρει από πολλά και σύνθετα προβλήματα. Υποφέρει όμως γιατί δεν είναι καλή η γεωγραφική του θέση ; Υποφέρει γιατί δεν είναι εύφορα τα εδάφη αυτής της πόλης ; Όχι ! Υποφέρει γιατί κατά την περίοδο της Αστυφιλίας την δεκαετία του 1960 και 1970 η Πολιτεία είχε ως κύρια επιλογή την υποβάθμιση της πόλης των Αχαρνών. Η υποβάθμιση λοιπόν προήλθε λόγω μεταφοράς όλη την οικονομική δραστηριότητα στην Αττική. Έτσι δημιουργήθηκαν πολλές βιοτεχνίες και μεταφέρθηκαν πολλά εργοστάσια ιδιαίτερα κλωστοϋφαντουργίας στην περιοχή των Αχαρνών. Αυτά τα εργοστάσια έλκυσαν αγρότες να αφήσουν τη γη τους και να μεταναστεύσουν στην Αττική. Εκείνη λοιπόν την περίοδο που οι Αχαρνές ήταν κυρίως αγροτική γη, επιτράπηκε από την τότε Κυβέρνηση η κατάτμηση της γης. Σχέδιο πόλης δεν υπήρχε και όλα αυτά τα οικόπεδα που άρχισαν να πωλούνται ήταν εκτός σχεδίου και λόγω του χαμηλού κόστους είχαν πολύ μεγάλη ζήτηση. Σε πολύ σύντομο χρονικό διάστημα βρέθηκαν οι Αχαρνές να κατοικούνται από νέους κατοίκους που εργάζονταν στην ευρύτερη περιοχή της Αττικής και να δημιουργείται μια πόλη άναρχα, χωρίς ρυμοτόμηση και οργανωμένο σχέδιο πόλης. Από την στιγμή εκείνη κι έπειτα, άρχισαν να φτιάχνονται δρόμοι, να ανοίγονται αποχετεύσεις και να γίνονται έργα χωρίς αρχή, μέση και τέλος. Σύμφωνα με το Ν.1337/83 του Τρίτη άρχισαν να αποκτούν κάποιες περιοχές σχέδιο πόλης και να δομείται η περιοχή με σχολεία, πάρκα κτλ. Οι δεκαετίες 1980 και 1990 ήταν δημιουργικές όσον αφορά την ένταξη περιοχών σε σχέδιο πόλης. Για να δημιουργηθούν κοινόχρηστοι χώροι, χώροι αναψυχής και διάφορα κοινωφελή έργα θα έπρεπε ο δήμος να απαλλοτριώσει οικόπεδα με εισφορά σε γη και χρήμα. Αυτό έφερε σε πολύ δυσχερή θέση το δήμο, ο οποίος θα έπρεπε να αποζημιώσει τους ιδιοκτήτες γης σε χρήμα ώστε να φτιαχτούν σχολεία, παιδικές χαρές κτλ. Η τιμή μονάδας που έπρεπε να αποζημιώσει ο δήμος ήταν προσδιορισμένη βάσει εμπορικής αξίας και σύμφωνα με δικαστικές αποφάσεις. Από την στιγμή που υστερείς οικονομικά δεν μπορείς να σχεδιάσεις βιώσιμη ανάπτυξη.

“Οι απαλλοτριώσεις γίνονται στο πλαίσιο κάποιου σχεδιασμού σχετικά με τη δημιουργία κάποιου έργου. Υπήρχαν απαλλοτριώσεις που έγιναν χωρίς να υπάρξουν τα αντίστοιχα έργα υποδομών, έτσι ώστε να υφίστανται ανεκμετάλλευτες εκτάσεις ακόμη και σήμερα ;”

Βεβαίως. Υπήρχαν τέτοιες απαλλοτριώσεις. Μάλιστα υπήρχαν και το πρόβλημα εντάθηκε σε περιοχές που απαλλοτριώθηκαν τα μισά κομμάτια γης και τα υπόλοιπα εκκρεμούσαν. Σε αυτές τις περιοχές δεν υπήρξε ποτέ η δυνατότητα να δημιουργηθούν οι κατάλληλες υποδομές που να αναβαθμίσουν την ποιότητα ζωής των δημοτών. Για παράδειγμα η περιοχή της Λαθέας είναι ένα τέτοιο παράδειγμα. Το κάθε έργο χρειάζεται ολοκληρωμένη μελέτη και υλοποίηση με χρηματοδότηση που πλέον δεν υπάρχει.

“Πώς θα σας αξιολογούσατε τη δωρεάν παροχή κάποιων εκτάσεων σε άνεργους δημότες για βιολογικές καλλιέργειες όπως ελιά, σταφύλι και σιτάρι ;”

Αυτό το υλοποιήσαμε στα κτήματα «Λοιμικό» και «Σαλονίκη» συνολικής έκτασης 35.000 στρεμμάτων τα οποία βρίσκονται στην πίσω πλευρά της Πάρνηθας. Η μελέτη που έγινε

ήταν να αξιοποιηθούν τα 22.000 στρέμματα για καλλιέργειες αρωματικών φυτών. Βέβαια οι δημότες δεν τα έμαθαν ποτέ αυτά.

“Ποιος θεωρείτε ότι έχει μεγάλη ευθύνη για την καθαριότητα της πόλης ;”

Αδιαμφισβήτητα ο κάθε δημότης ξεχωριστά. Αυτό βέβαια δεν σημαίνει ότι η Δημοτική Αρχή αποποιείται των ευθυνών της. Σημαίνει ότι ο δημότης αν δεν συμβάλλει στην προσπάθεια για μια καθαρή πόλη τότε το έργο της οποιασδήποτε δημοτικής αρχής θα είναι ατελέσφορο.

“Ποια είναι η γνώμη σας για τον εθελοντισμό σε επίπεδο δήμου ;”

Εμείς είχαμε ως πρωτοβουλία την τράπεζα χρόνου. Κάθε δημότης θα καταχωρούνταν σε ένα αρχείο και θα αντάλασσε την εργασία του με υπηρεσίες κάποιου άλλου δημότη. Με αυτό τον τρόπο θα προωθούσαμε τη συνεργασία ανάμεσα στους δημότες και την εξοικονόμηση χρόνου και χρήματος. Όμως το αποτέλεσμα δεν ήταν το επιθυμητό από την άποψη της συμμετοχής του κόσμου.

“Η αστική και βιώσιμη ανάπτυξη βρίσκονται συνεχώς στην επικαιρότητα και χρηματοδοτούνται από πολλά ευρωπαϊκά προγράμματα. Σχετίζονται δε με τις νέες τεχνολογίες όπως είναι το διαδίκτυο, οι αισθητήρες χαμηλού κόστους κτλ. Μπορεί να υπάρξει ένας περιβαλλοντικός και βιοκλιματικός σχεδιασμός της πόλης χρησιμοποιώντας αυτές τις τεχνολογίες ώστε να μας οδηγήσει στη βιώσιμη ανάπτυξη ;”

Στη θητεία μου προσπαθήσαμε να αξιοποιήσουμε τις νέες τεχνολογίες. Για παράδειγμα είχαμε τοποθετήσει ασύρματα router WIFI σε εκκλησίες ώστε όλοι οι δημότες να έχουν διαδίκτυο. Επίσης χρησιμοποιήσαμε τηλεματική σε όλα τα οχήματα του δήμου όπως είναι τα απορριμματοφόρα. Με αυτό τον τρόπο είχαμε τον απαραίτητο έλεγχο όλης της καθαριότητας. Προσπαθήσαμε να εντάξουμε τους αυτοματισμούς στη διαχείριση των καθημερινών προβλημάτων αλλά δυστυχώς η επόμενη Δημοτική Αρχή δεν χρησιμοποίησε τίποτα από όλα αυτά. Όσον αφορά το βιοκλιματικό σχεδιασμό της πόλης, συνεργαστήκαμε με τη σχολή φυσικής του Καποδιστριακού Πανεπιστημίου και μετρήσαμε το κλίμα με ποιοτική ανάλυση του αέρα για την ύπαρξη μικροσωματιδίων. Έτσι διαπιστώσαμε ότι υπήρχε μια συγκεκριμένη περιοχή, η οποία είχε ανάγκη βιοκλιματικής παρέμβασης. Η περιοχή αυτή είχε την μεγαλύτερη θερμοκρασία σε σχέση με άλλες, δεν είχε διαμπερείς δρόμους και δεν λειτουργούσε σωστά ο αερισμός της. Η περιοχή αυτή ξεκινάει από το Δημαρχείο συμπεριλαμβανομένου το γήπεδο του Αχαρναϊκού και μέχρι τη γέφυρα της Λεωφόρου Φιλαδελφείας. Το 2013 μας παρουσιάστηκε μια μελέτη από το Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο για την κατασκευή νέων δρόμων με ψυχρά υλικά το οποίο θα συντελούσε σε μια περιβαλλοντική αναβάθμιση όλης της περιοχής. Σε συνδυασμό με αυτό προβήκαμε ταυτόχρονα σε μια μελέτη οικολογικής παρέμβασης ανάπλασης της κεντρικής πλατείας των Αχαρνών με νέα βιοκλιματικά υλικά και μια σύνθετη πεζοδρόμηση του κέντρου του δήμου με ελεγχόμενη δημοτική στάθμευση για την αποσυμφόρηση των οχημάτων.

Δυστυχώς όλες αυτές οι παρεμβάσεις έμειναν στο στάδιο της μελέτης χωρίς να προχωρήσουν στο στάδιο της υλοποίησης. Εντούτοις καταφέραμε να υλοποιήσουμε μια πολύ σημαντική παρέμβαση με 6-7 κυκλοφοριακούς κόμβους μειώνοντας τα τροχαία ατυχήματα. Σε αυτό συνετέλεσε βέβαια και η απαγόρευση κυκλοφορίας σε φορτηγά με την οριοθέτηση τους εκτός κεντρικών οδικών αρτηριών. Αστικές παρεμβάσεις υλοποιήθηκαν όσον αφορά τις παιδικές χαρές και κάποιες πλατείες σε διάφορες γειτονιές χωρίς ωστόσο να φτάσουμε στους στόχους που είχαμε αρχικά θέσει.

“Μιλήσατε για ασφάλεια στους δρόμους. Όσον αφορά στην ασφάλεια των δημοτών σε σχέση με την παραβατικότητα, τι έχετε να πείτε ; ”

Η παραβατικότητα είναι ένα σύνθετο πρόβλημα που έχει ευθύνη η εκάστοτε Κυβέρνηση και όχι μόνο. Αρκεί να μπει κάποιος σε ένα λεωφορείο με προορισμό τις Αχαρνές για να καταλάβει ότι κυκλοφορούν παραβατικοί και άνθρωποι οι οποίοι κυκλοφορούν χωρίς να εφαρμόζουν κανόνες δημόσιας υγιεινής. Το είχαμε επισημάνει πολλές φορές και είχαμε ζητήσει τη συνδρομή της ελληνικής αστυνομίας με επιτόπιους δειγματοληπτικούς ελέγχους ανά περίπτωση. Αυτή είναι η κύρια αιτία για το γεγονός ότι οι δημότες των Αχαρνών δεν κυκλοφορούν με τα μέσα μαζικής μεταφοράς.

“Κατά τη διάρκεια της θητείας σας, γκρεμίστηκαν κάποια αυθαίρετα κτίσματα των Ρομά στην οδό Κύπρου. Θα ήθελα να ρωτήσω, αν υπάρχει τρόπος να πετύχουμε την κοινωνική ένταξη των Ρομά ; ”

Είναι πολύ δύσκολο. Η κοινωνική ένταξη αφορά όλους τους Ρομά παγκοσμίως. Θα αναφέρω χαρακτηριστικά την περίπτωση της Μαδρίτης. Η Μαδρίτη ήταν μια πόλη με πολλούς Ρομά που με συγκεκριμένες και επανειλημμένες παρεμβάσεις κατάφερε να τους εντάξει στον κοινωνικό ιστό σε ικανοποιητικό ποσοστό. Η πολιτική που ακολούθησε ήταν να μεταφέρει τα κτίρια των δημόσιων υπηρεσιών σε περιοχές όπου ζούσαν και δραστηριοποιούνταν οι Ρομά. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα να μεταναστεύουν σε άλλες περιοχές μέχρι τη στιγμή που δεν έβρισκαν άδειο χώρο. Η ένταξη τους επήλθε ύστερα από πρωτοβουλίες δημοτικής αλλά προπάντων κυβερνητικής πολιτικής. Όσον αφορά την κατάσταση στο δήμο μας και κατά τη διάρκεια της θητείας μας, ήρθαμε σε επαφή μαζί τους και τους προτείναμε να φτιάξουμε ένα νέο οικισμό εντός του σχεδίου πόλης με κάποιο σχολείο. Ύστερα από ατελέσφορες προσπάθειες ακολουθήθηκαν οι νόμοι και γκρεμίστηκαν κάποια αυθαίρετα κτίσματα που δημιουργούσαν σοβαρά προβλήματα και στις γύρω περιοχές. Η συγκεκριμένη προσπάθεια δεν συνεχίστηκε από την επόμενη δημοτική Αρχή με αποτέλεσμα η κατάσταση να είναι χειρότερη από ότι ήταν τότε.

“Γιατί δεν προσπαθήσατε να ακολουθήσετε το παράδειγμα της Μαδρίτης ; ”

Προσπαθήσαμε να αναλάβουμε παρόμοιες πρωτοβουλίες με μετακίνηση δημόσιων υπηρεσιών στις αντίστοιχες περιοχές. Επίσης με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου το 2011 ζητήσαμε ενημέρωση από την Κοινωνική Πρόνοια για την συμμετοχή των παιδιών

στο σχολείο χωρίς να υπάρξει ποτέ κάποια απάντηση. Όμως όταν δεν συνεισφέρει η κυβερνητική πολιτική σε αυτή την κατεύθυνση και έχεις να αντιμετωπίσεις και πολλαπλά παράπλευρα συμφέροντα, τότε είναι αδύνατο να πετύχεις το επιθυμητό αποτέλεσμα.

“Ο νέος νόμος δίνει την δυνατότητα για τη διενέργεια δημοψηφίσματος. Θα το χρησιμοποιούσατε ως εργαλείο πολιτικής για να ενεργοποιήσετε την συμμετοχή των δημοτών στα κοινά προβλήματα ;”

Το δημοψήφισμα ακούγεται καλό αλλά δεν έχει ουσιαστικό όφελος. Ας σκεφτούμε το παράδειγμα του κυβερνητικού δημοψηφίσματος το 2010 όπου η κυβέρνηση δεν έλαβε υπόψη της, την λαϊκή ετυμηγορία και έπραξε κατά το δοκούν.

“Τι θα προτείνατε σε μια νέα δημοτική αρχή ώστε να πετύχει μια αποτελεσματική ενημέρωση στους δημότες της ;”

Εμείς ως δημοτική αρχή εφαρμόσαμε διαδικτυακή μετάδοση των δημοτικών συνεδριάσεων οι οποίες υπήρχαν σε ηλεκτρονικό αρχείο το οποίο ήταν διαθέσιμο προς παρακολούθηση οποιαδήποτε στιγμή. Δυστυχώς όμως ο κόσμος δεν συμμετέχει είτε γιατί έχει απογοητευτεί είτε για άλλους διάφορους λόγους.

“ Πώς σχετίζεται η Πολιτική με τη βιώσιμη ανάπτυξη μιας πόλης ;”

Σχετίζεται άμεσα. Αν σκεφτούμε ότι στις τελευταίες εκλογές δημιουργήθηκαν 10 διαφορετικές παρατάξεις τότε θα καταλάβουμε τι συμβαίνει. Υπάρχουν δέκα διαφορετικές ιδεολογίες ; Δυστυχώς ο καθένας αποβλέπει στο προσωπικό του συμφέρον και δεν αντιλαμβάνεται ότι μόνο μέσα από συνεργασία και δουλειά μπορούμε να πετύχουμε. Μάλιστα η ύπαρξη πολλών παρατάξεων με τον νέο νόμο του Κλεισθένη δημιουργεί προβλήματα στην υλοποίηση του προγραμματικού σχεδιασμού της νέας Δημοτικής Αρχής.

“Ποιο θεωρείτε το μεγαλύτερο πρόβλημα που συνιστά τροχοπέδη στη βιώσιμη πορεία του δήμου Αχαρνών ;”

Το μεγαλύτερο πρόβλημα που συνιστά τροχοπέδη στη βιώσιμη ανάπτυξη του δήμου είναι η μεγάλη αύξηση του πληθυσμού όπου αυτή τη στιγμή και σύμφωνα με κάποια στοιχεία είμαστε πάνω από 150.000 κάτοικοι. Ο δήμος μας δεν μπορεί να ανταποκριθεί σε αυτή την αύξηση του πληθυσμού όταν για παράδειγμα παραμένει ίδιος ο εξοπλισμός που υπήρχε για την εξυπηρέτηση του μισού πληθυσμού. Να συνεχίσεις να έχεις δηλαδή 2 φορτηγά, 3 απορριμματοφόρα και μία αρπάγη για τα κλαδιά ενώ οι ανάγκες έχουν πολλαπλασιαστεί. Επίσης από το 2004 έως το 2010 κτίστηκαν τόσα κτίσματα όσα θα έπρεπε να κτιστούν σε μια 20ετία. Αυτό δημιούργησε μια υπέρμετρη ανάπτυξη σε ένα τομέα όπου ο κλάδος των κατασκευών ανθούσε αλλά έμεναν πίσω οι υπόλοιποι. Με αποτέλεσμα όταν έφτασε η οικονομική κρίση και η κάμψη της ανοικοδόμησης να διοχετευτεί όλη αυτή η κρίση στο δήμο και τις αντίστοιχες δημοτικές επιχειρήσεις. Επιπρόσθετα θα πρέπει να σημειωθεί ότι

ο πληθυσμός μέσα σε αυτά τα χρόνια που πέρασαν, άλλαξε. Η εσωτερική μετακίνηση που δημιουργήθηκε λόγω της κρίσης και λόγω του μειωμένου κόστους ενοικίου της πόλης μας, δημιούργησε ένα περιβάλλον με νέο πληθυσμό που δεν γνώριζαν τις ιδιαιτερότητες και τα προβλήματα του τόπου.

Λαμβάνοντας υπ' όψιν τη χρονολογική σειρά των Δημάρχων η επόμενη συνέντευξη ήταν σχεδιασμένη για τον Δήμαρχο κ. Κασσαβό Γιάννη, ο οποίος όμως αρνήθηκε εξαιτίας της έξαρσης Κορονοϊού το τελευταίο χρονικό διάστημα με καταγεγραμμένα περιστατικά να έχουν συμβεί στο Δήμο Αχαρνών.

Συνέντευξη3^η

Η επόμενη συνέντευξη πραγματοποιήθηκε στο Δημαρχείο και συγκεκριμένα στο γραφείο του Δημάρχου κ. Σπύρου Βρεττού την 6-10-2020 με έναρξη στις 18.45 και πέρας 20.00. Αφού προηγήθηκε η απαραίτητη εισαγωγή σχετικά με το θέμα προχωρήσαμε στο κυρίως μέρος με το ακόλουθο περιεχόμενο:

“Πριν γίνεται Δήμαρχος, είχατε διατελέσει Αντιδήμαρχος Οικονομικών στην πόλη των Αχαρνών και γνωρίζατε πολύ καλά τα προβλήματα που συνιστούν τροχοπέδη στη βιώσιμη ανάπτυξη της. Ποιο ήταν το όραμα σας σχετικά με την βιώσιμη ανάπτυξη των Αχαρνών, κατά την ανάληψη των καθηκόντων σας ;”

Ο δήμος Αχαρνών είναι ένας μεγάλος δήμος σε έκταση και πληθυσμό με πάρα πολλά προβλήματα αλλά και πολλές δυνατότητες. Βρίσκεται στους πρόποδες της Πάρνηθας με εξαιρετο κλίμα. Έχει άριστη γεωγραφική θέση που της δίνει συγκριτικό πλεονέκτημα έναντι των άλλων δήμων της Αττικής και συνιστά πόλο έλξης για όλους τους κατοίκους της Αττικής. Τα προβλήματα των Αχαρνών ξεκίνησαν να υφίστανται κατά την χρονική περίοδο της έντονης Αστυφιλίας όπου έγινε απότομα και ταυτόχρονα από εσωτερικούς μετανάστες και παλλινοστούντες. Η πόλη μέσα σε δύο δεκαετίες υποχρεώθηκε να απορροφήσει πολύ μεγάλο όγκο πληθυσμού χωρίς να υπάρχει ο απαραίτητος σχεδιασμός και ένα συγκεκριμένο σχέδιο πόλης. Δυστυχώς η Πολιτεία δεν έθεσε τους όρους και δεν προέβη σε κανέναν σχεδιασμό ώστε η ξαφνική και έντονη αστικοποίηση να γίνει ομαλά χωρίς να δημιουργήσει προβλήματα υποβάθμισης στη πόλη μας. Έτσι πολλοί νέοι κάτοικοι αναγκάστηκαν εκ των πραγμάτων να χτίσουν εκτός σχεδίου. Επομένως σε πολύ ωραίες περιοχές του δήμου μας δημιουργήθηκε μια άναρχη δόμηση χωρίς να υπάρχουν οι προϋποθέσεις και σωστές υποδομές. Αυτό δίνει μια εικόνα όπου ακόμα και σήμερα υπάρχουν κατοικημένες περιοχές που έχουν χωματόδρομους χωρίς αποχέτευση, ηλεκτροφωτισμό και οτιδήποτε άπτεται βασικών υποδομών. Τέτοιου είδους προβλήματα δημιουργούν δυσκολίες στην καθημερινότητα των δημοτών. Από την άλλη πλευρά και για πάρα πολλά χρόνια η διαχείριση του δήμου δεν ήταν ιδανική με αποτέλεσμα να μην δοθεί προτεραιότητα στην κατασκευή βασικών υποδομών. Επήλθε λοιπόν ένα οικονομικό αδιέξοδο σε μια πόλη χωρίς υποδομές. Έτσι λοιπόν ο δήμος από το 2016 βρέθηκε να είναι στο Παρατηρητήριο που αυτό σημαίνει ότι στηριζόμαστε οικονομικά από το Υπουργείο

Εσωτερικών ώστε να μπορούμε να ισοσκελίσουμε το προϋπολογισμό μας. Κατά συνέπεια τα τελευταία χρόνια δεν φτιάχτηκαν οδοποιίες, πεζοδρόμια, παιδικές χαρές, πάρκα αναψυχής, όλα εκείνα που θα μπορούσαν να αποτελέσουν τη βάση της ανάκαμψης της ποιότητας ζωής των δημοτών. Όλα αυτά τα γνώριζα. Αυτό λοιπόν που οραματιστήκαμε σαν μια νέα Δημοτική Αρχή ήταν να ανατρέψουμε την υφιστάμενη δυσάρεστη κατάσταση και να δημιουργήσουμε τις βάσεις για ένα καλύτερο μέλλον. Πως θα μπορούσαμε να ανατρέψουμε αυτή την κατάσταση ; Έπρεπε λοιπόν να ξεκινήσουμε να σχεδιάζουμε και να καταρτίζουμε μελέτες αμέσως ώστε να υλοποιήσουμε τις απαραίτητες δράσεις όσο πιο σύντομα γίνεται. Ο χρόνος είναι το μειονέκτημα που έχουμε καθώς οι πολίτες δεν μπορούν να αντιληφθούν άμεσα την οποιαδήποτε αλλαγή. Κάθε περιοχή του δήμου μας έχει τις δικές της ιδιαιτερότητες και συγκεκριμένες ελλείψεις. Από την πρώτη ημέρα της ανάληψης των καθηκόντων μας, ξεκινήσαμε να καταρτίζουμε μελέτες, ενώ πρέπει να σημειωθεί ότι ο δήμος δεν διέθετε καμία ολοκληρωμένη μελέτη προς υλοποίηση πλην της οδοποιίας των περιοχών Πανόραμα-Μπόσκιζα τις οποίες εντάξαμε στο τεχνικό πρόγραμμα της Περιφέρειας του 2020.

“Ο δήμος Αχαρνών έχει τεράστιες δυνατότητες αλλά δυστυχώς είναι στο Παρατηρητήριο όπως προαναφέρατε. Πώς σχετίζονται οι απαλλοτριώσεις με την οικονομική κατάσταση του Δήμου ;”

Όταν εντάσσεται μια περιοχή στο σχέδιο πόλης απαιτούνται πολλά χρήματα από τον δήμο διότι ο μελετητής προβλέπει εισφορά σε χρήμα και γη στους ιδιοκτήτες των εκτάσεων που θα απαλλοτριωθούν. Οι ιδιοκτήτες αποζημιώνονταν με δικαστικές αποφάσεις και τιμή μονάδος που οριζόταν από τους ιδιοκτήτες. Έτσι ο δήμος υποχρεωνόταν να καταβάλλει υπέρογκα ποσά. Η Πολιτεία δεν προέβλεψε ότι κατά την ένταξη νέων περιοχών στο σχέδιο πόλης θα έπρεπε να τηρούνται κάποιες απαραίτητες προϋποθέσεις όσον αφορά τις απαλλοτριώσεις με συγκεκριμένο θεσμικό πλαίσιο ώστε οι αποζημιώσεις σε χρήμα να ήταν καθορισμένες ανά τιμή μονάδας και ανά περιοχή. Ο δήμος μας βρέθηκε σε δυσάρεστη θέση να υποχρεούται να αποζημιώσει ένα πολύ μεγάλο αριθμό δημοτών με υπέρογκα χρηματικά ποσά. Το πλαίσιο των αποζημιώσεων θεσμοθετήθηκε πολύ αργότερα το οποίο έγινε σε συνεργασία με το Υπουργείο Χωροταξίας και Περιβάλλοντος. Ακόμη και σήμερα εκδίδονται δικαστικές αποφάσεις από παλιές διεκδικήσεις και δεν έχουμε την δυνατότητα να ανταποκριθούμε από τους ίδιους πόρους και έτσι δημιουργείται έλλειμμα στον Προϋπολογισμό.

“Ο δήμος προέβη σε αποζημιώσεις των απαλλοτριωμένων εκτάσεων χωρίς να υπάρξει κάποιο θετικό αντίκρισμα στη ζωή των πολιτών. Δηλαδή δεν υλοποιήθηκαν τα έργα για τα οποία έγιναν οι απαλλοτριώσεις με αποτέλεσμα να υπάρχουν πολλές ανεκμετάλλετες εκτάσεις ακόμα και μέσα στον οικιστικό ιστό. Έχετε σκεφτεί πώς θα μπορούσατε να εκμεταλλευτείτε αυτές τις εκτάσεις με κάποιο περιβαλλοντικό και κοινωνικό όφελος ;”

Το πρόβλημα των απαλλοτριώσεων είναι μία πληγή για την πόλη μας. Ο τρόπος με τον οποίο έγιναν αυτές οι απαλλοτριώσεις ήταν προβληματικός. Δηλαδή υπήρξαν μερικούς

απαλλοτριωμένες περιοχές έτσι ώστε να είναι δεσμευμένο κάποιο μέρος της όλης έκτασης με αποτέλεσμα να μην μπορεί να υλοποιηθεί το έργο βάσει της μελέτης που είχε γίνει. Για παράδειγμα υπάρχει μία έκταση στη Λαθεία 37 στρεμμάτων η οποία είναι χαρακτηρισμένη ως πάρκο πόλης. Από αυτήν την έκταση έχει αποζημιωθεί το 70% και το υπόλοιπο 30% βρίσκεται σε εκκρεμότητα. Αυτό συμβαίνει σε πολλές περιοχές του δήμου και δεν έχω τη δυνατότητα να επέμβω και να αιτηθώ χρηματοδότηση για εκτάσεις που δεν κατέχω το 100% της κυριότητας τους.

“Για παράδειγμα στην περιοχή της Αμυγδαλέζας ο δήμος κατέχει μια έκταση 2.500 στρεμμάτων. Υπάρχει κάποιο τμήμα που θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί ως γεωργική γη, με δωρεάν παραχώρησή της σε άνεργους δημότες;”

Στην περιοχή της Αμυγδαλέζας αν εξαιρέσουμε την έκταση που κατέχει η Ελληνική Αστυνομία και η Ανθαγορά ο δήμος κατέχει σχεδόν 1.300 στρέμματα γης. Εκ αυτών, ένα ποσοστό έχει χαρακτηριστεί δασικό και το υπόλοιπο αναδασωτέο. Επικοινωνήσαμε με τον Υπουργό Γεωργίας για το ενδεχόμενο αποχαρκτηρισμού μιας περιοχής αναδασωτέας, πληρώντας τα κριτήρια του Νόμου αλλά υπάρχουν αντικειμενικές δυσκολίες στην υλοποίηση του με πολύ χρονοβόρες διαδικασίες. Ως εκ τούτου δεν υπάρχει ελεύθερη γη που θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί για γεωργικές δραστηριότητες. Όσον αφορά την δωρεάν παραχώρηση κάποιων ελεύθερων χώρων για βιολογικές καλλιέργειες, είναι μια πολύ καλή ιδέα και το επανεξετάζουμε για συγκεκριμένες περιοχές που είναι αναξιοποίητες και μη δασικές.

“ Όσον αφορά στην καθαριότητα του Δήμου Αχαρνών είστε ευχαριστημένος; Κι αν όχι, τι φταίει ;”

Όχι, δεν είμαι ευχαριστημένος. Μια αιτία είναι η έλλειψη προσωπικού καθώς τα τελευταία δέκα χρόνια ο πληθυσμός της πόλης έχει αυξηθεί χωρίς να γίνουν οι απαραίτητες προσλήψεις προσωπικού στην καθαριότητα του δήμου. Επίσης ο μέσος όρος ηλικίας του προσωπικού έχει αυξηθεί και η παραγωγικότητα έχει μειωθεί. Ο υλικοτεχνικός εξοπλισμός είναι ελλιπής και τα τελευταία δέκα χρόνια ο στόλος της καθαριότητας επανδρώθηκε μόνο με τρία νέα απορριματοφόρα και ένα GCB. Πολλά μηχανήματα πριν την οικονομική κρίση ήταν στην διάθεση των δημοτικών επιχειρήσεων του δήμου και όταν αυτές έκλεισαν, τα μηχανήματα κατασχέθηκαν. Σήμερα, εν έτη 2020 με τις υπάρχουσες συνθήκες όπου το προσωπικό και ο εξοπλισμός μειώθηκε και ο πληθυσμός αυξήθηκε δεν έχουμε την δυνατότητα να ανταποκριθούμε επάξια προς τους δημότες μας. Οπότε τι μπορούμε να κάνουμε ; Όταν αναλάβαμε πέρσι τον Σεπτέμβρη λειτουργούσαν μόνο επτά απορριματοφόρα και τα υπόλοιπα ήταν στο συνεργείο. Δώσαμε λοιπόν προτεραιότητα στην επισκευή όσων ήταν εκτός λειτουργίας και σήμερα έχουμε διπλασιάσει την αριθμητική τους δύναμη. Κάναμε προσλήψεις εποχιακού προσωπικού που μας βοήθησαν για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα ώστε να βελτιώσουμε την κατάσταση. Παρόλαυτα επιβάλλεται να υπάρξει ένα ολοκληρωμένο σχέδιο για την σωστή διαχείριση των απορριμμάτων χωρίς να προβαίνουμε σε πρόσκαιρες λύσεις με προσωρινό αποτέλεσμα.

“Σε όλη αυτήν την προσπάθεια, ποια είναι η συνεισφορά της Περιφέρειας και της Πολιτείας;”

Η αλήθεια είναι ότι βρισκόμαστε σε συνεργασία με την Περιφέρεια και το Υπουργείο Εσωτερικών για ένα σχέδιο διαχείρισης των αστικών αποβλήτων. Το σχέδιο αυτό περιλαμβάνει την δημιουργία ενός σταθμού μεταφόρτωσης των απορριμμάτων και την ενίσχυση του εξοπλισμού με επτά νέα απορριμματοφόρα. Επίσης στο σχέδιο αυτό συμπεριλαμβάνονται διάφορα μηχανήματα έργου με την ταυτόχρονη δημιουργία πράσινων σημείων για την διαλογή των απορριμμάτων με την προώθηση της ανακύκλωσης στα βιοαπόβλητα. Ήδη έχουμε τη συνδρομή της Περιφέρειας για παροχή δύο καφέ απορριμματοφόρων και καφέ κάδων για την ανακύκλωση βιοαπόβλητων. Βιοαπόβλητα όπου μπορούμε να εκμεταλλευτούμε την ενέργεια που εκλύεται κατά την επεξεργασία τους και να καταφέρουμε με την συνεργασία κάποιων φορέων να εκμεταλλευτούμε όλες τις δυνατότητες που έχουμε στη διάθεση μας. Ελπίζω προς το τέλος της θητείας μας να έχουμε φτάσει σε ένα ικανοποιητικό επίπεδο υλοποίησης των στόχων μας.

“Σημαντικό ρόλο στην ποιότητα ζωής των πολιτών διαδραματίζει η ασφάλεια τους. Εντούτοις πολλοί δημότες δεν είναι ικανοποιημένοι. Ποια είναι η γνώμη σας για την ασφάλεια και πώς σχετίζεται με την παραβατικότητα;”

Ο Δήμος Αχαρνών είναι ποικιλόμορφος με ένα μωσαϊκό από πολλές και διαφορετικές εθνικότητες. Υπάρχουν σημεία που συνιστούν θύλακες παραβατικότητας όπου κάποιοι Ρομά και όχι μόνο δραστηριοποιούνται στην διακίνηση των ναρκωτικών και σε άλλες παράνομες δραστηριότητες. Για αυτό τον λόγο στα μέσα μαζικής μεταφοράς υπάρχουν χρήστες οι οποίοι επισκέπτονται την πόλη μας καθημερινά. Αυτό μπορεί να το διαπιστώσει οποιοσδήποτε και δεν αποτελεί μυστικό. Αυτό βέβαια δημιουργεί περισσότερο πρόβλημα στην εικόνα του δήμου μας και όχι στην ασφάλεια των δημοτών. Τα τελευταία στατιστικά στοιχεία από το αρμόδιο Αστυνομικό Τμήμα της περιοχής έδειξαν ότι κατά το χρονικό διάστημα από τον Φεβρουάριο 2020 μέχρι τον Μάιο του ίδιου έτους διαπράχθηκαν τρεις ένοπλες ληστείες. Μάλιστα οι παραβάτες ήταν δημότες άλλου δήμου. Αυτό συσχετίζεται με τα αποτελέσματα πρόσφατης έρευνας που έδειξε ότι οι παραβάτες ασκούν τις παράνομες δραστηριότητες τους εκτός του δήμου διαμονής τους. Παρά το γεγονός ότι σε σχέση με τους όμορους δήμους έχουμε λιγότερα περιστατικά παραβατικότητας, ο κοινωνικός αντίκτυπος της κακής εικόνας που έχει διαμορφωθεί είναι πολύ αρνητικός για την πόλη μας. Μάλιστα τον τελευταίο χρόνο έχουμε άριστη συνεργασία με το Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη με αποτέλεσμα να έχουν αυξηθεί οι περιπολίες με σκοπό τον περιορισμό της διακίνησης ναρκωτικών.

“Έχετε κάποιο σχέδιο για την κοινωνική ένταξη των Ρομά;”

Βεβαίως. Είμαστε σε συζητήσεις για την μεταφορά του Αστυνομικού Τμήματος στην περιοχή της Αυλίζας σε χώρο που έχει βρεθεί και έχει παραχωρηθεί στο δήμο για αυτό τον

λόγο. Επίσης σκεφτόμαστε και κάποιες άλλες επιλογές οι οποίες θα βοηθήσουν προς αυτή την κατεύθυνση.

“Ως Δήμαρχος πετύχατε μια λογιστική ελάφρυνση του χρέους κατά 17 εκ. €. Ποια είναι η οικονομική κατάσταση που επικρατεί σήμερα;”

Με μια προγραμματική σύμβαση με το Υπουργείο Εσωτερικών καταφέραμε να χρηματοδοτηθεί ο δήμος μας, με το ποσό των 17 εκ. € ώστε να ισοσκελιστεί ο προϋπολογισμός ως λογιστική τακτοποίηση. Με αυτό τον τρόπο ο Δήμος αντλεί σταδιακά χρήματα ώστε να πληρώνει τις ληξιπρόθεσμες υποχρεώσεις του. Έχουμε θέσει ένα αυστηρό πλαίσιο διαχείρισης των χρημάτων προς την κατεύθυνση της οικονομικής εξυγίανσης του δήμου και ευελπιστούμε να ανταποκριθούμε με επιτυχία στο έργο αυτό.

“Υπάρχουν Ευρωπαϊκά Προγράμματα για οικονομικές χωρικές επενδύσεις μεταξύ όμορων δήμων (ΟΧΕ). Έχετε σκεφτεί να αξιοποιήσετε αυτήν τη δυνατότητα η οποία έχει άμεση σχέση με τη βιώσιμη αστική ανάπτυξη ;”

Είμαστε σε συζητήσεις με Δημάρχους των όμορων δήμων και μελετούμε κάποιο μελλοντικό σχέδιο που να συνιστά ΟΧΕ. Όμως οι διαδικασίες για την σχεδίαση και την υλοποίηση παρόμοιων σχεδίων είναι αρκετά χρονοβόρες και είμαστε σε αναμονή της νομοθετικής ρύθμισης που θα μας επιτρέψει να προωθήσουμε ένα τέτοιο σημαντικό σχέδιο ανάπλασης του βορειοδυτικού τόξου της Αττικής.

“Μπορεί ένας δήμος με κακή οικονομική κατάσταση να πετύχει βιώσιμη ανάπτυξη;”

Τα τελευταία δέκα χρόνια έχουν αναλωθεί πάνω από 60 με 70 εκ. € σε αποζημιώσεις απαλλοτριωμένων εκτάσεων. Επιπρόσθετα, υπήρξαν δάνεια για συγκεκριμένα έργα τα οποία δεν υλοποιήθηκαν ποτέ και η διαχείριση των χρημάτων δεν ήταν εποικοδομητική. Αν τα χρήματα αυτά είχαν χρησιμοποιηθεί για έργα ανάπλασης και για βασικές υποδομές, τότε η πόλη μας θα ήταν σε πολύ καλύτερη κατάσταση και θα έδινε την δυνατότητα στις επόμενες γενιές να εξελιχθούν περισσότερο και να έχουν ένα βιώσιμο επίπεδο ζωής. Αστική ανάπτυξη χωρίς βασικές υποδομές δεν μπορεί να υπάρξει. Όταν υπάρχουν ελλείψεις σε βασικές υποδομές δεν μπορείς να οραματίζεσαι μια πόλη τελευταίας τεχνολογίας. Θα πρέπει να ξεκινήσεις από χαμηλά, από τις βασικές ανάγκες κι έπειτα να σχεδιάσεις με ορίζοντα το μέλλον. Αυτό που εξετάζουμε τον τελευταίο χρονικό διάστημα είναι η σύμπραξη δημοσίου και ιδιωτικού φορέα που θα μας δώσει την δυνατότητα να κατασκευάσουμε έργα με ορθή περιβαλλοντική αξιοποίηση των ελεύθερων χώρων και θετικό κοινωνικό αντίκτυπο.

Συνέντευξη 4^η

Τελειώνοντας την συνέντευξη με τον Δήμαρχο κ. Σπύρο Βρεττό ακολουθεί η επόμενη συνέντευξη, η οποία πραγματοποιήθηκε στο γραφείο του Αντιδημάρχου Περιβάλλοντος

και Αστικής Ανάπτυξης Κ. Ξαγοράρη Νικολάου, του οποίου το αντικείμενο άπτεται του θέματος της διπλωματικής εργασίας. Ως εκ τούτου, η συνέντευξη ξεκίνησε την Δευτέρα 12-10-2020 και ώρα 10.00 πμ κι ολοκληρώθηκε στις 11.15 πμ. Οι απαντήσεις που δόθηκαν, βοήθησαν να αποκομίσουμε μια πλήρη και αξιόπιστη εικόνα για τη σημερινή κατάσταση αλλά και τους στόχους που έχουν τεθεί με γνώμονα την κοινωνική ευημερία. Έτσι, προλογίζοντας με αναφορά στο θέμα και λαμβάνοντας την άδεια εγγραφής της συνομιλίας ξεκινήσαμε ως εξής :

“Είχατε διατελέσει Αντιδήμαρχος Περιβάλλοντος και Αστικής Ανάπτυξης κατά το χρονικό διάστημα 2011 – 2014. Σήμερα από την ίδια θέση, θα ήθελα να μου απαντήσετε αν άλλαξε κάτι στο μεσοδιάστημα που ακολούθησε σχετικά με τη βιωσιμότητα των Αχαρνών ;”

Θα σας μεταφέρω στο έτος 2011 όπου η Ελλάδα βρισκόταν υπό την πίεση μιας οικονομικής κρίσης, τα αποτελέσματα της οποίας είχαν αρχίσει να διαχέονται στην Τοπική Αυτοδιοίκηση. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα να μειωθούν οι Κεντρικοί Αυτοτελείς Πόροι (ΚΑΠ) βάσει του Ν. 3852/2010 του προγράμματος Καλλικράτη. Σε συνάρτηση με τις αλλαγές που επέφερε ο νέος νόμος στη λειτουργία και την διοίκηση της Τοπικής Αυτοδιοίκησης δημιουργήθηκαν πολλά προβλήματα, άγνωστα στον μέχρι τότε γνωστό μοντέλο διοίκησης. Έτσι λοιπόν χάθηκε πολύτιμος χρόνος για μια θητεία που κράτησε μόλις 3,5 χρόνια. Το μεγαλύτερο πρόβλημα που είχαμε να αντιμετωπίσουμε ήταν το έλλειμμα στο ταμείο του δήμου ύψους 13 εκ. € το οποίο μεταφερόταν από τον παρελθόν και εγγραφόταν ως έσοδο κι όχι ως ταμειακό έλλειμμα. Η διαχείριση λοιπόν ενός πολύπαθου δήμου με πραγματικούς ελλειμματικούς προϋπολογισμούς από το 2011 κι έπειτα, ήταν μια πολύ δύσκολη υπόθεση. Τα έξοδα έπρεπε να ελαχιστοποιηθούν με δυσμενείς συνέπειες στις βασικές ελλείψεις υποδομών που είχε η πόλη μας. Παρόλαυτα προσπαθήσαμε να θέσουμε τις βάσεις για το μέλλον, με ολοκληρωμένες μελέτες ώστε να ενταχθούμε σε διάφορα ευρωπαϊκά προγράμματα επιδοτήσεων. Αναφορικά με κάποια βασικά έργα, να επισημάνω τα αντιπλημμυρικά έργα της οδού Σάμου στην περιοχή της Αγίας Άννας, την διάνοιξη οδικού δικτύου σε περιοχές όπου υπήρχαν χωματόδρομοι καθώς και επεκτάσεις που ξεκίνησαν στο αποχετευτικό δίκτυο της Αγίας Άννας και του Κόκκινου Μύλου και ολοκληρώθηκαν τα επόμενα χρόνια.

“Ποιο θεωρείτε το μεγαλύτερο πρόβλημα που βιώνει σήμερα ο δημότης Αχαρνών ;”

Αναμφίβολα το μεγαλύτερο πρόβλημα το οποίο αντιμετωπίζει ο δημότης αλλά και η Διοίκηση του δήμου είναι η καθαριότητα. Ο δήμος έχει πολλές ιδιαιτερότητες όπως είναι η κάλυψη τεράστιων εκτάσεων με διάσπαρτους οικισμούς, τεράστιες ελλείψεις σε υλικοτεχνικό εξοπλισμό και μειωμένο προσωπικό. Τα προβλήματα τα γνωρίζαμε και πέρασε ένας χρόνος μέχρι να τα βάλουμε σε σειρά. Πλέον είμαστε στη φάση υλοποίησης ενός σχεδίου καθαριότητας που έχουμε καταρτίσει με προγραμματισμό σε μηνιαία βάση της συλλογής των ογκωδών απορριμμάτων και όχι μόνο. Από την άλλη πλευρά έχουμε την παραβατικότητα η οποία τον τελευταίο χρόνο έχει περιοριστεί σε ένα ικανοποιητικό βαθμό. Για την επίτευξη αυτού του στόχου έχουμε τη συνδρομή μιας επιστημονικής

επιτροπής που έχει συσταθεί για την αντιμετώπιση της εγκληματικότητας και σε συνεργασία με την Ελληνική Αστυνομία έχουμε λάβει στατιστικά στοιχεία από την έναρξη της θητείας μας μέχρι σήμερα τα οποία είναι αρκετά ενθαρρυντικά σε σχέση με το παρελθόν. Χρειάζεται ακόμη πολύ δουλειά αλλά είμαστε προς την σωστή κατεύθυνση. Βέβαια αυτό που πρέπει να αλλάξει είναι η επικοινωνιακή πολιτική σχετικά με το προφίλ της πόλης, το οποίο δημιουργεί μια ανησυχία στους πολίτες.

“Ποιες είναι οι επιδιώξεις σας όσον αφορά στην ολοκληρωμένη διαχείριση του Πρασίνου της πόλης ;”

Ο δήμος Αχαρνών έχει πολύ μεγάλες εκτάσεις με κοινόχρηστους χώρους όπως πλατείες και πάρκα που δεν βρίσκονται στο επιθυμητό επίπεδο. Χρειάζεται οργάνωση και ολοκληρωμένο σχέδιο ώστε να έχουμε αποτελεσματικότητα και βιωσιμότητα. Ένα σύγχρονο πράσινο πάρκο προϋποθέτει την ύπαρξη ύδρευσης, πλακόστρωτων με διάσπαρτα παγκάκια και γενικά τις απαραίτητες υποδομές ώστε να εξασφαλίσει την βιωσιμότητα του. Το όραμα μου είναι να δημιουργηθεί ένας τέτοιος πράσινος χώρος αναψυχής όπου οι κάτοικοι θα μπορούν να τον απολαμβάνουν στον ελεύθερο τους χρόνο.

“Εθελοντισμός και Αχαρνές. Θεωρείτε ότι αναλαμβάνοντας πρωτοβουλίες εθελοντισμού (πχ. δένδροφυτεύσεις) θα κινητοποιήσετε το δημότη να ασχοληθεί με τη βιωσιμότητα του δήμου ;”

Εθελοντισμός και Αχαρνές πάνε μαζί. Έναν εθελοντισμό που τον είχα προωθήσει και κατά την διάρκεια της θητείας μου την περίοδο 2011-2014. Ο κάτοικος των Αχαρνών διψάει για εθελοντισμό. Είμαστε σε συνεργασία με πολλές εθελοντικές οργανώσεις αλλά και με μεμονωμένους δημότες έτσι ώστε να αναλάβουμε μια νέα πρωτοβουλία σχετικά με την αναβάθμιση του οικιστικού περιβάλλοντος με οικολογικές δράσεις. Ο εθελοντισμός έχει πολλαπλά οφέλη, με κύριο όφελος ότι ο πολίτης συμμετέχοντας σε κοινές δράσεις ενεργοποιείται και καθίσταται υπεύθυνος για την προστασία του περιβάλλοντος.

“Η βιωσιμότητα είναι ένα όχημα με τρεις μηχανές: Της οικονομίας, της κοινωνίας και του περιβάλλοντος. Όσο λειτουργούν ταυτόχρονα και αποδοτικά το όχημα κινείται. Θεωρείτε απαραίτητη την ύπαρξη και των τριών ώστε να φτάσει μια πόλη στη βιωσιμότητα ;”

Θεωρώ ότι το ένα υποστηρίζει το άλλο και αλληλοσυμπληρώνονται σαν συγκοινωνούντα δοχεία. Αν αποκοπεί κάποιο από αυτή την σχέση τότε δημιουργείται πρόβλημα στην επίτευξη του στόχου. Σε συσκέψεις που έχουν γίνει με επιστημονικούς φορείς έχουν αναδειχθεί οι αλληλεπιδράσεις που υφίστανται ανάμεσα τους. Ο δήμος Αχαρνών είναι ακόμα μακριά ώστε να πούμε ότι διαθέτουμε και τις τρεις αυτές συνιστώσες για το επιδιωκόμενο αποτέλεσμα που είναι η αστική βιωσιμότητα. Για αυτό τον λόγο έχουμε ξεκινήσει από χαμηλότερα με ορίζοντα το τέλος της θητείας μας ώστε να έχουμε μια ξεκάθαρη εικόνα σχετικά με την βιωσιμότητα της πόλης μας.

“Τι νομίζετε ότι πρέπει να κάνει μια Δημοτική Αρχή ώστε να μη μείνει στη φάση των μελετών αλλά να περάσει στη φάση της υλοποίησης ;”

Αυτό είναι και το ζητούμενο. Η καθυστέρηση που υπάρχει στο δημόσιο τομέα και οι διαδικασίες που ακολουθούνται πολλές φορές κωλυσιεργούν την υλοποίηση των έργων. Για παράδειγμα να σας αναφέρω το πρόγραμμα «Φιλόδημος» το οποίο έχει εγκριθεί και σχετίζεται με έργα υποδομής. Όταν ζητήσαμε από τους αρμόδιους υπαλλήλους ενημέρωση σχετικά με την έναρξη των διαδικασιών υλοποίησης, η απάντηση που λάβαμε ήταν από δύο έως τέσσερις μήνες. Η δημοτική Αρχή είναι η μόνη υπεύθυνη σε αυτό το στάδιο να συντονίσει όλους τους εμπλεκόμενους φορείς ώστε τα έργα υποδομής που τόσο πολύ έχουμε ανάγκη να ξεκινήσουν άμεσα.

“Το καζίνο της Πάρνηθας είναι καθοδόν προς το Μαρούσι. Έχετε κάποιο σχέδιο για την εκμετάλλευση του συγκεκριμένου χώρου ;”

Η προθεσμία για την μεταφορά του λήγει το 2023. Το καζίνο επηρεάζει θετικά όλη την αγορά της Λεωφόρου Πάρνηθος που απαρτίζεται από ξενοδοχεία, ταβέρνες, εστιατόρια και η μεταφορά του θα προξενήσει μεγάλο οικονομικό πλήγμα στους ιδιοκτήτες των επιχειρήσεων. Είμαστε σε συζητήσεις μήπως αποφευχθεί η μεταφορά του. Σε διαφορετική περίπτωση, θα πρέπει να καταρτίσουμε μια μελέτη η οποία να έχει οικονομικό, κοινωνικό και περιβαλλοντικό όφελος για τον δήμο αλλά και για όλους τους κατοίκους του.

“Ο δήμος βρίσκεται στο Παρατηρητήριο και ωχριά οικονομικά. Ποια είναι η γνώμη σας για τη σύμπραξη δημόσιου – ιδιωτικού τομέα σε έργα πνοής όπως ένα περιβαλλοντικό πάρκο παν Αττικής εμβέλειας;”

Η σύμπραξη δημοσίου – ιδιωτικού τομέα ήδη χρησιμοποιείται από τον δήμο σε διάφορους τομείς και μάλιστα τα τελευταία χρόνια της οικονομικής κρίσης καθίσταται μονόδρομος. Τέτοιον είδους συνεργασίες επιβάλλονται και πολύ περισσότερο όταν έχεις να αναλάβεις ένα περιβαλλοντικό έργο τέτοιων διαστάσεων που να εξυπηρετεί όλους τους κατοίκους της Αττικής.

“Πώς θεωρείτε ότι μπορείτε να αξιοποιήσετε την τεχνολογία (πχ. αισθητήρες ατμοσφαιρικής ρύπανσης, υγρασίας κλπ.) για την προστασία του περιβάλλοντος;”

Ιδιαίτερα σήμερα εν καιρό πανδημίας Κορονοϊού, ενεργοποιήθηκε πολύ γρήγορα όλη η διαθέσιμη τεχνολογία προς την κατεύθυνση της προστασίας της υγείας του πολίτη. Τα συστήματα της νέας τεχνολογίας μπορούν να βοηθήσουν άμεσα και αποτελεσματικά σε σχέση με τις πρακτικές του παρελθόντος. Ο δήμος ήδη χρησιμοποιεί την τεχνολογία στον τομέα της εξυπηρέτησης των πολιτών και μένει να χρησιμοποιηθεί και σε τομείς όπως το περιβάλλον.

“Με τα δεδομένα προβλήματα αλλά και τις προοπτικές που έχει ο δήμος Αχαρνών, πώς τον οραματίζεστε σε μια 10ετία;”

Δεδομένου των προβλημάτων που αντιμετωπίζει ο δήμος, το όραμα μας συσχετίζεται άμεσα με τις προγραμματικές μας επιδιώξεις κατά την ανάληψη των καθηκόντων μας. Έχουμε θέσει ως προτεραιότητα την κατασκευή έργων υποδομής και την προώθηση δράσεων που θα βοηθήσουν την πόλη να βγει από το αδιέξοδο όπως για παράδειγμα την ανάδειξη του Αρχαίου Θεάτρου, του Θολωτού Τάφου και γενικά της πολιτισμικής ταυτότητας της πόλης. Το αποτέλεσμα του έργου που επιτελούμε ως Δημοτική Αρχή θα φανεί τα επόμενα 5 χρόνια και το οποίο θα έχουμε αφήσει ως παρακαταθήκη στις επόμενες γενιές. Μια παρακαταθήκη που θα δώσει την δυνατότητα στην επόμενη γενιά να χτίσει τα όνειρα της και να οραματιστεί μια βιώσιμη πόλη ικανή να ανταποκριθεί στις προσδοκίες των δημοτών.